

JAARVERSLAG 2018
JAARREKENING 2018

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Aanbiedingsbrief	4
Financiën in één oogopslag	5
Samenvatting.....	6
Programmalijnen	12
Programma's	16
0 Bestuur en ondersteuning	17
1 Veiligheid	21
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	23
3 Economie	26
4 Onderwijs	29
5 Sport, cultuur en recreatie	32
6 Sociaal domein	37
7 Volksgezondheid en milieu.....	42
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing.....	46
Financiële informatie programmaplan.....	50
Algemene dekkingsmiddelen	51
Kosten van overhead.....	53
Vennootschapsbelasting	54
Onvoorzien	55
Paragrafen	56
Lokale heffingen	57
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	60
Onderhoud kapitaalgoederen	64
Financiering	72
Bedrijfsvoering	76
Verbonden partijen	79
Grondbeleid.....	95
Financiën	100
Exploitatie.....	101
Exploitatieresultaat	102
Resultaat.....	103
Overzicht van baten en lasten.....	104
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	105
Bestuur en ondersteuning.....	106
Veiligheid	108

Verkeer, vervoer en waterstaat	109
Economie	110
Onderwijs	111
Sport, cultuur en recreatie	112
Sociaal domein	113
Volksgezondheid en milieu.....	115
VHROSV	117
Incidentele baten en laten	118
Informatie in het kader van de WNT	124
Balans	125
Toelichting op de balans.....	128
Verantwoording specifieke uitkeringen	154
Grondslagen	155
Bijlagen	164
Af te sluiten kredieten per 31-12-2018.....	165
Kredieten die overgaan naar 2019	168
Kredieten voor vervanging die overgaan naar 2019	177
Eenmalige budgetten	179
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	185
Gebruikte afkortingen	187

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 aan met de bijbehorende bijlagen. Jaarlijks stellen wij het jaarverslag en de jaarrekening op en leggen met deze stukken aan uw raad verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiën. We kijken terug op het vorig jaar. Hebben we onze (hoofd)doelen en ambities bereikt? Hoe is het geld uit de begroting van het vorig jaar besteed? Zijn we binnen de budgetten gebleven?

De speerpunten van beleid en de ambities voor de huidige bestuursperiode zijn opgenomen in de 'Mijlpalen van Meerijstad'. Vele activiteiten zijn opgepakt. Nog niet alles van de Mijlpalen van Meerijstad is gerealiseerd, maar vele Mijlpalen zijn al zichtbaar. In het jaarverslag hebben wij per programma een verantwoording opgenomen middels een zogenaamde stoplichtenrapportage.

De gemeente Meerijstad was ook in 2018 nog een gemeente in opbouw. Er heeft een stevige ontwikkeling plaatsgevonden in de bedrijfsvoering en de gemeentelijke dienstverlening. 2018 was ook het jaar van harmonisaties van beleid op diverse gebieden. Hierbij is één lijn getrokken voor de hele gemeente. Een enorme klus die geklaard werd.

Financieel sluiten we het jaar af met een positief saldo. In het onderdeel jaarrekening worden de afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting per programma toegelicht.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meerijstad.

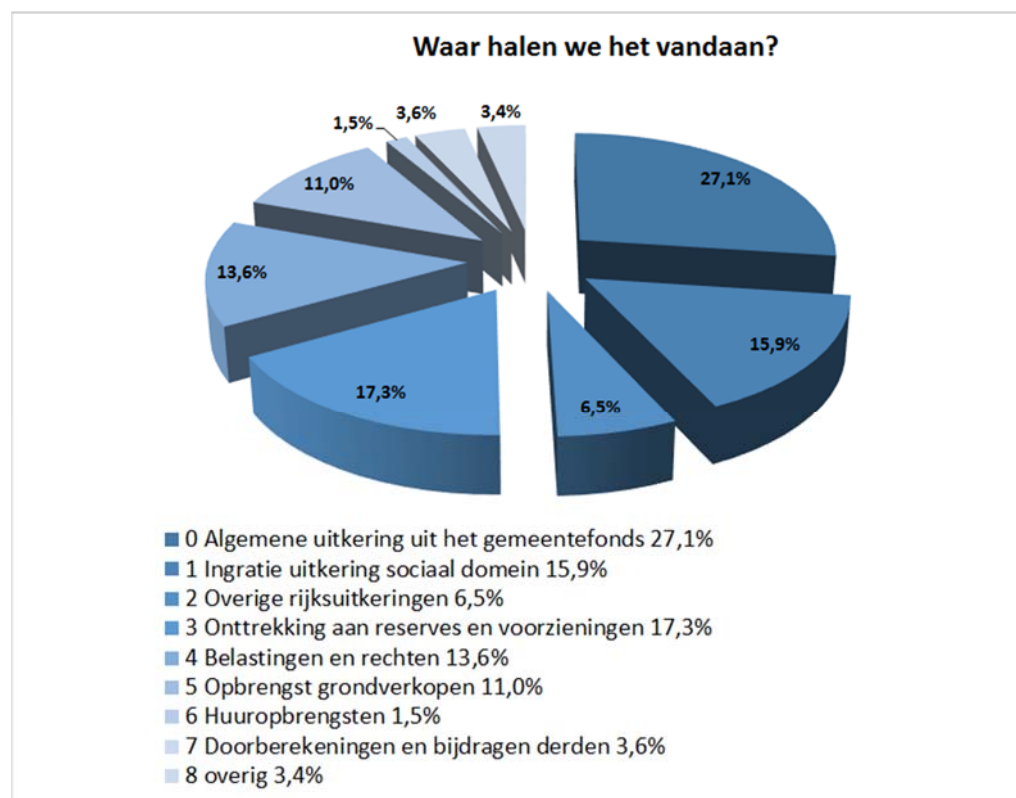
De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms -Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij.

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

SAMENVATTING

Leeswijzer

Deze jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

De programmaverantwoording gaat over de realisatie van de voorgenomen activiteiten van 2018. Dit maken we zichtbaar met een zogenaamde stoplichtenrapportage. De betekenis van de symbolen is als volgt: groene vink (de activiteit is gerealiseerd of loopt volgens planning), oranje uitroepteken (de activiteit is deels gerealiseerd) en een rood kruis (de activiteit is niet gerealiseerd).

Als een activiteit een oranje of rood symbool heeft, dan is een toelichting opgenomen. Activiteiten voorzien van een groene vink zijn zonder toelichting, zodat de rapportage compact blijft.

De meeste activiteiten uit de programmabegroting 2018 zijn geheel of gedeeltelijk gerealiseerd en hebben een groen of oranje symbool. Sommige activiteiten met een rood kruis zijn al eerder toegelicht (2^e berap 2018) en voor andere vindt rapportage nu voor het eerst plaats.

De verplichte paragrafen gaan over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. We gaan hier in op de verantwoording over van geplande activiteiten uit de paragrafen van de programmabegroting 2018.

De jaarrekening bestaat uit informatie over de exploitatie, de balans, de verantwoording over specifieke uitkeringen en de grondslagen van balans en exploitatie. Er zijn bijlagen opgenomen die gaan over kredieten, eenmalige budgetten en lasten/baten per taakveld. Ook is een bijlage opgenomen met daarin de meest voorkomende gebruikte afkortingen.

Resultaat

We sluiten het jaar 2018 financieel af met een voordelig resultaat van € 9,1 miljoen ten opzichte van de begroting na wijziging.

Na aftrek van de voorstellen tot overheveling resteert een vrij te bestemmen resultaat van € 4,6 miljoen.

Van begroting naar rekening

De programmabegroting 2018 is op 6 november 2017 door de raad vastgesteld met een negatief geraamd resultaat van € 73.000. Dit geraamd resultaat is in 2018 gewijzigd naar een positief resultaat van € 856.000 en tussentijds toegevoegd aan de algemene risicoreserve. De begroting 2018 is gewijzigd op basis van raadsbesluiten. Het verloop is in de volgende tabel samengevat.

Ook de verschillende onderdelen van het jaarrekeningresultaat 2018 van positief € 9,1 miljoen zijn opgenomen in de volgende tabel.

(bedragen x € 1.000)

Van begroting naar rekening	2018	
Begroot resultaat vastgestelde begroting 2018	-73	N
Vrijval bij vaststelling IHP	30	V
Resultaat 1e Berap 2018	821	V
Resultaat 2e berap 2018	252	V
Bijdrage ODBN	-174	N
Totaal	856	V
Per saldo toegevoegd aan de algemene risicoreserve	-856	N
Geraamd resultaat begroting 2018 na wijziging	0	
Resultaat Jaarrekening 2018		
Exploitatie	4.060	V
Sociaal domein	2.972	V

Toe te voegen aan reserve sociaal domein	-2.972	N
Vrijval voorziening Rembrandtlaan	2.537	V
Vrijval voorzieningen verliesgevende complexen	342	V
Tussentijdse winstnemingen GREX	2.190	V
	9.129	V

Toelichting op het resultaat jaarrekening 2018

Exploitatieresultaat (voordeel € 4.060)

Het exploitatieresultaat bestaat uit de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie van de diverse programma's. In de volgende tabel zijn de grootste afwijkingen opgenomen met daaronder een korte toelichting. Een analyse meer in detail is te vinden in de financiële jaarrekening - onderdeel exploitatie.

(bedragen x € 1.000)

Exploitatieresultaat	
Vrijval pensioenvoorziening i.v.m. actuele waardebeoordeling	800
Storting in voorziening wachtgelden	-509
Algemene uitkering	-800
Administratieve afwikkelingen	1.767
Doorberekende personeelskosten en bijkomende P-kosten	668
Eenmalige budgetten	609
Combinatiefuncties	272
Afval	-416
Bouwleges	789
Omgevingsdienst Brabant Noord Oost	220
Invoering omgevingswet	242
Diversen overig per saldo	418
Exploitatieresultaat	4.060
Vrijval voorziening Rembrandtlaan	2.537
Sociaal domein	2.972
Toevoeging resultaat sociaal domein aan reserve	-2.972
Vrijval verliesvoorzieningen grondcomplexen	342
Winstnemingen grondexploitatie	2.190
Totaal	9.129

Toelichting (bedragen in € 1.000)

Vrijval pensioenvoorziening i.v.m. actuele waardebeoordeling (voordeel € 800)

Bij het bepalen van de actuele waarde van de pensioenen wordt o.a. rekening gehouden met de rekenrente van het ministerie. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. De belangrijkste oorzaak van de lagere storting in de voorziening is dat deze rente per 31-12-2018 hoger is dan de rente per 31-12-2017.

Storting in voorziening wachtgelden (nadeel € 509)

In verband met vertrek twee wethouders wordt de voorziening opgehoogd om toekomstige verplichtingen te kunnen opvangen.

Algemene Uitkering (nadeel € 800)

Het nadeel is veroorzaakt door de uitkomsten van de septembercirculaire 2018, de decembercirculaire 2018 en aanvullingen op voorgaande jaren.

Vanuit de decembercirculaire 2018 zijn eind 2018 middelen ontvangen (€ 447) waarvan de besteding in 2019 zal plaatsvinden. Het gaat over middelen voor de implementatie richtlijn EED (Europese Richtlijnen Energie-efficiëntie), verduurzaming van basisscholen, pilots woningmarkt (aanpak overlast recreatieparken), informatieplicht energiebesparende maatregelen en schulden en armoede.

Bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 stellen we voor deze middelen over te hevelen naar 2019.

Administratieve afsluiting boekjaar (voordeel € 1.767)

Bij het afsluiten van een boekjaar vinden administratieve afwikkelingen plaats. Het voordeel bestaat uit o.a. uit de verwerking van een terugontvangt vennootschapsbelasting, vrijvallen van budgetten die niet volledig benut zijn zoals post onvoorzien, prijsontwikkeling, afwikkelingen btw, overheadkosten, onderuitputting budget voor kapitaallasten vervangingsinvesteringen, nieuw beleid. Budgettaire effect van lagere afschrijvingslasten i.v.m. later uitvoeren van investeringen.

Doorberekende personeelskosten en bijkomende P-kosten (voordeel € 668)

Budgetten voor bijkomende personeelskosten zijn niet volledig benut. Het gaat dan om budgetten van bedrijfsvervoerplan, opleidingskosten, vergoeding salarisadministratie, zwangerschaps- en WAZO-uitkeringen, reis- en verblijfkosten, stelpost loonkostenontwikkeling.

Eenmalige budgetten (voordeel € 609)

Een aantal eenmalige budgetten met als dekking de exploitatie zijn niet of niet volledig benut. De werkzaamheden zijn nog niet afgerond. Dit levert een financieel voordeel op bij de jaarrekening 2018. Voorgesteld wordt om éénmalige budgetten indien nodig met saldobestemming over te hevelen naar 2019.

Combinatiefuncties (voordeel € 272)

Combinatiefuncties. Netto voordeel vanwege niet ingevulde vacatures combinatiefuncties.

Afval (nadeel € 416)

Het resultaat van het onderdeel afval in de jaarrekening 2018 is € 416 nadelig. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door hogere lasten van € 750 (N). Anderzijds zijn de ontvangen baten € 763 lager (N). Ook is er een voordeel van € 31 in verband met de overige toe te rekenen kosten van afval (V). Tot slot is er een onttrekking uit de voorziening afval van € 1.066 (V).

Leges omgevingsvergunningen (voordeel € 789)

Door de aantrekkende economie zijn er in 2018 voor 12 miljoen aan bouwpercelen verkocht voor de woningbouw en voor 14 miljoen aan bedrijventerreinen. De hiermee samenhangende verstrekte omgevingsvergunningen verklaren mede het grote verschil.

Daarnaast zijn er minder werkzaamheden verricht voor inhuur vergunningverlening en optimalisatie software-systeem en minder uren welstandscommissie.

Omgevingsdienst Brabant Noord Oost (voordeel € 220)

Bijdrage aan de ODBN is in aanzienlijk minder uitgevallen. Dit komt omdat er minder uren zijn gemaakt door de ODBN en er een voordelig verschil zit in het feitelijk doorberekende uurtarief t.o.v. de begroting waar van het gemiddeld uurtarief is uitgegaan.

Invoering Omgevingswet (voordeel € 242)

Voor 2018 was de planning dat we onder andere een start zouden maken met het omgevingsinstrumentarium zoals het opstellen van de omgevingsvisie. Daarvoor werd verwacht en begroot dat gebruik gemaakt zou worden van externe deskundigheid met een daaraan gekoppeld budget. We zijn echter hoofdzakelijk met de eigen organisatie aan de slag gegaan met het invoeren

van de Omgevingswet en daarvoor is in 2018 de inzet van het budget voor externe deskundigheid niet nodig geweest.

Sociaal domein (voordeel € 2.972, toevoeging aan reserve sociaal domein (nadeel € 2.972))

Het sociaal domein laat een positief resultaat zien van € 2.972 (WMO € 174, Participatie € 537 en Jeugd € 2.261). Aangezien besloten is om verschillen te verevenen met de hiervoor ingestelde reserve ontstaat er geen voordeel voor de exploitatie. De beleidslijn voor Meierijstad is dat geld voor het sociaal domein ook beschikbaar blijft voor het sociaal domein. Overschotten worden toegevoegd aan de reserves. Dat geldt ook voor eventuele tekorten.

Het overschot wordt voor het grootste deel gerealiseerd vanuit Jeugd en beperkt vanuit Participatie. Bij Participatie is dit het gevolg van een verhoogde rijksuitkering (BUIG).

Het positieve verschil in het eindresultaat bij Jeugd van € 2.261 is merendeels eenmalig en wordt veroorzaakt door meerdere factoren waaronder het nog niet besteden van het transformatiebudget (start in 2019), de ontvangen rijksbijdrage voor de transformatieopgave en een positieve eenmalige correctie naar aanleiding van de meicirculaire.

Vrijval voorziening Rembrandtlaan (voordeel € 2.537)

In het jaarrekeningresultaat 2018 is de vrijval van de voorziening Rembrandtlaan opgenomen voor een bedrag van € 2,5 miljoen. Deze voorziening kan op dit moment niet in stand worden gehouden omdat de oorspronkelijke raming van de projectkosten is achterhaald en er beroep is ingesteld met betrekking tot de bestemmingsplanprocedure. Bij de bestemming van het jaarsaldo zal worden voorgesteld om het nu vrijgevallen bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve.

Grondexploitatie (voordeel € 2.532)

Bij de jaarrekening 2018 zijn de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. Dit heeft wijzigingen tot gevolg ten opzichte van de resultaten uit de jaarrekening 2017.

In de jaarrekening 2018 is op basis van deze nieuwe berekeningen een tussentijdse winstneming van € 2,2 miljoen verwerkt.

De resultaten van verwachte verliesgevende grondexploitaties zijn ook gewijzigd. Na actualisatie is de omvang van de verplichte verliesvoorziening voor verliesgevende complexen opnieuw bepaald. Door de bijstelling van een aantal grondexploitaties is de verwachting dat de verliezen minder groot zullen zijn. Hierdoor kan de verliesvoorziening voor een bedrag van € 0,3 miljoen vrijvallen.

Investerings en eenmalige budgetten

Investerings

Bij het samenstellen van de jaarstukken vindt administratieve afsluiting van kredieten plaats, waarvan de activiteiten afgerond zijn. Voor de kredieten waarvan de activiteiten nog niet zijn afgerond stellen we voor deze over te hevelen naar het volgende jaar.

Per 31-12-2018 kunnen diverse kredieten afgesloten worden. Deze zijn opgenomen in de bijlage "Af te sluiten kredieten per 31 december 2018". Op deze kredieten is in totaal € 1,4 miljoen minder uitgegeven. Deze lagere uitgaven leiden tot lagere incidentele onttrekkingen uit reserves (€ 229.000) c.q. voorzieningen (€ 552.000) en tot structureel lagere kapitaallasten. (€ 62.000).

De kredieten die nog niet afgerond zijn hebben we opgenomen in de bijlagen "Kredieten die overgaan naar 2019" en "Kredieten voor vervanging die overgaan naar 2019".

We stellen voor de restant krediethoogte van deze kredieten over te hevelen naar 2019 voor een bedrag van afgerond € 31,8 miljoen.

Eenmalige budgetten

Bij het samenstellen van de jaarstukken sluiten we ook eenmalige budgetten administratief af, waarvan de activiteiten zijn afgerond. Wij stellen ook voor eenmalige budgetten over te hevelen naar 2019.

Hierdoor is het mogelijk de projecten c.q. activiteiten in 2019 uit te voeren, waarvoor in 2018 middelen beschikbaar zijn gesteld. De eenmalige budgetten opgenomen in de Mijlpalen van Meierijstad voor

2017 en 2018 zijn samengevoegd tot één budget. De eenmalige budgetten zijn opgenomen in de bijlage "Eenmalige budgetten".

De eenmalige budgetten die we afsluiten per 31-12-2018 hebben lagere uitgaven gehad dan geraamd nl. € 2,1 miljoen. . Hiervan valt € 1,6 miljoen vrij ten gunste van de algemene risico reserve en € 0,5 miljoen ten gunste van de tijdelijke bestemmingsreserve wegen..

We stellen voor de restant budgethoogte van deze budgetten over te hevelen eenmalige naar 2019 voor een bedrag van afgerond € 3,0 miljoen. Hiervan heeft €2,4 een dekking uit reserves. Voor € 0,6 miljoen stellen wij dit over te hevelen met de resultaatbestemming.

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2018 sluit met een positief rekeningresultaat van afgerond € 9,1 miljoen. De bestemming van dit rekeningresultaat vindt plaats als de jaarrekening is vastgesteld.

We stellen voor het positieve saldo over 2018 van € 9,1 miljoen als volgt te bestemmen:

1. Incidentele budgetten zoals opgenomen in de bijlage "Eenmalige budgetten" voor een bedrag van € 609.000.
2. Storting in de bestemmingsreserve Rembrandtlaan € 2.537.000
3. Ontvangen algemene uitkering.€ 447.000
4. Proceskosten Noordkade. € 350.000
5. Overheveling middelen P-budget t.b.v. generatiepact € 140.000.
6. Opvangen onderuitputting accres 2018 algemene uitkering € 385.000.
7. Het restant ad € 4.661.000 toe te voegen aan de algemene risicoreserve
8. Een bedrag van € 1.321.000 uit de reserve sociaal domein te bestemmen voor de transformatieopgave.

Samenvattend

		(bedragen x € 1.000)
Resultaatbestemming		
Rekeningresultaat		9.129
Voorstellen tot bestemming		
Overheveling eenmalige budgetten		609
Bestemmingsreserve Rembrandtlaan		2537
Ontvangen middelen algemene uitkering waarvan besteding in 2019 (decembercirculaire 2018)		447
Proceskosten Noordkade		350
Overheveling middelen P-budget generatiepact		140
Onderuitputting accres algemene uitkering 2018		385
Toevoeging aan algemene risicoreserve		4.915

Transformatie opgave 2017/2018 (niet uitgegeven in 2018). In 2018 toevoegen aan reserve en in 2019 onttrekken en toevoegen aan budget		1.321
Dekking reserve sociaal domein		-1.321
Totaal		9.129

Toelichting

In bovenstaande tabel zijn drie resultaatbestemmingen opgenomen die nog niet eerder zijn toegelicht.

Proceskosten Noordkade

Diverse deelprojecten binnen de gebiedsontwikkeling Noordkade - Zuidkade (Oude Haven) worden in 2019 afgerond. Er resteren nog enkele opgaven voor het op de Noordkade gevestigde Cultuurcluster. Daarnaast worden er plannen voorbereid voor de intensivering van functies op de Noordkade en kan een vervolgstap worden gezet in de doorontwikkeling van het gebied Oude Haven. Ten behoeve van de afronding van deelprojecten wordt voorgesteld € 350.000 te bestemmen voor het krediet 'Proceskosten Noordkade'.

Transformatie opgave Sociaal Domein

Het aanbesteden van de transformatieopgaven was moeilijker dan verwacht en heeft ook meer tijd gevegd dan verwacht. Hierdoor was uitvoering in 2018 niet haalbaar streven is nu om in 2019 uitvoering te geven aan de transformatieopgaven.

Onderuitputting accres algemene uitkering 2018

Op basis van mededelingen in de decembercirculaire 2018 wordt een onder uitputting verwacht op de Rijksbegroting zonder dat deze concreet vertaald is in de cijfers van het ministerie. Vanwege de koppeling heeft dit een direct effect op het gemeentefonds. Gemeenten moeten zich voorbereiden op een flinke tegenvaller van het accres 2018. Voor het opvangen van het nadeel 2018 wordt voorgesteld hiervoor incidenteel € 385.000 te bestemmen..

PROGRAMMALIJNEN

PARTICIPATIE

Ambitie

Participatie is een centraal, leidend thema in de Mijlpalen van Meierijstad. Bij participatie zijn we gegaan voor maximale betrokkenheid van de inwoners, organisaties, ondernemers en verenigingen bij maatschappelijke vraagstukken. Burger- en overheidsparticipatie hebben we bewust toegepast zodat de burger, de instellingen en ondernemers maximaal betrokken werden en zich betrokken voelden. De veranderopgave is erop gericht om de interne organisatie te kantelen naar een organisatie die van buiten naar binnen denkt. Daarnaast hebben we de samenleving verleid om samen met ons de uitdagingen in de maatschappij vorm te geven. Verbinden, experimenteren en leren horen daarbij. In de veranderopgave en de samenwerking zijn we uitgegaan van een goed en gelijkwaardig partnerschap op basis van wederzijds vertrouwen.

Activiteiten

In 2018 is gestart met het traject "Participeren en leren". In september is een onderzoek naar de wijze van participatie in Meierijstad door bureau Berenschot en de Erasmus Universiteit Rotterdam. opgestart als één van de onderdelen van het traject. Een ander onderdeel in het traject is de kader stellende rol van de gemeenteraad bij participatie. Eind 2018 heeft de gemeenteraad in een beeldvormende avond met elkaar gesproken over deze kader stellende rol, waarbij zij van "het laatste naar het eerste woord" gaan. Verdere uitvoering van deze onderdelen en het traject "Participeren en leren" vindt plaats in 2019. In 2018 zijn we gestart met het burgerinnovatiefonds. Inwoners van Meierijstad zijn in het laatste kwartaal 2018 uitgenodigd om ideeën en plannen in te dienen die bijdragen aan sociale of technische innovatie en/of een bijdrage leveren aan participatie in Meierijstad.

LEEFBAARHEID

Ambitie

Leefbaarheid is een centraal thema in de Mijlpalen van Meierijstad. Meierijstad biedt per kern voorzieningen op maat, afhankelijk van de vraag, behoefte en identiteit van de kern of wijk. Bij leefbaarheid gaat het om de beleving van de woonomgeving, de sociale woonomgeving en veiligheid, criminaliteit en overlast. De veranderopgave is erop gericht om per kern invulling te geven aan het begrip leefbaarheid en de verschillende aspecten binnen leefbaarheid integraal op te pakken. Dit doen we samen met burgers, instellingen en ondernemers om te komen tot een gemeente waarin inwoners kunnen wonen, werken en leven in een prettige en veilige omgeving.

Activiteiten

In 2018 is gestart met een oriëntatie op het ontwikkelen van een gecombineerde leefbaarheid- en veiligheidsmonitor voor de gemeente Meierijstad. Besloten is om de monitor te laten ontwikkelen en uit te laten voeren door een extern bureau. Hierop is een aanbestedingstraject doorlopen. De gunning vindt januari 2019 plaats. Ontwikkeling, uitvoering en gesprekken over de uitkomsten vinden in 2019 plaats met verschillende stakeholders.

INNOVATIE

Ambitie

In Meierijstad kennen we geen standaard. We pakken opgaven en uitdagingen aan door ze steeds op een andere manier te bekijken. Innovatie is nooit af. Als organisatie blijven we leren, experimenteren en ontwikkelen. Er was altijd een "B" om naar toe te werken. We zijn gaan werken aan een denk- en werkwijze waarbij integraal samen werken aan oplossingen centraal staat en het maken van fouten mag, als we ervan leren. Iedereen heeft een innovatieve kant en het is onze ambitie om de vernieuwingskracht naar boven te halen. Om hiertoe te komen hebben we ons in 2018 gericht op het vernieuwend denken en werken binnen de gemeentelijke organisatie.

Activiteiten

Eind 2018 hebben we een innovatie-week georganiseerd met als doel vernieuwend denken en werken te stimuleren binnen de organisatie. Gedurende het jaar hebben we medewerkers gestimuleerd te komen met vernieuwende initiatieven en ideeën. In 2018 is een groep medewerkers opgeleid tot (allround) Ynnovator. Zij zijn vanaf najaar 2018 ingezet op verschillende vraagstukken. Ynnovators dragen bij aan de vernieuwingskracht bij medewerkers. In 2018 zijn we gestart met het burgerinnovatiefonds. Inwoners van Meierijstad zijn in het laatste kwartaal 2018 uitgenodigd om ideeën en plannen in te dienen die bijdragen aan sociale of technische innovatie en/of een bijdrage leveren aan participatie in Meierijstad.

DUURZAAMHEID

Ambitie

Duurzaamheid is een leidend thema in de Mijlpalen van Meierijstad en één van de toetsstenen van alle beleid. Duurzaamheid heeft betrekking op mens, milieu en klimaat, hergebruik van grondstoffen en zuinig omgaan met energie en financiële middelen; van energiebesparing en -opwekking tot afvalverwerking, van werkgelegenheid stimuleren tot het bieden van gelijke kansen voor alle inwoners. We hebben als gemeente onze verantwoordelijkheid voor een gezonde, veilige en schone samenleving genomen. Hier en nu in Meierijstad en voor de generaties na ons. We handelen vanuit de gedachte 'think global, act local'. We hebben als gemeente Meierijstad een voorbeeldfunctie op het terrein van duurzaamheid en hebben dit actief uitgedragen. Een duurzame samenleving bereiken we in samenwerking met externe partijen.

De rol die de gemeente heeft vervuld om de ambities op het gebied van duurzaamheid en energie waar te maken, verschilt per onderwerp of project. Bijvoorbeeld de rol van verbinder, partner, toezichthouder, facilitator (in geld, tijd, kennis).

Activiteiten

In de loop van 2018 hebben we diverse projecten ten aanzien van energie en klimaatadaptatie verder gebracht samen met belanghebbende bedrijven en particulieren. Daarnaast hebben we samen met een brede groep stakeholders verkend welke onderwerpen onder het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Meierijstad vallen en welke rol ieder daarbij op zich zou nemen. Dit is vertaald naar 3 concrete thema's.

- energie (o.a. aardgasloze en energie neutrale samenleving) en maatschappelijk ondernemen,
- schoon en circulair (geen (voedsel)verspilling),
- klimaatbestendig (klimaatadaptatie, verdroging en hittestress) en bio-divers aan de orde.

In november 2018 heeft de raad de visie op duurzaamheid en het uitvoeringsprogramma vastgesteld waarbij een eerste doorkijk naar de komende jaren is gemaakt

VERANDEROPGAVE OMGEVINGSWET

Ambitie

De Omgevingswet treedt per 1-1-2021 in werking. Met de Omgevingswet wil het Rijk verbeteringen in de fysieke leefomgeving bereiken, die maatschappelijk gewenst zijn, maar nu nog moeilijk te realiseren zijn vanwege diverse wetten en regels. De Omgevingswet betekent een decentralisatie in het fysieke domein en vraagt een andere manier van denken en werken door de gemeentelijke organisatie en de samenleving. De veranderopgave is de integrale benadering van de leefomgeving, minder regels, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en benadering vanuit de maatschappelijke gebiedsopgaven en vanuit de initiatiefnemer.

Activiteiten

Het jaar 2018 werd er door een zestal projectgroepen de interne voorbereiding van "anders werken", "het beleidsinstrumentarium" (omgevingsvisie en omgevingsplan), en informatievoorziening opgepakt. Daarnaast werd in een tweetal pilots ervaring opgedaan met de omgevingsdialoog en met burgerparticipatie. De leerervaringen worden gedeeld in het traject van participeren en leren

VERANDEROPGAVE SOCIAAL DOMEIN

Ambitie

De afgelopen jaren zijn de nieuwe taken in de zorg en ondersteuning overgedragen (gedecentraliseerd) naar de gemeenten. De veranderopgave is om de ondersteuning in de gemeentelijke zorg meer mensgericht vorm te geven. Doel is om ondersteuning op maat, licht, lokaal, integraal en dichtbij te organiseren waardoor ondersteuning en zorg eenvoudiger, beter en ook goedkoper zouden kunnen worden geboden. De mens en zijn eigen netwerk komt meer centraal te staan in plaats van het zorgsysteem. In de praktijk lag de nadruk bij gemeenten de afgelopen jaren veel op continuïteit van (curatieve)zorg. Er was relatief nog weinig kennis, ruimte, ervaring en tijd om de ondersteuning echt anders te gaan doen met een duidelijke focus op verandering. De nadruk is meer komen te liggen op preventie. Voor de voormalige gemeenten van Meierijstad kwam daar de fusie bij die tot nieuwe vragen en kansen heeft geleid (bijvoorbeeld over de manier waarop onze wijkteams willen gaan werken en bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van een strategische visie op mensgerichte zorg en ondersteuning).

Activiteiten

In 2018 is de Strategische Visie Sociaal Domein opgesteld. Deze is in het najaar door de gemeenteraad vastgesteld. In de visie is een aanzet gedaan tot de verschillende veranderopgaven in het sociaal domein..

In het verlengde hiervan is op basis van de Strategische Visie Sociaal Domein in 2018 begonnen aan een beleidskader Sociaal Domein, die in het voorjaar 2019 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad. Hierbij is de vraag van de burger centraal.

Vanaf de start van de gemeente Meierijstad en dus ook in 2018 zijn we aan de slag gegaan met de opgave om te komen tot een samenleving waar ieder de kans heeft om mee te doen (de inclusieve samenleving). In 2019 en opvolgende jaren werken we hier verder aan. We intensiveren de samenwerking met de partners inclusief afspraken over resultaten.

In 2018 is op basis van de Strategische Visie Sociaal Domein gestart aan de doorontwikkeling van Toegang. Deze zal in 2019 verder worden uitgewerkt.

GEZONDHEID

Ambitie

Gezondheid is een leidend thema van het college van Meierijstad. Kern van het thema is dat mensen gezonder gaan leven en bewuster omgaan met hun leefomgeving. We gaan hierbij uit van positieve gezondheid waarbij het vermogen van mensen om zelf regie te voeren over de uitdagingen van het leven uitgangspunt is. De rol van de gemeente Meierijstad hierbij is vanuit de veranderopgave de samenleving en stakeholders te verleiden tot gezond gedrag, gezonde keuzes en een gezondere leefstijl. De verbinding te leggen tussen eerstelijnszorg en welzijnsorganisaties/sociale wijkteams én te komen tot een gerichte aanpak voor het bestrijden van gezondheidsachterstanden in Meierijstad.

Activiteiten

In 2018 heeft de gemeenteraad de Nota Positief Gezondheidsbeleid vastgesteld.

Ook is op basis van de speerpunten uit de nota het uitvoeringsprogramma opgesteld en aan de raad voorgelegd. De raad is betrokken bij prioritering van de speerpunten.. Concrete invulling hiervan volgt in 2019 en opvolgende jaren.

In 2018 zijn de mogelijkheden voor een sociale kaart verkend. In 2019 wordt gestart met een eerste aanzet tot een sociale kaart.

Verder is Meerijstad:

- een JOGG-gemeente. JOGG is gericht op het stimuleren van een gezonde levensstijl onder jongeren;
- een GIDS-gemeente ('Gezond In De Stad'). Een GIDS-gemeente is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen..

ORGANISATIE ONTWIKKELING

Ambitie

Voor de fusie van Meerijstad is een organisatiefilosofie Meerijstad 2017-2025 opgesteld. Sinds de fusie van Meerijstad op 1 januari 2017 een feit is, is het noodzakelijk dat we binnen de gemeentelijke organisatie ons gaan gedragen en handelen naar de vastgestelde organisatiefilosofie. De opstartperikelen zijn redelijk achter de rug en we zijn verder gegaan met het uitzetten van de veranderopgave binnen de organisatie. Om de bestuurlijke ambities waar te maken is het belangrijk dat de gemeentelijke organisatie ook handelt naar deze ambities en volgens de filosofie van de organisatie. Dat de organisatiewaarden worden uitgedragen vanuit hoofd, hart en handen.

Activiteiten

In 2018 hebben we ons gericht op het thema "we kennen elkaar in Meerijstad". Diverse activiteiten waaronder trainingen, jaarlijkse organisatie dag, lunchbijeenkomsten en individuele profielen op intranet hebben hieraan een bijdrage geleverd. We hebben gewerkt aan de vorming van zelf organiserende teams. Dit is opgepakt vanuit het MD-traject van de leidinggevendenden door gesprekken hierover binnen de verschillende werkateliers te voeren. Ontwikkeling van zelf organiserende teams krijgt een vervolg in 2019.

PROGRAMMA'S

O BESTUUR EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. Wij stimuleren burgerparticipatie. Als ambassadeur en lobbyist behartigen we de belangen van de gemeente en zijn we een actieve partner in samenwerkingsrelaties. De bestuurders en de ambtelijke organisatie van Meerijstad zijn herkenbaar, betrokken en staan dicht bij de inwoner.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren weer voor programma O. In tegenstelling tot de indicatoren bij de overige programma's zijn deze indicatoren gegevens uit de eigen begroting. Een vergelijking met referentiegemeenten is daardoor niet te maken.

Indicator	Begroting 2018		Jaarrekening 2018	
	Jaar	Meerijstad	Jaar	Meerijstad
Formatie, Fte per 1.000 inwoners	2018	6,5	2018	6,9
Bezetting, Fte per 1.000 inwoners	2018	6,1	2018	6,6
Apparaatskosten, per inwoner	2018	617,4	2018	558,7
Externe inhuur, kosten als % van totale loonsom	2018	6,5	2018	10,2
Totale kosten inhuur externen (bedragen * € 1.000)	2018	2.514,0	2018	3.630,0
Overhead, % van totale lasten	2018	8,9	2018	9,0

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

O.1 Dienstverlening is klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij.	
We werken het dienstverleningsconcept uit in een uitvoeringsprogramma, dat wordt vastgesteld in het derde kwartaal van 2017. Daarin nemen we de volgende onderdelen op: kwaliteitshandvest, de klant centraal, ontwikkelen van e-formulieren, centraliseren van deelwebsites en evaluatietools. Wij investeren daarbij in werkwijzen die aansluiten bij de behoeften van de klant, zowel in sociaal als ruimtelijk domein. Op onderdelen is met de uitvoering reeds gestart. Dit loopt door in 2018.	
We zijn, in het kader van het gebruiken van 'Klare taal', in september 2017 gestart met een intern opleidingstraject, het screenen van de huidige brieven en het samenstellen van de eerste lezerspanels.	
Tegen gemeentelijke besluiten staan vaak bezwaar- en beroepsmogelijkheden open. Conflicten lossen we in onderling overleg op. Dit houdt in dat we in de bezwaarschriftenfase met alle betrokken partijen in overleg treden. In verschillende kwesties kan in onderling overleg alsnog een voor alle partijen aanvaardbare oplossing gevonden. Het aantal principiële gevallen, waarin pre-mediation niet zinvol wordt geacht, ligt echter hoger dan verwacht. Dit speelt vooral in het Sociaal Domein. In 2018 zal hieraan extra aandacht worden besteed. Vraag is namelijk of sprake is van een aanloopprobleem of van een structureel lager percentage. Een mogelijke oorzaak is namelijk dat er in aanzienlijke mate sprake is van gebonden beschikkingen en er al veelal, voordat er een negatief besluit wordt genomen, contact wordt opgenomen met aanvragers. Als er in pre-mediation geen onderhandse oplossing kan worden geboden en uitleg al heeft plaatsgevonden, is het opstarten van een dergelijke tussenstap niet zinvol. Pas als vast staat dat een oplossing niet mogelijk is, starten we de rechtsbeschermingsprocedure op.	
We zijn in het najaar 2017 gestart met de dialoog met de samenleving, de raad en verbonden partijen over het definiëren van de begrippen burger- en overheidsparticipatie en de veranderende rol van de gemeente om te komen tot een visie op dit onderwerp. In het tweede kwartaal van 2018 wordt deze visie aan de raad voorgelegd.	
<i>Toelichting:</i>	

In 2018 is gestart met het traject "Participeren en leren". Eén van de onderdelen is een onderzoek naar participatie dat vanaf september 2018 wordt uitgevoerd door bureau Berenschot en de Erasmus Universiteit Rotterdam. De eerste resultaten worden in 2019 verwacht. Samen met de griffie is eind 2018 een beeldvormende avond verzorgd met als onderwerp van het laatste woord naar het eerste woord bij beleidsparticipatie. In 2019 wordt een voorstel over dit onderwerp aan de raad aangeboden.	
In 2018 wordt uitvoering gegeven aan de visie burger- en overheidsparticipatie. Eén van de onderdelen die dan wordt onderzocht is de instelling van een 'raad van verbeelding'. Dit is een werkwijze in de context van 'het anders denken en werken' en past in (geeft invulling aan) de voor Meierijstad vastgestelde besturingsfilosofie en het thema participatie in de Mijlpalen voor Meierijstad. De leden van zo'n raad zijn "frisdenkers", "out-of-the-box denkers" en mensen die 'er toe doen' voor wat betreft het veld waarin ze actief zijn, hun netwerk en hun visie.	✓
We ondersteunen maatschappelijke initiatieven van inwoners, sociale ondernemers en wijk- en dorpsraden met tijd, kennis en/of geld. We onderzoeken op welke manieren we de zeggenschap over de eigen leefomgeving van inwoners kunnen vergroten. Hiertoe ontwikkelen we instrumenten waarmee we burger- en overheidsparticipatie stimuleren in Meierijstad. Deze gaan we in tweede helft 2018 in verschillende pilots toepassen om te onderzoeken hoe we in Meierijstad burger- en overheidsparticipatie kunnen stimuleren en ondersteunen.	✓

O.2 De ambtelijke organisatie toont ondernemerschap en eigenaarschap.

In najaar 2017 is een start gemaakt met de programmalijnen Organisatieontwikkeling en Innovatie. In 2018 wordt het ontwikkelplan voor de nadere uitwerking van de organisatiefilosofie binnen dit programma verder vormgegeven. Het strategisch kader 'Wij zijn Meierijstad' vormt hierbij het uitgangspunt. Samen met medewerkers ontwikkelen we een 'Meierijstadse manier van werken' waarbij we van buiten naar binnen denken, de klant centraal stellen, ondernemerschap tonen en innovatief en creatief te werk gaan. Dit is een continue proces van ontdekken, experimenteren, leren en bijsturen.	✓
We werken zowel zakelijk als mensgericht. Besluiten worden begrijpelijk gemotiveerd. De manier waarop dit plaatsvindt, is steeds afhankelijk van het onderwerp en de geldende (wettelijke) termijnen; er wordt maatwerk geleverd. Hierom wordt afgezien van het opstellen van een afzonderlijke procedure.	✓
We voldoen als werkgever minimaal aan de wettelijke taak tot baanafspraken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We stellen beleid op en duiden functies die geschikt zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en stellen deze ook open voor hen. In het laatste kwartaal van 2017 wordt met leidinggevendenden besproken welke functies geschikt zijn, of geschikt gemaakt kunnen worden voor kandidaten uit de doelgroep. Dit is half november bekend. Vanaf dan wordt er ook gericht geworven onder mensen uit de doelgroep. Dit gebeurt door intensief contact met het werkatelier Toegang. Daarnaast zijn er ook contacten met de werkvoorzieningsschappen.	✓
We stellen als werkgever een stage- en afstudeerbeleid op voor leerlingen en studenten van speciaal onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs. Het stagebeleid voor Meierijstad wordt in het laatste kwartaal 2017 voorgelegd aan directie en medezeggenschap, zodat het kan worden vastgesteld.	✓
Meierijstad is de jongste gemeente van Nederland en het is van belang om de naamsbekendheid te vergroten. Zowel bij de eigen bevolking als in de rest van Brabant en Nederland. Evenementen met een groot bereik en aanzienlijke spin-off zijn en worden per keer beoordeeld en al dan niet gestimuleerd. Bestaande toonaangevende events op regionale schaal zoals de Dutch Agri Food Week vallen hier onder. We starten in 2017 een proces van consultatie met belangengroepen om te komen tot het profiel van de gemeente Meierijstad. Het (hoofd)profiel wordt ontwikkeld en in het najaar 2018 vastgesteld. Het gemeentelijke evenementenbeleid wordt aangevuld/geactualiseerd. Een proactieve deelname in een eenmalig toonaangevend event op Europese schaal zoals We Are Food 2018 valt hier in elk geval onder. Fysieke en digitale uitingen voor de gemeentelijke marketingcampagne worden ontwikkeld, aangeschaft en ingezet.	✓

We stellen een beleids- en uitvoeringsplan op voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen met daarin opgenomen de Prestatieladder Socialer Ondernemen, social return bij inkoop, duurzaamheid, CO2 neutraal en fairtrade.	
---	---

0.3 We zorgen voor optimaal vastgoedbeheer en maken slimme combinaties tussen behoefte aan ruimte en leegstand van onze gebouwen.

In het nieuwe beleid voor het maatschappelijk vastgoed van Meierijstad worden de doelstellingen, de kaders voor de exploitatie en de organisatie van beheer en de instrumenten voor de raad ter controle en toezicht op het uitgevoerde beleid vastgelegd. Dit gebeurt in het 4e kwartaal van 2018.	
Medio 2018 beschikken we over een geactualiseerd (Duurzaam) Meerjarig Onderhoudsplan ((D)MJOP) en een integraal vastgoedbeleid. Aan de hand hiervan en op basis van een beoordeling van onder meer de financiële exploitatie en bezettingsgraad, screenen we periodiek de vastgoedportefeuille van Meierijstad. Op basis van deze screening wordt een advies gemaakt voor het aanhouden of afstoten van gemeentelijke gebouwen. Hierbij krijgt het gemeentehuis in Schijndel bijzondere aandacht. Deze adviezen zullen vanaf het 4e kwartaal aan het bestuur (college en raad) worden voorgelegd.	
Om te komen tot een optimale bezetting van ruimten in maatschappelijk vastgoed ontwikkelen we een makelaarsfunctie om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Toelichting: De Makelaarsfunctie als webapplicatie waar vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed elkaar online en realtime ontmoeten, wordt pas online gezet als van alle gemeentelijke eigendommen (maatschappelijk vastgoed) de benodigde feitelijke objectgegevens bekend en betrouwbaar zijn. In de loop van 2019 worden de feitelijke objectgegevens verzameld, geverifieerd en ingevoerd in het vastgoedregistratiesysteem Ultimo om vervolgens een koppeling te maken met de Makelaarsfunctie. Naar verwachting zal de Makelaarsfunctie in 2020 operationeel zijn.	
Om te komen tot verdere verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed, maken we in 2018 een begin met de nulmeting van gemeentelijke gebouwen. Op basis daarvan en het (D)MJOP gaan we het gemeentelijk vastgoed fasegewijs verduurzamen. De verduurzaming heeft zowel betrekking op bestaande gebouwen als op nieuw te realiseren gebouwen.	

0.4 We willen de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).

De toeristenbelasting (recreanten en arbeidsmigranten) domeinen Veghel en Sint-Oedenrode wordt in de loop van 2018 herijkt. Er wordt dan bekeken of er een gemeente-brede invoering en in welke vorm, of dat de toeristenbelasting helemaal afgeschaft wordt.	
We kiezen voor 100% kostendekking voor afvalstoffenheffing. In 2018 blijven de tarieven ongewijzigd. Het Milieubeleidsplan is leidend (vervuiler betaalt). Het nieuwe tariefstelsel (inclusief DIFTAR) wordt in de loop van 2018 ontwikkeld en in het laatste kwartaal van 2018 door de raad vastgesteld met als ingangsdatum 1 januari 2019. De fiscale uitvoering zal eenvoudig zijn.	
De OZB-tarieven 2018 komen in december 2017 in de raad	
We kennen nog diverse kleine baatbelastingen met een lange looptijd (sommige zelfs tot na 2040). In 2018 wordt een voorstel aan de raad aangeboden waarin een éénmalige afkoopregeling aan belastingplichtigen wordt voorgesteld. Toelichting: De realisatie van eenmalige afkoopregelingen baatbelasting (uitsluitend domein Veghel) bleek bij nader inzien technisch gecompliceerder dan aanvankelijk was ingeschat. Om die reden is de prioriteit van dit actiepoint doorgeschoven naar de eerste helft van 2019.	
We handhaven de reclamebelasting. In de loop van 2018 worden de drie nu nog bestaande reclamebelastingen in overleg met ondernemers herijkt. Dit mede in verband met de mogelijke oprichting van een ondernemersfonds Meierijstad	

De precariobelasting wordt voor 2018 gehandhaafd. In de loop van 2018 wordt een voorstel voorbereid om met ingang van 2019 deze belasting af te schaffen of gemeente breed met uniforme tarieven en heffingsgrondslagen een nieuwe verordening in te voeren.	
De leges tarieven titel 1 zijn met ingang van 1 januari 2017 geüniformeerd. Met ingang van 1 november 2017 zijn ook titel 2 en 3 geüniformeerd (raad oktober 2017)	
Toelichting: De leges voor evenementen annex de vrijstelling van legesheffing voor non profit instellingen komen ter besluitvorming in de raadsvergadering van 27 februari 2019 aan de orde.	
Het nieuwe uniforme tariefstelsel riolering (eigenaren- en gebruikersdeel) wordt in oktober 2017 (mogelijk november 2017) vastgesteld. De ingangsdatum is 1 januari 2018.	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	53.928	33.100	34.980	39.501	-4.521
Baten	134.922	129.093	134.044	137.440	-3.396
Saldo van baten en lasten	-80.994	-95.993	-99.064	-97.939	-1.125
Toevoeging reserves	12.539	2.603	13.265	13.417	-152
Onttrekking reserves	15.837	5.285	29.198	26.092	3.106
Mutaties reserves	-3.298	-2.681	-15.933	-12.675	-3.258
Resultaat programma	-84.292	-98.674	-114.997	-110.614	-4.382

Toelichting op de verschillen

Het voordelig jaarrekeningresultaat van € 9,1 miljoen wordt administratief verwerkt als last op programma 0. Als we dit buiten beschouwing laten zijn de gerealiseerde lasten € 30,3 miljoen. Er is dan een voordelig verschil in de lasten van € 4,6 miljoen.

Dit komt o.a. doordat een groot aantal eenmalige budgetten nog niet gerealiseerd zijn. Deze gaan over naar 2019. Daarnaast zijn stelposten zoals onvoorzien en prijsindexatie niet volledig gebruikt en heeft er een teruggave plaatsgevonden van de vennootschapsbelasting 2016. Lagere lasten waren er ook bij de overhead zoals ICT, bijkomende personeelskosten en de loonkostenontwikkeling was lager dan begroot. De baten zijn € 3,4 miljoen hoger dan geraamd. Dit wordt o.a. veroorzaakt door de vrijval van de voorziening Rembrandtlaan en meer verkopen van gronden buiten de bouwgrondexploitaties om.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Bestuur en ondersteuning](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)
 NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
 N.V. Brabant Water
 N.V. Monumentenfonds Brabant
 Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint Oedenrode

1 VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk, zowel in wijken, buurten, dorpen als op bedrijventerreinen. Als gemeente willen we ons samen met de veiligheidspartners inzetten voor een veilige leefomgeving. Ook anderen hebben daarbij een belangrijke rol. We willen dan ook ons samen met onze inwoners, scholen, instellingen en bedrijven collectief inzetten voor een veilige gemeente Meierijstad.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar Meierijstad	Referentie		Jaar Meierijstad	Referentie	
Verwijzingen Halt, per 10.000 jongeren	2017	129,0	135,0	2017	129,0	135,0
Winkeldiefstallen, per 1.000 inwoners	2017	0,9	2,1	2017	0,8	2,1
Geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners	2017	2,8	5,0	2017	2,8	5,2
Diefstallen uit woning, per 1.000 inwoners	2017	1,7	3,1	2017	1,7	3,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte), per 1.000 inwoners	2017	3,8	5,2	2017	4,3	6,6

De verplichte beleidsindicator "Harde kern jongeren" is vervallen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

1.1 Een veilige leefomgeving, in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit.	
Onder leiding van de Veiligheidsregio Brabant-Noord is in 2017 een project gestart om - naast de regionale samenwerking - te komen tot een intensievere samenwerking tussen de vier lokale brandweerposten. In aansluiting op de cyclus, die de Veiligheidsregio Brabant-Noord hanteert bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan 2019 - 2022, wordt de raad betrokken bij de ontwikkeling van het beleid.	
Ook in 2018 participeren we in een regionale werkgroep gericht op de preventie, signalering en aanpak van personen met verward gedrag. In deze context ontwikkelen we, met diverse partners uit veiligheids- en sociaal domein, een sluitende aanpak voor deze doelgroep. Streven is het plan in het eerste half jaar van 2018 op te leveren.	
1.2 Het vergroten van de nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie, evenals de gemeentelijke toezichthouders.	
In overleg met politie en justitie komen we tot een plan van uitvoering dat de samenwerking tussen de BOA's en politie versterkt en hun nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid in de samenleving vergroot. Dit wordt meegenomen in het VTH beleidsplan en het VTH uitvoeringsplan 2018 en wordt in december 2017 voorgelegd.	
1.3 Prioriteit voor aanpak huiselijk geweld alsmede voor ondermijnende criminaliteit in het bijzonder drugs gerelateerd.	
Wij doen, naar verwachting in het 3e kwartaal 2018, een voorstel aan de raad voor een integraal veiligheidsplan dat in ieder geval prioriteit geeft aan de aanpak van huiselijk geweld, ondermijnende criminaliteit, de aanpak van drugs en high impact crimes (o.a. woninginbraken).	
1.4 Inzet en betrokkenheid van inwoners, scholen, instellingen en bedrijven die leiden tot vermindering van overlast, onveiligheid en criminaliteit.	

We ontwikkelen in de eerste helft van 2018, samen met woningbouwverenigingen en welzijnsorganisaties, een eenduidig aanbod aan buurtbemiddeling/mediation voor geheel Meierijstad. Deze middelen kunnen zorgen voor voorkoming van klachten en handhavingsverzoeken.	
Met het werkbudget sociale veiligheid zorgen we voor snelle interventies en werken we aan vertrouwen en meldingsbereidheid van burgers, scholen en bedrijven. Dit doen we in samenspraak met Regiobureau Oost-Brabant. De projecten zijn gericht op aanpak van bijvoorbeeld radicalisering, ondermijning. (awareness, meldingsbereidheid).	
Burgerinitiatieven op het gebied van wijkpreventie worden ondersteund. Hierbij wordt gekeken of deze initiatieven breder in de gemeente uitgerold kunnen worden. In nauwe samenwerking met de buurtadviseurs en de politie stimuleren we de uitrol van buurtinformatienetwerken in Meierijstad. Dit doen we o.a. door periodiek informatiebijeenkomsten te houden.	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Veiligheid	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	5.015	4.836	4.809	4.779	30
Baten	666	282	61	203	-142
Saldo van baten en lasten	4.350	4.553	4.748	4.576	172
Toevoeging reserves	58		12	12	
Onttrekking reserves	32		12	16	-4
Mutaties reserves	26			-4	4
Resultaat programma	4.376	4.553	4.748	4.573	175

Toelichting op de verschillen

De lasten zijn lager dan begroot i.v.m. de afrekening over 2017 van GHOR en een lagere bijdrage aan Meldkamer Oost Brabant. De projectleider voor Basisteam Ondermijning is ingevuld binnen onze gemeente. Wij ontvangen van de deelnemende gemeenten een bijdrage in de salaris- en overheadkosten van de betreffende medewerker. Dit was niet geraamd.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma veiligheid](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio Brabant-Noord
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte de leefbaarheid vergroot.

Beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren van Programma 2 zijn vervallen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

2.1 We willen een goede bereikbaarheid van kernen, wijken en bedrijventerreinen.	
We leggen de raad in 2019 een mobiliteitsvisie Meierijstad voor. Deze visie heeft een relatie met de omgevingsvisie. In de visie gaan we in op bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en innovatie in de vorm van slimme mobiliteit. Aan de visie is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin de maatregelen en/of opgaven en kosten per jaar staan.	
We leggen in Sint-Oedenrode in afstemming met de provincie, Arriva en Rijkswaterstaat een HOV-halte aan.	
Het gebruik van openbaar vervoer is de laatste jaren sterk toegenomen. De faciliteiten bij de haltes, met name fietsvoorzieningen, schieten te kort, waardoor de haltes niet meer voldoen aan de eisen van toegankelijkheid. We herstellen dat door haltes beter te faciliteren.	
We sluiten samen met de gemeente Uden en de provincie een bestuursovereenkomst over de aanleg van een snelfietsroute tussen Uden en Veghel. Hierover wordt de raad in het 1e kwartaal 2018 geïnformeerd. <i>Toelichting:</i> Op 5 juli 2018 is de bestuursovereenkomst snelfietsroute Veghel-Uden getekend door de provincie en de gemeenten Uden en Veghel. In 2019 wordt deze bestuursovereenkomst voor de realisatie van de snelfietsroute aangevuld met het fietsstimuleringsplan/stimuleringsplan duurzaam vervoer (inclusief werkgeversbenadering), communicatieplan en monitoringsplan.	
We starten met de aanleg van de ontbrekende schakels in deze snelfietsroute tussen Veghel en Uden. <i>Toelichting:</i> In de bestuursovereenkomst snelfietsroute Veghel-Uden is afgesproken dat de snelfietsroute wordt voorbereid en gerealiseerd in de periode 2018 tot en met 2021 met een verlenging tot en met 2022 voor die delen waarvoor een ruimtelijke procedure nodig is.	
Na besluitvorming over voorgestelde maatregelen uit de rapportage Vrachtverkeer op de Rembrandtlaan (2017) worden deze in 2018 tot uitvoering gebracht. De bewoners en andere belanghebbenden zijn intensief betrokken bij dit proces via de klankbordgroep Rembrandtlaan. Dit conform de motie van de gemeenteraad van Veghel op 30 november 2016.	
We voeren onderzoeken uit in voorbereiding op de realisatie van een verbindingsweg vanaf de afslag Keldonk naar de bedrijventerreinen Doornhoek, De Dubbelen en Foodpark. Dit als gevolg van de besluitvorming voor het VKA (Voorkeurs Alternatief) voor de N279 (door Veghel) en de ligging van de afslag Keldonk. Medio 2018 worden de resultaten van deze onderzoeken ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. Dit betreft besluitvorming over de uit te werken variant(en) én besluitvorming over het benodigde budget voor de verdere voorbereiding, procedures en uitvoering.	
2.2 We willen de verkeersveiligheid binnen bebouwde kom en in het buitengebied verbeteren.	

We ondersteunen het provinciaal beleid "Help Brabant mee op weg naar nul verkeersdoden". In 2018 nemen de fietspaden van de Populierlaan als concrete maatregel op. De fietspaden worden over de gehele lengte uitgevoerd als dubbelzijdig bereden paden, ook op kruisingen en rotondes. Voor 2019 en volgende jaren worden de concrete maatregelen afgestemd op de nog op te stellen Mobiliteitsvisie.	
---	---

2.3 We willen dat de openbare ruimten aangenaam, schoon, goed onderhouden en veilig zijn, met voldoende groen, waarbij de winkelcentra/publieksruimtes extra uitstraling krijgen.

We maken een begin met een integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) als opmaat voor het Omgevingsplan. Met de vastgestelde kwaliteitscriteria voor het beheer en een integrale benadering van de beheerswerkzaamheden (IBOR) zal ook de benodigde ruimte in de begroting kunnen worden begroot voor 2019 en de daaropvolgende jaren. Hierbij zijn de beheerders van de openbare ruimte betrokken. Op grond van de voorlopige planning (sept 2017) kan implementatie plaatsvinden in het laatste kwartaal 2018 in de vorm van een meerjarig uitvoeringsplan voor de periode 2019-2021.	
We leggen actuele beheerplannen voor (waarvan de risicobenadering / asset management onderdeel is) voor het planmatig beheer van de openbare ruimte. Het betreft met name de onderwerpen groen en bossen, wegen, bruggen en verlichting, speelvoorzieningen, begraafplaatsen, kabels en leidingen. Met ingang van 2018 wordt het groen in Meierijstad onderhouden door WSD en IBN als gezamenlijke aannemers op basis van een geharmoniseerd bestek. Daarin worden keuzes gemaakt t.a.v. netheidsbeelden, participatie en groenadoptie, innovatief werken, klachtenafhandeling en integraliteit.	

2.4 We streven naar versterking van goederenvervoer over water.

We lobbyen samen met MCA Brabant voor een gesprek met Rijkswaterstaat, de provincie en de regiogemeenten hoe we een opwaardering van de Zuid-Willemsvaart tussen 's-Hertogenbosch en Helmond vorm kunnen geven.	
---	--

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	7.521	9.388	11.884	11.006	879
Baten	1.191	673	748	1.008	-260
Saldo van baten en lasten	6.330	8.715	11.136	9.997	1.138
Toevoeging reserves	12.200	144	1.865	1.865	
Onttrekking reserves	7.531	346	4.569	3.676	894
Mutaties reserves	4.669	-202	-2.704	-1.810	-894
Resultaat programma	10.999	8.513	8.431	8.187	245

Toelichting op de verschillen

Lasten

De lasten zijn lager dan begroot o.a. omdat eenmalige budgetten 2018 niet volledig zijn benut. Deze gaan over naar 2019.

Baten

De legesopbrengsten kabels en leidingen zijn hoger dan geraamd. Ook zijn er meer baten gerealiseerd dan begroot omdat er meer lasten schadegevallen verhaald zijn bij derden.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Verkeer, vervoer en waterstaat](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Niet van toepassing.

3 ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is toonaangevend in AgriFood Capital, waarbij Food de verbindende factor is. Wij investeren in een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een uitgangspunt. Onze winkelgebieden zijn in combinatie met horeca en recreatie & toerisme aantrekkelijk, divers en levendig. Wij bieden ruimte voor innovatieve duurzame ontwikkeling van agrarische en recreatieve bedrijven in het buitengebied die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners. De verplichte beleidsindicator "Bruto gemeentelijk product" is vervallen.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meerijstad	Referentie	Jaar	Meerijstad	Referentie
Functiemenging. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	2017	57,0	51,4	2017	57,7	51,6
Vestigingen (van bedrijven), per 1.0000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	2017	128,2	127,0	2018	112,6	116,0

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.1 We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.	
In overleg met het bedrijfsleven is afgesproken dat voor 2018 geen actieplan acquisitie opgesteld wordt.	
Toelichting: 2018 verdere uitwerking aangehouden 2019 keuze of en welke structurele vorm van acquisitie Meerijstad past	
Het actieprogramma vestigingsklimaat bedrijven en innovatie is in 2017 opgesteld en wordt voor in 2018 uitgevoerd.	
Wij ondersteunen initiatieven die stimuleren dat werknemers van bedrijven in Meerijstad hier gaan wonen.	
Wij ondersteunen een fysieke locatie waar overheid, ondernemers en onderwijs bij elkaar gebracht worden (innovation/education open source center). Naar een fysieke locatie wordt in 2018 gezocht. Exacte invulling en programmering wordt ontwikkeld	
Wij organiseren samen met stakeholders thematafels om verbinding en beweging te creëren tussen ondernemers, overheid en onderwijs. We stimuleren aansluiting van opleidingen en aanbod (MBO/HBO/WO).	
Toelichting: In 2019 wordt vervolg gegeven aan de werkconferentie arbeidsmarkt-onderwijs-overheid. De ambitie ligt er in om tot een gemeenschappelijk doel te komen, gekoppeld aan een actieagenda.	
We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers.	

Er zijn op regionale schaal afspraken gemaakt met een breedbandleverancier. Indien die worden nagekomen zal breedband in het buitengebied in 2018 zijn gerealiseerd. Als dat niet gebeurt, wordt naar een andere aanbieder gezocht.	
---	---

3.2 Meierijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.

We ontwikkelen een gedragen centrumvisie voor de drie hoofdkernen. Hier onder valt onder andere de samenwerking tussen en met de centrummanagementorganisaties. De afronding hiervan vindt in 2018 plaats.	
We ronden een detailhandelsbeleid af. Dit wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. We onderzoeken de mogelijkheden voor een sloop- en investeringsfonds. <i>Toelichting:</i> Het traject voor het opstellen van detailhandelsbeleid is opgestart n.a.v. de centrumvisie die in december 2018 is vastgesteld. Het detailhandelsbeleid staat op de bestuurlijke planning voor juni 2019. Als uitwerking van de centrumvisie is aangegeven dat we voor het centrum van Veghel een vervolgtraject moeten starten. De mogelijkheden voor een sloop- en investeringsfonds worden hierin meegenomen.	

3.3 Meierijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meierijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meierijstad en de diverse kernen.

We ontwikkelen een profilerings- en promotieplan in samenspraak met stakeholders en leggen dat ter vaststelling voor aan de raad.	
We ondersteunen (private) initiatieven binnen de gemeente op Europese schaal in 2018. We nemen actief deel aan het organiseren van het (EU)regio event We Are Food 2018. We richten ons hierbij ook op activiteiten vanuit vrijetijdseconomie. In 2018 gaat een samenhangend (publieks-) evenementenpakket plaatsvinden. Ook in 2018 neemt Meierijstad deel aan de diverse initiatieven.	
We stimuleren de doorontwikkeling van innovatieve hotspots op het gebied van verspilling. Bedoeling is om hergebruik van reststromen in de meest brede zin van het woord te stimuleren. Hierbij worden veelbelovende initiatieven (financieel) ondersteund.	
We stimuleren de doorontwikkeling van de circulaire economie. We willen daarmee hergebruik van reststromen stimuleren, zeker indien er sprake is van sluitende business cases. <i>Toelichting:</i> Initiatieven zijn niet verder geconcretiseerd. In 2019 wordt er beleidsmatig aandacht aan besteed in het proces van de economische visie. Verspilling in brede zin is de bovenliggende thematiek.	

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

Met het bedrijfsleven ontwikkelen we plannen gericht op arbeidsparticipatie van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gebeurt in combinatie met de activiteiten uit programma 6. In 2018 worden deze plannen verder uitgewerkt. In dit kader leveren natuurlijke partners een inspanning	
--	---

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Economie	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	5.142	21.453	23.402	16.751	6.651
Baten	20.847	20.165	21.491	15.917	5.575

Saldo van baten en lasten	-15.705	1.288	1.910	834	1.076
Toevoeging reserves	58				
Onttrekking reserves	89	500	740	247	493
Mutaties reserves	-32	-500	-740	-247	-493
Resultaat programma	-15.737	788	1.170	587	583

Toelichting op de verschillen

De grootste verschillen binnen dit programma hebben betrekking op de bouwgrondexploitatie voor bedrijventerreinen. In 2018 zijn wettelijk verplichte tussentijdse winstnemingen gedaan en zijn verliesvoorzieningen aangepast. Dit gebeurt bij een jaarrekening en hierop wordt de begroting niet tussentijds aangepast.

Daarnaast zijn de eenmalige budgetten 2018 niet volledig benut en gaan deze over naar 2019.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Economie](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Stichting Agrifood Capital

4 ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ontwikkeling van de eigen talenten voor iedereen door het aanbieden van passend onderwijs en door stimulering van een goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Arbeidsmarkt en onderwijs sluiten goed op elkaar aan. Er is een intensieve samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaattjgemeente.nl](http://www.waarstaattjgemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meerijstad	Referentie	Jaar	Meerijstad	Referentie
Niet ingeschreven leerplichtigen, per 1.000 leerlingen	2017	1,1	1,7	2017	1,1	1,7
Wel ingeschreven leerplichtigen, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 leerplichtige leerlingen	2017	9,9	28,3	2017	9,9	28,3
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (12-23 jaar)	2016	1,2	1,7	2017	1,2	1,8

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden.	
Wij ontwikkelen een visie op basisonderwijs in de kernen van Meerijstad mede in relatie tot leefbaarheid, clustering van voorzieningen en kwaliteit van onderwijs. De schoolbesturen hebben hierin een belangrijke rol. Deze visie vormt de basis voor het integraal huisvestingsplan (IHP).	
4.2 Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met als basis een integraal onderwijs huisvestingsplan.	
Wij ontwikkelen aansluitend, in samenwerking met het onderwijs, een duurzaam integraal huisvestingsplan voor PO en VO en leggen dit, afhankelijk van komende wetgeving, voor aan de raad. Wij ontwikkelen een duurzaam meerjarig onderhoudsplan voor MFA's (programma O), die volledig in eigendom bij de gemeente zijn.	
4.3 Onderwijsbeleid	
We (onder-)zoeken samen met onderwijs en bedrijfsleven naar concrete maatregelen hoe we verbinding kunnen maken tussen studenten, jonge werkzoekenden en de lokale arbeidsmarkt (bv stagebureau, startersbeurs, 'HBO in de regio').	
<i>Toelichting:</i>	

In 2018 hebben wij veel geïnvesteerd in de relatie onderwijs-arbeidsmarkt. Aanvankelijk waren het enkel bilaterale contacten van de drie O's. Nu gaat het daarnaast ook om gezamenlijke bijeenkomsten van de drie O's. Op 23 oktober 2018 heeft de eerste werkconferentie onderwijs en arbeidsmarkt plaats gevonden. Daarbij waren wij bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd en was, naast POM en een aantal geselecteerde ondernemers, het gehele onderwijsveld van Meerijstad aanwezig. Als vervolg op die bijeenkomst gaan de drie O's, op het niveau van Meerijstad, in petit-comité, de richtinggevende uitspraken met elkaar concretiseren. In januari is de vervolgbijeenkomst. Tijdens de POM- bijeenkomst van 6 november j.l. heeft het POM en de gemeente gezamenlijk allerlei sessies verzorgd. Een van die sessies betrof het onderwerp onderwijs en arbeidsmarkt. Inmiddels beginnen de gezamenlijke investeringen in de drie-O-samenwerking te renderen en is een eerste succes te melden. POM, Elde College en Fioretti College gaan deelnemen aan het project VMBO on Stage, een project dat gericht is op de beroepskeuze van het VMBO. Goede beroepskeuze is nergens -al zo vroeg- zo belangrijk als op het VMBO. Goede beroepskeuze leidt tot vak focus, toekomstperspectief en economische zelfredzaamheid. Bij On Stage ontmoeten de jongeren hun eigen, lokale, duurzaam en persoonlijke (beroeps)netwerk en leren dit te onderhouden. De VMBO-scholen begeleiden ze hierbij. Het On Stage Beroepenfeest faciliteert een nieuw, duurzaam, persoonlijk en lokaal ondernemersnetwerk voor jongeren van het VMBO en draagt bij aan kansgelijkheid, toekomstperspectief, beroepsoriëntatie en ondernemersvaardigheden. VMBO On Stage bestaat sinds 2007.	
De gemeente Meerijstad participeert actief in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs van de beide regio's waarin de gemeente in is vertegenwoordigd. Via de gezamenlijke Ontwikkelagenda wordt uitvoering gegeven aan: aansluiting onderwijs-jeugdhulp voor gezamenlijke scholing van basisteam en bovenscholen deskundigen/intern begeleiders, afspraken leerlingenvervoer naar speciaal onderwijsvoorzieningen, het voorkomen van thuiszitters. Met de samenwerkingsverbanden wordt het komende jaar tevens ingezoomd op onderwijshuisvesting in relatie tot de toekomst en spreiding van de speciaal onderwijsvoorzieningen. In de regio Oss-Uden-Meerijstad vervullen wij de rol van voorzitter van de stuurgroep Toelichting: We participeren in de twee samenwerkingsverbanden (BNO en De Meerij). Doorlopend wordt gekeken naar het optimaliseren van de samenwerking, afstemming en resultaten, zowel regionaal als lokaal.	
We stimuleren een educatief programma voor duurzaamheid binnen het onderwijs. Het samenstellen van het lesmateriaal is een primaire verantwoordelijkheid van de scholen. Wij kunnen faciliteren en partijen aan elkaar verbinden.	
In 2018 wordt samen met partners uitvoering gegeven aan het aanvalsplan laaggeletterdheid. Het plan wordt in het 4e kwartaal 2017 opgesteld. De onderwerpen: het bereik van de doelgroep, de doorontwikkeling van het aanbod en het verbreden van het netwerk van partners staan centraal.	
In 2018 zal de implementatie plaatsvinden van de in december 2017 vast te stellen nota voor- en vroegschoolse voorzieningen opgenomen beleidsuitgangspunten. Wij willen dit ontwikkeltraject tezamen met onze samenwerkingspartners vormgeven. We zien ons hierbij overigens wel voor een uitdaging gesteld. Landelijk wordt gekort op de specifieke uitkering voor het gemeentelijk achterstandenbeleid. We zullen met onze samenwerkingspartners in overleg treden hoe invulling te geven aan deze bezuiniging. Toelichting: Het college heeft eind 2018 een besluit genomen over de harmonisatie van peuteropvang in Meerijstad. Dit besluit is de uitkomst van het onderzoek naar subsidiëring, inclusief DAEB (Dienst van Algemeen Economisch Belang) onderzoek. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de uitvoering van het beleidskader voorschoolse voorzieningen en ontwikkelachterstanden. Naast de harmonisatie van peuteropvang zijn er ook andere actiepunten opgepakt, zoals de implementatie van de observatiemethode KIJK!.. In 2019 worden de nog openstaande andere actiepunten uit dit beleidskader opgepakt.	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Onderwijs	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil 2018
Lasten	7.348	8.261	8.840	8.223	616
Baten	1.977	1.194	1.380	1.469	-89
Saldo van baten en lasten	5.371	7.067	7.460	6.754	705
Toevoeging reserves	1.016		120	120	
Onttrekking reserves	334	306	1.323	1.174	149
Mutaties reserves	682	-306	-1.203	-1.054	-149
Resultaat programma	6.053	6.761	6.257	5.700	557

Toelichting op de verschillen

De ontvangen middelen van het Rijk voor combinatiefuncties is niet volledig ingezet in verband met niet ingevulde vacatures combinatiefuncties. Voor peuteropvang zijn de ontvangen middelen niet volledig besteed in afwachting van nieuw beleid voor peuteropvang. Dit beleid is vastgesteld in december 2018. Omdat de uitvoeringsnotitie laaggeletterdheid in 2018 nog in ontwikkeling was en uitvoering pas kan plaatsvinden na vaststelling is het budget voor laaggeletterdheid niet geheel uitgegeven. Daarnaast zijn een aantal eenmalige budgetten niet volledig uitgegeven met als dekking de algemene risicoreserve. Hierdoor is de onttrekking uit reserves ook lager dan begroot.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Onderwijs](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Regionaal Bureau Leerplicht

5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In Meierijstad zijn sport en gezondheid met elkaar verbonden. Er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk. Cultuur is de verbindende schakel. Door slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving bieden we uitdagende ontspanningsmogelijkheden. Meierijstad biedt een gunstig vestigingsklimaat voor creatieve mensen. Kunst maken we zichtbaar en toegankelijk voor een zo breed mogelijk publiek.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meerijstad	Referentie	Jaar	Meerijstad	Referentie
Niet sporters. Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2016	46,3	50,5	2016	46,3	50,5

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen.	
We leggen in het 1e kwartaal van 2018 een kadernota sport aan de raad ter vaststelling voor. De sportnota wordt voorbereid in samenwerking met de sportverenigingen en vormt de basis voor de harmonisering van de sporttarieven. Eind 2018 leggen we de raad een afzonderlijk voorstel voor harmonisering van de sporttarieven voor. Met ingang van 2019 zijn in Meierijstad alle sporttarieven geharmoniseerd.	✓
In 2018 inventariseren we samen met de nieuwe stichting Meierijstad Gezond Sportief welke activiteiten er al plaatsvinden in relatie tot Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) binnen de verschillende kernen. We stimuleren daarbij verdere samenwerking tussen de betrokken partijen zoals scholen, sportverenigingen en GGD.	✓
We verbinden sport en burgers meer door een extra (buurt)sportcoach in te zetten. De (buurt)sportcoach biedt ook ondersteuning aan de sportverenigingen. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen. <i>Toelichting:</i> De voorbereidingen voor het aantrekken van buurtsportcoaches zijn getroffen. Begin januari 2019 start de werving.	!
We ondersteunen de instelling van een sportraad. De sportraad wordt ingesteld op initiatief van de sportverenigingen en vertegenwoordigt de sportverenigingen in de beleidsmatige afstemming met de gemeente. Een goed voorbeeld hiervan is de klankbordfunctie van de sportraad in de voorbereiding van de sportnota.	✓
Wij faciliteren Sjors Sportief voor alle kernen om zo sport verder te stimuleren. In 2018 kunnen alle kernen gebruik maken van de mogelijkheden van Sjors Sportief om sporten en bewegen van kinderen te stimuleren.	✓
We ondersteunen de huldiging van onze sportkampioenen in de vorm van de sportgala's in de grote kernen. In 2017 evalueren we deze sportgala's en nemen in de sportnota een voorstel voor de sportawards op.	✓
We stimuleren de organisatie van kleinschalige en grootschalige sportevenementen met incidentele sportsubsidies.	✓
5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties.	

We leggen de raad in het eerste kwartaal 2018 een voorstel voor de oplossing van het capaciteits en kwalitatieve vraagstuk van de voetbalvelden van RKSVD Rhodé op sportpark De Neul voor. In afstemming met Rhodé en het Waterschap verbeteren we in 2018 de kwaliteit van sportpark De Neul en breiden we de sportieve mogelijkheden uit.	
We leggen de raad een voorstel voor over de kwantiteit en kwaliteit van de benodigde zwembadfaciliteiten in Meierijstad. In 2018 renoveren we zwembad De Neul in Sint-Oedenrode en onderzoeken we de particuliere vervangingsmogelijkheden van zwembad De Beemd in Veghel.	
Toelichting: In 4e kw 2018 is opdracht verstrekt aan Drijver en Partners voor een haalbaarheidsonderzoek. Eind januari 2019 is hun rapportage gereed. Aan de raad wordt medio 2019 een voorstel voorgelegd over de toekomst van zwembaden in Meierijstad.	
We vervangen het kassasysteem en de toegangscontrole voor de binnensportaccommodaties. Reserveringen en betalingen voor en beheer van alle binnensportaccommodaties kunnen in 2018 via het internet plaatsvinden.	

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten.

We bieden aan alle leerlingen van in ieder geval de groepen 4, 5 en 6 in het primair onderwijs een doorlopend lesprogramma aan op het gebied van beeldend, muziek en dans. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de CHV Academy(Phoenix Cultuur).	
In januari 2018 openen we een nieuw theater aan de Noordkade. Dit komt tot stand door en in samenwerking met stichting Cultuurfabriek Noordkade. Dit is de nieuwe stichting voor uitvoering van de theaterfunctie.	
We realiseren in samenwerking met Bibliotheek NOBB een nieuw inhoudelijk dienstverleningsconcept voor onze inwoners in Schijndel. Dit betekent dat harmonisatie plaatsvindt van intern bibliotheekbeleid op de onderdelen personeel, tarieven, bezetting en openingsuren. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB.	
We leggen de raad een voorstel voor de realisatie van een nieuwe podiumzaal voor amateurkunst in 't Spectrum in Schijndel op de huidige locatie van de bibliotheek voor. In samenwerking met 't Spectrum en de culturele verenigingen in Schijndel wordt ingebruikname van de podiumzaal voorbereid. Die is gepland bij de start van het theaterseizoen 2018-2019.	
We reiken jaarlijks een kunst- en cultuurprijs Meierijstad uit voor amateurs en professionals in de kunst en cultuur. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de verschillende partners uit Meierijstad waaronder de KEG, de Compagnie, ondernemersverenigingen.	
Toelichting: In 2018 is opdracht verstrekt voor het ontwerpen en realiseren van de kunstprijz. De prijs wordt voor de eerste keer uitgereikt in 2019. Het idee is de prijs jaarlijks uit te reiken tijdens een bestaand cultureel evenement in Meierijstad. Voor de uitreiking van de prijs zijn twee categorieën bepaald; professionals en amateurs. Personen en organisaties uit heel Meierijstad kunnen worden voorgedragen.	
We ondersteunen en faciliteren Bibliotheek NOBB om in 2020 verkozen te worden tot beste bibliotheek van Nederland. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB.	
Toelichting: Deze actie vindt op termijn plaats. Voorbereidingen hiervoor starten eind 2019 en zijn gekoppeld aan het Wenkend Perspectief.	

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vraaggericht collectieve ondersteuning.

Samen met de welzijnsorganisaties in Meerijstad wordt, na inventarisatie van huidig aanbod en vraag, bekeken hoe de ondersteuning aan vrijwilligers op eenduidige wijze georganiseerd kan worden. Eén van de mogelijkheden is uitbreiding van het huidige Steunpunt Vrijwilligers (Ons Welzijn)	
In 2018 presenteren we een beleid voor het tegengaan en preventie van grensoverschrijdend gedrag in het vrijwilligerswerk. In samenwerking met het ministerie van VWS en NOC/NSF nemen we deel aan een landelijke pilot. Doel hiervan is de besturen van verenigingen te informeren over preventie van grensoverschrijdend gedrag en hen te stimuleren hier beleid op te maken.	
5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.	
We registreren, beheren en onderhouden onze kunstcollectie (binnen en buiten). Met een externe partij worden afspraken gemaakt over het periodiek registreren van de staat van het onderhoud aan de kunstwerken. Door middel van tentoonstellingen wordt de kunst toegankelijk gemaakt. Acties vinden plaats in samenwerking met een externe partij voor het in beeld brengen van het onderhoud, en het Jan Heestershuis.	
We faciliteren een adviesorgaan voor de aankoop en opdrachtverstrekking van beeldende kunst in de openbare ruimte. Een nieuwe stichting wordt opgericht voor de uitvoering van deze doelstelling. Oprichting en bezetting van de stichting vindt plaats in samenwerking en overleg met de bestaande gremia, zijnde de advieskunstcommissies in Veghel en Schijndel, de Stichting KEG, Kunststichting Sint-Oedenrode, Museum Jan Heestershuis en de Kunststichting De Compagnie. <i>Toelichting:</i> De voorbereiding om te komen tot een Kunststichting Meerijstad zijn in 2018 afgerond. De formeel juridische oprichting vindt plaats 1e kwartaal 2019.	
We voeren projecten in het kader van het Duizend Jarig Woud in Sint-Oedenrode uit. Dit in samenwerking met de Kunststichting Sint-Oedenrode. <i>Toelichting:</i> De 8 projecten in het kader van het Duizendjarig Woud bevinden zich in verschillende stadia van uitvoering. De voorbereidingen voor de Hooibrug zijn afgerond en de brug wordt in 2019 gerealiseerd. Voor de projecten rondom Ahrend en Henkenshage zijn samenwerkingsovereenkomsten getekend. Voor het project Het Laar / Knooporen is in 2018 een financiële bijdrage beschikbaar gesteld. De overige projecten zijn in de ontwerpfase. Het streven van de kunststichting is alle projecten in 2019 af te ronden.	
5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's.	
We verstrekken op het verzoek van het Commissariaat voor de Media een advies aangaande het verlenen van een zendmachtiging aan de nieuwe stichting lokale omroep Meerijstad. We verlenen als gemeente een subsidie gebaseerd op een bedrag per woningaansluiting. Hiermee wordt de omroep gefaciliteerd om uitzendingen te verzorgen in het totale verzorgingsgebied van Meerijstad.	
5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.	
De resultaten van het onderzoek naar omvang en impact van de vrijetijdsector, uitgevoerd in 2017, dient als een onderbouwing van het te ontwikkelen beleid voor deze sector. Toeristisch recreatieve ontwikkelingen van de Vlagheide, en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud kunnen worden versterkt in samenhang met de uitvoering van gebiedsvisies/uitvoeringsprogramma's zoals opgenomen in programma 8 (ruimtelijke ontwikkeling).	
5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst.	
In 2018 onderzoeken we vraag en aanbod op het gebied van recreatie en toerisme en stellen we een ontwikkelplan op.	

We stellen een nieuw recreatief toeristisch beleid (inclusief evenementen en kermissenbeleid) vast op basis van de resultaten uit het onderzoek recreatie en toerisme, waarmee het beleid wordt geharmoniseerd.	
Toelichting: De visie recreatie en toerisme Meierijstad en het bijbehorend actieprogramma is door de raad vastgesteld in haar vergadering van 8 november 2018. Een plan van aanpak voor een uitvoeringsprogramma met prioriteiten, keuzes en benodigde middelen wordt in het eerste kwartaal 2019 ter vaststelling voorgelegd aan het college. De kader stellende nota 'Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022' is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 december 2018. Op basis van deze kaders wordt de uitvoeringsnota 'Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022' in januari 2019 ter vaststelling aan het college van B&W voorgelegd. Voor het vaststellen van het nieuwe kermisbeleid en met name de organisatiestructuur is meer tijd nodig. Het college heeft er daarom voor gekozen het kermisbeleid niet in december 2018 in de gemeenteraad te laten behandelen, maar dit op te schuiven naar de raad van juni 2019.	
Het ontwikkelen van het Duits Lijntje als recreatieve verbinding start in 2018	
Meierijstad ondersteunt de realisatie van een overkoepelend recreatief toeristisch platform.	
We stimuleren initiatieven van ondernemers in samenwerking met gebiedsontwikkeling voor o.a. het gebied Vlagheide en streekpark Kienehoef, om uiteindelijk te komen tot een verbinding tussen Maashorst en Groene Woud.	
Toelichting: Het faciliteren dan wel stimuleren van de ontwikkeling van de recreatieve clusters Vlagheide, streekpark Kienehoef en Noordkade is een continu proces. We bieden ondernemers en initiatiefnemers hiermee de benodigde ontwikkelruimte. Nu ook de visie recreatie en toerisme Meierijstad is vastgesteld en deze ontwikkelruimte ook terug te vinden is in het actieprogramma, gaan we hier met name richting deze recreatieve clusters, die tezamen de recreatieve motor van Meierijstad vormen, intensief mee aan de slag.	
We sluiten aan bij themajaren waarvoor marketing Brabant-breed wordt ingezet. In 2018 is het thema 'We Are Food', in 2019 '75 jaar Bevrijding' en in 2020 'Water' We ondersteunen en ontwikkelen initiatieven van partners.	
We maken een nieuwe overeenkomst met VVV Noordoost Brabant.	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Sport, cultuur en recreatie	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	18.045	20.074	22.198	20.952	1.246
Baten	3.892	3.462	3.751	3.542	209
Saldo van baten en lasten	14.153	16.612	18.447	17.409	1.037
Toevoeging reserves	5.411		422	422	
Onttrekking reserves	2.229	778	3.006	2.329	677
Mutaties reserves	3.181	-778	-2.584	-1.907	-677
Resultaat programma	17.335	15.835	15.863	15.503	360

Toelichting op de verschillen

Voor het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen zijn lagere lasten gerealiseerd dan begroot in afwachting van het nieuwe meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat in december 2018 door de raad is vastgesteld.

De eenmalige budgetten voor dit programma zijn niet geheel uitgegeven en afgerond. Bij het raadsvoorstel van de jaarrekening 2018 stellen we voor om éénmalige budgetten 2018 waar nodig over te hevelen naar 2019.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Sport, cultuur en recreatie](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.
Stichting museum Henkenshage
Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

6 SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meierijstad	Referentie	Jaar	Meierijstad	Referentie
Banen, per 1.000 inwoners (15-74 jaar).	2017	854,6	746,1	2018	781,1	649,6
Jongeren met een delict voor de rechter (12-21 jaar)	2015	0,8	1,6	2015	0,8	1,6
Kinderen in uitkeringsgezin (tot 18 jaar)	2015	3,3	6,2	2015	3,3	6,2
Netto arbeidsparticipatie, % werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	2017	69,8	66,3	2017	69,8	66,3
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	2015	1,1	1,5	2015	1,1	1,5
Personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners	2017	18,9	39,4	2018	19,2	38,5
Lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	2017	16,3	31,4	2018	14,3	28,1
Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	2017	8,8	9,6	2018	8,0	9,3
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	2017	0,9	1,1	2018	0,8	1,1
Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)	2017	0,3	0,4	2018	0,3	0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (specialistische ondersteuning)	2017	17,0	58,0	2018	20,0	60,0

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

6.1 De gemeente wil kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein.

We komen tot abstracte uitgangspunten (missie en visie) binnen het sociaal domein die vorm en richting geven aan het beleid op de verschillende deelgebieden en de uitvoering. Deze lijst is niet per se uitputtend of in beton gegoten. Deze missie en visie bieden een antwoord op vragen als: wat mogen burgers van ons verwachten, waar is men zelf verantwoordelijk voor, wat zijn kwetsbare doelgroepen etc. De uitgangspunten worden in het 2e kwartaal 2018 ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

We ontwikkelen lokaal en in regioverband nieuwe vormen van inloop die ondersteuning licht en dichtbij aan kwetsbare inwoners mogelijk maken

Toelichting:

Lokaal en regionaal werken we samen met maatschappelijke partners in het inventariseren en waar nodig herorganiseren of ontwikkelen van inloopvoorzieningen voor kwetsbare burgers. Hierbij houden we rekening met de veranderende maatschappelijke behoeften en gemeentelijke verantwoordelijkheden. Waar mogelijk organiseren we integrale voorzieningen die geschikt zijn voor een brede groepen kwetsbare burgers. Deze ontwikkeling wordt in 2019 voortgezet.

We stellen de vraag van de burger centraal bij het vinden van integrale oplossingen in het sociaal domein. Wij hebben een onderzoekende houding om tot innovatieve oplossingen te komen die aansluiten bij de vraag van de burger. Medewerkers van het werkatelier Toegang worden hier in getraind. Toelichting: In 2018 is de strategische visie op het sociaal domein vastgesteld. In 2019 wordt het beleidskader vastgesteld en wordt er volop gewerkt aan de doorontwikkeling van de Toegang.	
We overleggen regelmatig met onze strategische partners over het sociaal domein om zo elkaar te informeren, te inspireren en gezamenlijk innovatie binnen het sociaal domein vorm te kunnen geven. We organiseren daarvoor een overleg met onze belangrijkste maatschappelijke partners op het terrein van Werk, Wonen, Welzijn, Zorg en Inkomen. Toelichting: Het onderzoek naar het al dan niet uitbreiden van het overleg met andere partners is nog niet afgerond. We overleggen vier keer per jaar met de maatschappelijke partners op het gebied van welzijn. In het kader van de inkoop afspraken hebben we twee keer per jaar in regionaal verband overleg met de zorgaanbieders. We onderzoeken nog de mogelijkheid om de huidige overleggen al dan niet uit te breiden met andere partners binnen het sociaal domein.	
We zorgen dat we ambtelijk en bestuurlijk op een aantal sleutelposities rollen uitvoeren binnen de regionale ontwikkeling van het sociaal domein. We streven binnen het sociaal domein naar samenwerking en overlegstructuren op de schaal van Noordoost-Brabant omdat we dit zien als de meest wenselijke schaal. Omdat we hierbij ook afhankelijk zijn van de regionale partners, kan het pad verschillen per deelgebied. Waar nodig wordt de raad betrokken in het proces. IJkpunt voor de activiteiten blijft steeds de strategische visie in het sociaal domein en daarmee het beste voor de klant. In 2018 wordt op de verschillende gebieden het gesprek over schaalniveau van samenwerking gevoerd. We verwachten in 2020 het grootste deel van dit doel bereikt te hebben.	
We objectiveren waar mogelijk onze prestaties binnen het sociaal domein in een eigen dashboard sociaal domein en door gebruik te maken van de data op Waarstaatjegemeente.nl. De gemeenteraad ontvangt vier keer per jaar een dashboardrapportage sociaal domein. Toelichting: Het dashboard is conform afspraak in 2018 gedeeld met de raad. Het blijft in ontwikkeling; in elke versie worden verbeteringen doorgevoerd	
Wij ontwikkelen nieuw subsidiebeleid Meerijstad. Toelichting: Het harmonisatietraject voor subsidies is nagenoeg afgerond. Besluitvorming over jeugdsubsidies vindt in januari 2019 plaats. De nadere regel onderwijs en educatie 2017 van de gemeente Veghel is nog niet volledig geharmoniseerd, een deel is ondervangen in de nadere regel peuteropvang en voorschoolse educatie 2019. Schoolzwemmen en onderwijsachterstandenbeleid wordt begin 2019 opgepakt. Voor de subsidies in het Sociaal Domein Maatschappelijke Dienstverlening is de nadere regel alleen voor 2019 vastgesteld. Harmonisatie volgt in 2019.	

Het doel van de transformatie in het sociaal domein is dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig hun leven kunnen leiden en dat ze eerder, dichtbij en met lichte vormen van ondersteuning kunnen worden geholpen als dat nodig is. Daardoor is er op termijn minder dure specialistische zorg nodig. Om dat te realiseren gaan we de komende jaren stevig investeren in preventie en in laagdrempelige, algemeen toegankelijke voorzieningen. De kosten gaan daarbij deels voor de baten uit. Voor een deel kunnen we investeren in preventie door het slim inzetten en combineren van bestaande middelen. Waar dat mogelijk is gaan wij dat zeker doen. Maar er zijn ook extra middelen nodig om een echte omslag naar meer en betere preventie te maken. Deze extra middelen kunnen we dekken ten laste van de reserve sociaal domein. Wij zullen hiervoor met een apart voorstel bij u terugkomen.	
---	---

6.2 In Meierijstad is zorg, begeleiding en ondersteuning van hoge kwaliteit. Dit alles is naar tevredenheid van de inwoners die hiervan afhankelijk zijn. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund

In de regio Brabant-Noordoost worden er, na afronding van het onderzoek naar de toekomstige inkoopssystematiek, besluiten genomen over de inkoop ná 2019. Hierin staan lokaal maatwerk, meer invloed van individuele gemeenten en flexibiliteit centraal. We ontwikkelen, met onze maatschappelijke partners zoals zorgaanbieders, adviesraad sociaal domein en welzijnspartijen, een (inkoop-)systematiek die de lokale aanpak en nieuwe oplossingen stimuleert. Wij sluiten hierbij aan op de strategische visie.	
Wij ondersteunen lokale initiatieven voor (jeugd-)hulp waar wenselijk, zodat ondersteuning zo nabij mogelijk geboden kan worden.	
We geven verder vorm aan de lokale invulling van de kanteling in de WMO, ook binnen beschermd wonen, regionaal waar nodig, lokaal waar kan.	
We stellen een aanpak toename vluchtelingenstroom op, zodat we snel en accuraat kunnen handelen. We maken daarin helder wat we gaan doen en waar welke verantwoordelijkheid ligt binnen Meierijstad (4e kwartaal 2018).	
Wij faciliteren de adviesraad sociaal domein zodat zij gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven over vraagstukken binnen het sociaal domein. Wij gaan in gesprek met andere adviesorganisaties, zoals de Seniorenraad, de Stichting Toegankelijkheid en de wijk- en dorpsraden om optimale afstemming en samenwerking met de adviesraad sociaal domein te stimuleren. <i>Toelichting:</i> In 2018 is de samenwerking verder vormgegeven en geleidelijk verbeterd. In 2019 zal de samenwerking verder worden versterkt en de communicatie hierover met de gemeenteraad meer zichtbaar worden.	
In 2018 werken we in de deelregio's samen om werk te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We doen dit o.a. door de verdere samenwerking van de twee SW-bedrijven te bevorderen. Daarnaast ontwikkelen we samen met de bedrijven innovatieve manieren van werken om ook in de toekomst voor deze kwetsbare doelgroep aandacht te hebben. In 2017 is er met de WSD al gestart met het opzetten van het 'Participatiebedrijf'. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet en gemonitord. Ook met IBN is in 2016 al een nieuwe manier van werken afgesproken. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet. Deze variatie levert beleidsinformatie op die moet bijdragen aan het door ontwikkelen en houdbaar maken van onze SW-bedrijven en daarmee op een duurzame wijze werk te creëren voor mensen die het niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt.	
In 2018 verlenen we subsidie aan de Stichting Toegankelijkheid Meierijstad. Deze Stichting geeft gevraagd en ongevraagd advies aan overheid, bedrijven, zorginstellingen, overige organisaties en particulieren, om te komen tot een leefbare omgeving voor mensen met een beperking en senioren in Meierijstad. De Stichting signaleert en adviseert de gemeente ten aanzien van Toegankelijkheid. Om invulling te geven aan de samenwerking met de ASD heeft een lid van de stichting Toegankelijk Meierijstad zitting in de ASD werkgroep wmo	
We verrichten een onderzoek naar de haalbaarheid van uitbreiding van onze kringloopactiviteiten. Er wordt getoetst aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten op zowel ecologisch als sociaal gebied. De bevindingen van het onderzoek worden in het 4e kwartaal 2018 aan de raad voorgelegd.	

Toelichting: Het onderzoek loopt nog. Zodra dit is afgerond worden de bevindingen gedeeld met de raad.		
We gaan onderzoek doen naar manieren waarop we de uitvoering van o.a. de Participatiewet verder regellu kunnen maken om zo onze burgers niet onnodig te belasten. De bevindingen van het onderzoek worden met eventuele aanbevelingen aan de raad voorgelegd in het 4e kwartaal 2018		
Toelichting: Op dit moment loopt een meerjarig project om alle werkprocessen door te lichten. Doel is de processen efficiënt en regellu in te richten.		
Wij onderzoeken de mogelijkheden om tot nieuwe manieren te komen om mensen naar werk te begeleiden. In de loop van 2018 moet dit leiden tot een doeltreffend en innovatief re-integratiebeleid.		
Toelichting: Wij hebben u in 2018 middels raadsinformatiebrieven geïnformeerd over de voortgang van ons PIM project. In november heeft een aantal raadsleden kennisgenomen van de ontwikkelingen tijdens een regionale bijeenkomst van de WSD. De eerste resultaten zijn interessant. Wij zullen u begin 2019 middels een raadsinformatiebrief nader informeren over de eerste resultaten en ervaringen.		
Wij gaan, binnen de wettelijke regels, flexibel en ruimhartig om met vraagstukken rondom mantelzorgwoningen. (zie woonvisie).		
Toelichting: De gemeente Meierijstad dient landelijke wetgeving (Besluit omgevingsrecht) te toetsen. Deze wordt ruimhartig toegepast voor dit onderwerp. In overleggen met externen wordt door partijen gevraagd om soms ook buiten het landelijke wettelijke kader te gaan; hoe hiermee om te gaan moet nog bestuurlijk behandeld worden.		
Wij maken van Meierijstad een dementievriendelijke gemeente.		

6.3 Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding

In het tweede kwartaal van 2018 leggen wij een beleidsplan integraal preventief jeugdbeleid ter vaststelling aan de raad voor. Kernbegrippen zijn:- ononderbroken ontwikkeling van jeugdigen;- "iedereen kan meedoen";- voorkomen van (school)uitval;- preventieve jeugdhulp en beperking instroom gespecialiseerde jeugdhulp;- samenwerking ketenpartners en jeugdvoorzieningen;- aandacht voor en de relatie met andere domeinen zoals onderwijs, sport, cultuur en werk. We sluiten hiermee aan bij de strategische visie sociaal domein.		
Het participatietraject in het kader van herijking van het Minimabeleid is in 2017 afgerond. De besluitvorming heeft eind 2017 plaatsgehad. De keuze van het college is ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. In 2018 wordt uitvoering geven aan het vastgestelde plan, en worden de gekozen maatregelen geïmplementeerd in de uitvoeringspraktijk.		

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Sociaal domein	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	75.663	76.900	81.267	79.775	1.492
Baten	17.301	16.541	18.213	19.527	-1.315
Saldo van baten en lasten	58.362	60.359	63.054	60.247	2.807
Toevoeging reserves	4.700		297	3.269	-2.972

Onttrekking reserves	1.312	959	4.390	4.290	100
Mutaties reserves	3.388	-959	-4.093	-1.021	-3.072
Resultaat programma	61.751	59.400	58.961	59.226	-265

Toelichting op de verschillen

De grootste verschillen komen voor bij de inkomensregelingen en bij de PGB jeugd en individuele voorzieningen natura jeugd.

Bij de inkomensregelingen is het definitieve budget BUIG vanuit het Rijk verhoogd en zijn inkomsten ontvangen uit de vangnetregeling over 2016. Voor re-integratie/werk zijn extra inkomsten gerealiseerd uit een egalisatiereserve van IBN en een vergoeding voor trajectkosten van vergunninghouders.

Aan de lasten kant zijn lagere lasten bij de BBZ, doordat er minder leningen zijn verstrekt. Ook lagere lasten door nieuwe regels IOAW in de hoogte van de uitkering en door afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. Daarnaast zijn er fors hogere lasten dan begroot voor trajecten en activiteiten en hogere lasten vanwege de nieuwe doelgroep en de begeleidingskosten. Tenslotte is er meer bijzondere bijstand verstrekt dan begroot.

Bij de PGB jeugd en individuele voorzieningen natura jeugd zijn meer beschikkingen PGB geweest dan begroot. De budgetten zijn daarmee nog niet volledig gebruikt. Hogere lasten zijn er voor het deeltaxivervoer i.v.m. meer vervoer bij LTA en maatwerkoplossingen waar leerlingenvervoer (m.n. zorgarrangementen) geen oplossing biedt. Het nog niet bestede deel van het transformatiebudget van € 1.3 miljoen is als vooruitbetaald verantwoord

De inkomsten eigen bijdrage WMO worden door het CAK opgelegd en geïnd. De lagere opbrengsten zijn o.a. veroorzaakt door een wijziging vanuit het rijk van de parameters. Meerpersoonshuishoudens, niet pensioengerechtigd met een bijdrageplichtig inkomen < € 35.000 hoeven vanaf 2017 geen eigen bijdrage meer te betalen. Bij de raming is hier onvoldoende rekening mee gehouden.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[*Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Sociaal domein*](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Werkvoorzieningschap De Dommel (WSD)
Werkvoorzieningschap Noord Oost Brabant
Kleinschalig collectief vervoer

7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid is een speerpunt van Meierijstad. Gezond gedrag wordt gestimuleerd ondersteund door preventieprojecten. Meierijstad is actief en loopt voorop op het gebied van duurzaamheid. We scheiden ons afval nog beter, belonen dit en zetten stappen op het gebied van de circulaire economie. We gaan beter meten, beter monitoren en scherper handhaven op de provinciale (Omgevingsdienst Brabant Noordoost) en landelijke normen. De gemeente zet jaarlijks zichtbare stappen richting energieneutraal. Op weg daar naar toe willen we energiebesparing en productie van duurzame energie versterken.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meierijstad	Referentie	Jaar	Meierijstad	Referentie
Omvang huishoudelijk restafval, kg per bewoner per jaar	2015	115,0	Realisatie	2017	99,0	173,0
Hernieuwbare energie, als % van totale energieverbruik gemeente.	2016	4,0	Realisatie	2017	4,8	10,2

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

In de eerste helft van 2018 leggen wij de raad de nota gezondheidsbeleid ter vaststelling voor. Stakeholders en inwoners zijn betrokken bij het opstellen van de nota. Het thema positieve gezondheid staat centraal en we zetten in op leefstijlverbetering.	
In 2018 stimuleren we verbinding tussen burgers en stakeholders die een rol vervullen bij de verbetering van gezondheid. We sluiten aan bij de initiatieven die al aanwezig zijn en faciliteren nieuwe initiatieven die aansluiten bij de nota gezondheidsbeleid.	
Toelichting: Het Netwerk Positieve Gezondheid zal in 2019 verder vorm krijgen, waarbij we goede voorbeelden uit omliggende gemeenten mee willen nemen. De ontwikkeling van een sociale kaart voor Meierijstad staat in de steigers. Evenals het Netwerk Positieve Gezondheid zal dit ook in 2019 verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden. Het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan de doelen uit het gezondheidsbeleid, vindt doorlopend plaats.	

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering.

In 2018 geven we invulling aan de in het in 2017 vastgesteld Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP+) en de daarin opgenomen maatregelen en ambities.	
In 2018 gaan we verder met het samen met de waterschappen stimuleren van het afkoppelen van regenwater op particulier terrein en stellen daarvoor een afkoppelbeleid op. Verder gaan we onderzoek naar mogelijkheden voor het opstellen van een hemelwaterverordening.	
Toelichting:	

Via "Operatie Steenbreek" stimuleren we particulieren om schoon regenwater op te vangen of her te gebruiken. Hiervoor zijn diverse acties geweest zoals "tegel eruit, plant erin" en regentonnenacties. Ook zijn er folders uitgebracht en is de actie breed en vaak gecommuniceerd. De hemelwaterverordening is nog in onderzoek. Samen met de gemeente Bernheze zijn de mogelijkheden onderzocht. In 2019 wordt hiervoor een voorstel gedaan en afgewogen welke variant het meest geschikt is. Het afkoppelbeleid hangt samen met de hemelwaterverordening. Daarom wordt dit beleid in 2019 verweven in de hemelwaterverordening om onnodig dubbel werk te doen.	
Samen met de waterschappen en belangenorganisaties geven wij in 2018 invulling aan de projecten benoemd in het "project Ruimte voor de Aa" en "project Dommelvallei". Dit betreft met name de 2 icoonprojecten aan de Aa, te weten "waterbuffer Erp" en "Van Aa-broeken naar centrum Veghel" en de 4 projecten "Zuidelijke bypass", "streekpark Kienehoef", "De Neul" en "t Laar" in Sint-Oedenrode. Voor alle projecten geldt dat nader overleg zal plaatsvinden met de stakeholders om te komen tot voorstellen die in de loop van 2018 aan de raad kunnen worden voorgelegd. Toelichting: Project Dommelvallei- 1. Zuidelijke Zoetwatervoorziening: Overleg met stakeholders heeft plaatsgevonden, en vindt nog steeds plaats en zal door het participatieproces continu doorlopen t/m realisatie.- 2. Streekpark Kienehoef: Duurzame streekgebonden ontwikkelingen in samenwerking met het groene woud, waarbij onderdelen al zijn gerealiseerd. Enkele zaken worden opgepakt als zich kansen voordoen en subsidies beschikt worden.- De Neul: Wordt meegenomen in het project "Droge voeten Sint Oedenrode" Ontwerpproces start februari/maart 2019. - Het Laar: Onderdoorgang en laarzenpaden worden in 2019 opgepakt. Hiervoor was in eerste instantie geen personele capaciteit beschikbaar. Icoonprojecten Aa- 1. waterbuffer Erp: Er zijn gesprekken geweest tussen gemeente/voetbalclub en waterschap Aa en Maas om tot een visie te komen.- 2. Van Aa-broeken naar centrum Veghel: ORBIS heeft een plan van aanpak opgeleverd in 2018 met hierin conclusies en aanbevelingen.	
Samen met waterschappen en provincie zoeken we naar (financiële) middelen en innovatieve financieringsarrangementen om uitvoering te geven aan vastgestelde visies voor de realisatie van robuuste groenblauwe structuren.	
Vanuit het thema Duurzaamheid is een initiatief ontstaan tussen een grote gemeente in Brabant, de provincie, een kenniscentrum, een onderwijsinstelling en een aantal marktpartijen die bezig zijn ontwerpeisen voor de openbare ruimte op te stellen. Enerzijds wordt er gezocht naar een methode die kan dienen als handreiking voor ontwerpers van de buitenruimte, waarmee de gevolgen van de weersomstandigheden 'te nat, te droog en te heet' worden beperkt. Anderzijds wordt gewerkt aan een klimaattoets die zowel bestaande situaties in de openbare ruimte als nieuwe ontwerpen toetsen in hoeverre wordt voldaan aan een klimaat adaptieve situatie. Onderdeel van het opstellen van ontwerpeisen en de klimaattoets is ook een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Omdat de gemeente Meierijstad niet aan de basis stond van dit initiatief worden de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd, opdat, indien de resultaten worden vrijgegeven, het instrumentarium ook voor Meierijstad beschikbaar komt. Mogelijk dat Meierijstad gerealiseerde nieuwbouw nog kan inbrengen voor de validatie van de klimaattoets. Voor zover de deelnemers is bekend, is dit momenteel in Nederland het enige initiatief op dit gebied.	
In watersamenwerkingsverband As50+ en Meierij wordt maandelijks overleg gevoerd over waterthema's waaronder waterbewustzijn. Jaarlijks worden communicatiemomenten gepland om het waterbewustzijn te verhogen. Dit jaar is besloten om deel te nemen aan het project "Operatie Steenbreek" waardoor actieve communicatie plaatsvindt en getracht wordt bewoners enthousiast te maken voor het ontharden van de tuin (tegels eruit) en het vergroenen van hun leefomgeving. Begin 2018 wordt een communicatieplan opgezet om onze burgers en bedrijven te betrekken bij de diverse projecten in het plan. Ook burgerparticipatie wordt hierin meegenomen. Er worden flyers ontwikkeld om de verantwoordelijkheden m.b.t. (grond)water met onze burgers te communiceren.	

7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.

Het jaar 2018 wordt gebruikt voor de implementatie van het nieuwe afvalbeleid vanaf 1 januari 2019. Harmonisatie van het beleid op het gebied van kringloopactiviteiten, milieustraat, bedrijfsafval en papierinzameling leggen we in 2018 aan de Raad voor.	
Toelichting: De harmonisatie van het Afvalbeleid is gerealiseerd; de Afvalstoffenverordening, het Uitvoeringsbesluit en de Belastingverordening 2019 zijn door de Raad vastgesteld en per 1 januari 2019 geldend. Voor de papierinzameling zijn de vergoedingen voor de papierverenigingen vanaf 1 januari 2019 geharmoniseerd. Voor de harmonisatie van de papierinzameling is een succesvol traject doorlopen met alle papierverenigingen. Het huidige inzamelcontract met de papierinzamelaar (en verwerker) loopt tot september 2019. De aanbesteding voor het nieuwe inzamelcontract wordt in het volgproces ook samen met de papierverenigingen doorlopen. Een transitietraject voor de milieustraat-kringloop-sociaal domein is opgestart. Voorbereidingen met de kringloopbedrijven en WSD/IBN zijn getroffen. In 2019 vindt verdere uitwerking plaats.	
Ter voorkoming van zwerfafval, door verkeerd aanbieden van plastic in zakken, zal er extra ingezet worden op communicatie richting de burger. Tevens zijn er extra middelen opgenomen voor handhaving en het opruimen van verkeerd aangeboden plastic zakken	

7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.

We stellen nieuw beleid op voor geur, geluid, bodem, luchtkwaliteit en externe veiligheid, e.e.a. in samenwerking met ODBN. Het aspect 'geur' wordt meegenomen in het project 'Vitaal Buitengebied' zoals opgenomen in programma 8. Daarnaast zijn alle controles, uitgevoerd door ODBN en gemeente gericht op het voorkomen van risico's. Norm overschrijding zal daarin uiteraard worden meegenomen. In het VTH-beleidsplan van de gemeente en in het Regionaal Operationeel Kader van de ODBN is een en ander vastgelegd. Ook de wijze van meten en monitoren maakt daar een onderdeel van	
---	--

7.5 We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op.

Wij stellen, op basis van de uitkomsten van de nulmeting en met raadpleging van externe stakeholders een breed duurzaamheidsbeleid op, inclusief energieneutraliteit in 2050.	
Wij gaan op zoek naar concrete kansen en daar waar deze zich voordoen duurzaamheidsprojecten uitvoeren en deelnemen aan projecten van derden, vooruitlopend op het vaststellen van beleid.	
Wij hanteren bij inkoop en aanbesteding duurzaamheid als belangrijk gunningscriterium, uitwerking vindt plaats in het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid (zie programma O, hier wordt dit niet specifiek genoemd).	
We geven als gemeente het goede voorbeeld door in onze bedrijfsvoering duurzaamheid als belangrijk afwegingskader te nemen. (zie programma O, wordt hier niet specifiek benoemd). We zetten in op duurzame mobiliteit (o.a. elektrisch rijden).	

7.6 In 2050 is Meerijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meerijstad energieneutraal".

In 2018 stellen we een brede duurzaamheidsvisie op. Het plan om energieneutraal te zijn in 2050 is daar onderdeel van.	
Wij maken een afweging waar energieopwekking (wind, zon, mestvergisting) in het landelijk gebied mogelijk en verantwoord is. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden op (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen en bij bedrijventerreinen, maar ook naar effecten op natuur en landschap en verantwoorde inzet van agrarische productiegrond. Dit wordt één van de deelprojecten binnen het project 'vitaal buitengebied' dat in het vierde kwartaal 2017 start. Zie programma 8.	

Wij stimuleren realisering van energie-neutrale nieuwbouw en renovatie en maken daar waar mogelijk afspraken over met partners, waaronder de woningcorporaties. Wij stimuleren en faciliteren woningsisolatieprojecten en stimuleren energieopwekking op daken met zonnepanelen. Wij zetten de eerste stappen om tenminste de landelijke doelstelling te halen om in 2050 alle woningen (ook de bestaande) los van aardgas te hebben. De subsidieregeling voor verduurzaming bestaande particuliere woningen die de gemeenteraad in oktober 2016 heeft vastgesteld, zullen wij zo optimaal mogelijk promoten.	
We zetten in op duurzame mobiliteit bijvoorbeeld via de aanleg van een snelfietsroute Veghel-Uden en door deelname aan de Brabantse aanpak Slim Laden. Duurzame mobiliteit wordt verder uitgewerkt en meegenomen in de mobiliteitsvisie Meierijstad die in 2018-2019 wordt opgesteld.	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Verschil 2018
Lasten	18.859	19.294	20.011	19.241	770
Baten	16.624	17.138	17.512	16.669	844
Saldo van baten en lasten	2.235	2.156	2.499	2.572	-73
Toevoeging reserves	311		6	6	
Onttrekking reserves	233	8	564	395	169
Mutaties reserves	79	-8	-558	-389	-169
Resultaat programma	2.314	2.148	1.940	2.183	-243

Toelichting op de verschillen

De bijdrage aan de ODBN is aanzienlijk minder dan begroot, omdat minder uren zijn afgenomen en het feitelijk doorberekende uurtarief is lager dan begroot. In de begroting gaan we uit van het gemiddeld uurtarief dat afgenomen wordt bij de ODBN.

Voor het onderdeel afval gaan we uit van 100% kostendekking op begrotingsbasis. Gerealiseerde voor- en nadelen verrekenen we met de voorziening afval.. Voor 2018 is dit een nadeel..

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Volksgezondheid en milieu](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst Brabant Noord
 Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)
 Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant
 Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, STEDELIJKE vernieuwing

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De gemeente Meierijstad is een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Een ruimtelijke balans tussen wonen, werken en leven. De gemeente geeft behalve aan de agrarische sector als belangrijke economische drager, ruimte aan andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied. De behoefte van woningzoekenden is uitgangspunt bij het formuleren van lokaal woningbouwbeleid. Meierijstad heeft de ambitie dat burgers en bedrijven meedoen en meebepalen. De omgevingswet en de woonvisie zien we als een kans om inwoners actief te betrekken bij de woon- en leefomgeving.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 augustus 2018			1 maart 2019		
	Jaar	Meierijstad	Referentie	Jaar	Meierijstad	Referentie
Gemiddelde WOZ waarde (* € 1.000)	2017	255,0	200,0	2018	260,0	222,0
Nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen	2016	4,5	6,4	2016	4,5	6,4
Demografische druk, som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2018	73,2	73,5	2018	73,2	73,5
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden, per jaar in euro's	2018	615,0	669,0	2018	615,0	669,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden, per jaar in euro's	2018	683,0	730,0	2018	683,0	730,0

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

8.1 Meierijstad is een economisch florerende en aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

We sorteren voor op de Omgevingswet onder andere door het verzorgen van cursussen en opleidingen, het regelen van de communicatie, het uitvoeren van pilots en het inrichten van de informatiearchitectuur (relatie met programma O). Voor 2018 zal een verschuiving optreden naar verbreding en verdieping. We gaan aan de gang met burgerparticipatie, cultuurverandering digitaal stelsel (DSO) en kerninstrumenten.	
We stellen een visie op hoofdlijnen op als voorloper op de omgevingsvisie. In de Omgevingswet van het Rijk is de verplichting opgenomen om instrumenten als de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast te stellen. Conform deze verplichting wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de omgevingsvisie. De opstelling van de visie en het plan zijn complexe en tijdsintensieve processen. Het gaat niet alleen om procedures, regels en werkwijzen, maar ook om een andere manier van denken en participatie door een omgevingsdialoog (maatwerk).	

Om het buitengebied vitaal te houden en voorbereid te zijn op huidige- en toekomstige ontwikkelingen, en daarbij de omgevingskwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken komen we samen met belanghebbenden tot een (uitvoerings)agenda 'Vitaal buitengebied' met o.a. aandacht voor: vrijkomende agrarische bebouwing, teelt ondersteunende voorzieningen, volksgezondheid in relatie tot (intensieve)veehouderij, ondermijning en kwaliteitsverbetering van het landschap.	
Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Voor deze (winkel)centra maken we een ruimtelijke en functionele visie. Per centrum vertalen we deze visie naar een (uitvoerings)programma met onder andere de volgende onderdelen: aanpak leegstand, parkeren en openbare ruimte. Zie programmaonderdeel 3.2 en 8.5 (met betrekking tot de centrumvisies).	
Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie ter met daaraan gekoppeld een fonds "omgevingskwaliteit". Deze visie, die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij de voor Meierijstad kenmerkende waarden willen behouden en versterken. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. De landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties gericht op natuur- en landschapontwikkeling.	
We maken Meierijstad aantrekkelijk door versterking van de robuuste groenblauwe structuren. De aandacht gaat uit naar het project 'Aa-dal' met zijn diverse icoonprojecten en het project 'Mozaïek Dommelvallei'. Verder ligt de focus op het versterken van de Vlagheide en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud. Voor deze robuuste structuren maken we waar nodig specifieke gebiedsvisies. Deze gebiedsvisies vertalen we naar (uitvoerings)programma's. Gezamenlijk met waterschappen, ondernemers, partners in de regio en ook de burgers in Meierijstad, wordt de uitvoering opgepakt en daar waar mogelijk gestimuleerd door subsidieregelingen.	
We stimuleren particuliere kwaliteitsimpulsen via de subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).	
In het stedelijk gebied gaan we, samen met belanghebbenden op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare, schaarse ruimte die gericht is op een goede woon-, werk- en leefomgeving. Omgevingskwaliteit vormt een belangrijk onderdeel van deze goede woon-, werk- en leefomgeving.	
Bij uitbreidingslocaties gaan we op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare ruimte. Hierbij wordt o.a. gekeken naar compensatie. Dit kan ter plekke in de vorm van robuuste groenblauwe structuren (bijvoorbeeld bij Foodpark Veghel) of ergens anders bijvoorbeeld aansluitend bij bestaande robuuste groenblauwe structuren.	

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid

We leggen de raad een Nota Grondbeleid voor in het 3e kwartaal 2018. Op basis van de consultatie van stakeholders kiezen wij voor faciliterend grondbeleid. In de nota komen diverse onderwerpen aan de orde, zoals de algemene verkoopvoorwaarden voor bouw kavels, grondprijnsbeleid, kostenverhaal en verhuur en verpachting van gronden	
We zorgen voor een gezond en professioneel grondbedrijf door in te zetten op verdere risicobeheersing. Daarnaast zetten we in op verkoop van bouwgrond en toename van de risicoreserve. Ook zorgen we voor eenduidige contracten en duidelijke procesbeschrijvingen. Door het voeren van een faciliterend grondbeleid worden er geen nieuwe risico's aangegaan. Met nota grondbeleid en daarin vastgesteld beleid wordt gezocht naar het uniformeren van contracten en werkwijze.	

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

We gaan een interactief proces in met stakeholders en de raad om te komen tot een breed gedragen Woonvisie. In februari zal er in een meningsvormende bijeenkomst met de gemeenteraad een terugkoppeling plaatsvinden over het basisdocument, waarin o.a. de uitgangspunten voor de woonvisie worden voorgelegd. Daarna zal in periode februari tm april opnieuw een terugkoppeling plaatsvinden met partijen uit de samenleving. De input hieruit zal gebruikt worden om de woonvisie op te stellen, die samen met een globaal uitvoeringsprogramma in juli of september ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.	
In 2018 zal de geconstateerde woningbehoefte naast het geactualiseerde woningbouwprogramma gelegd worden en wordt duidelijk waar de knelpunten en dilemma's liggen en welke overschotten en tekorten er in het programma zitten. Er worden vervolgens uitgangspunten geformuleerd voor de sturing op het woningbouwprogramma. De mogelijke keuzes zullen aan het bestuur worden voorgelegd.	
Met de wooncorporaties en de huurdersbelangenorganisaties worden jaarlijks gezamenlijk prestatieafspraken gemaakt. Streven om die jaarlijks voor 1 december af te ronden.	
De dialoog met burgers, organisaties en bedrijven wordt steeds belangrijker. We gaan burgers, organisaties en bedrijven dan ook in een vroeg stadium bij ruimtelijke ontwikkelingen betrekken. Het gaat hier niet alleen om grote (omvangrijke) ontwikkelingen, maar ook om kleine (particuliere) initiatieven. Het is een kwestie van maatwerk per situatie en een co-creatie tussen partijen	

8.4 Meierijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen.

Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de erfgoedvisie. Deze visie, die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij zorgvuldig met ons erfgoed en de cultuurhistorische identiteit van de kernen binnen Meierijstad om willen gaan; nu en in de toekomst. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. Zo willen wij gebruik en monumentale herontwikkeling van historische en markante identiteitsdragers (bijv. Duits lijntje) stimuleren en faciliteren. De erfgoedvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties en taken, zoals het harmoniseren en actualiseren van de cultuurhistorische- en archeologische waardenkaarten, het promoten van bouwhistorisch onderzoek, het stimuleren van publieksbetrokkenheid en projecten.	
--	---

8.5 De wijken en dorpen binnen Meierijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

Bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen in wijken en dorpen gaan we meer integraal sturen op ruimtelijke kwaliteit (omgevingskwaliteit). Het gaat hierbij niet alleen om de kwaliteit van de bebouwing, maar ook om de kwaliteit van het openbaar gebied	
Belangrijk voor Meierijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. We gaan kijken hoe deze centra te versterken. Hierbij wordt o.a. gekeken naar concentratie van detailhandel & horeca, de ruimtelijke kwaliteit (beeldkwaliteit) en de inrichting van de openbare ruimte. Voor Veghel betekent dit o.a. de herontwikkeling van De Blauwe Kei (vergroening in combinatie met reservering voor maatschappelijke- en centrumfuncties) en het herstellen van het contact met de Aa (centrumbeleving). Voor Schijndel o.a. de herbestemming van het gemeentehuis en het eigendom van de congregatie. Voor Sint-Oedenrode gaat het met name om het centrumplan in combinatie met De Neul. De eerste stap die hiervoor gezet gaat worden is het opstellen van de diverse centrumvisies. Hier wordt in 2018 mee gestart.	
Wij geven een hernieuwde impuls aan de ontwikkeling van het centrum van Veghel met nadruk op de Markt en de Noordkade	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

VHROSV	Jaarrekening 2017	Begroting Primitief 2018	Begroting na wijziging 2018	Realisatie 2018	Vershil 2018
Lasten	22.833	32.357	34.756	21.705	13.051
Baten	25.209	31.426	32.914	23.269	9.645
Saldo van baten en lasten	-2.376	931	1.842	-1.564	3.406
Toevoeging reserves	427		16.780	16.780	
Onttrekking reserves	849	255	996	561	435
Mutaties reserves	-423	-255	15.784	16.219	-435
Resultaat programma	-2.798	677	17.626	14.655	2.971

Toelichting op de verschillen

Door de aantrekkende economie zijn er in 2018 voor 12 miljoen aan bouwpercelen verkocht voor de woningbouw en voor 14 miljoen aan bedrijventerreinen. De hiermee samenhangende verstrekte omgevingsvergunningen verklaren o.a. het grote verschil bij dit programma..

Binnen dit programma zijn winstnemingen voor grondexploitaties verantwoord en aanpassingen van de verliesvoorzieningen grondexploitatie. Zie paragraaf grondbeleid voor een onderbouwing en toelichting hierop.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

[Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma VHROSV](#)

VERBONDEN PARTIJEN

Scheifelaar II Beheer B.V.

Scheifelaar II C.V.

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

De financiële informatie programmaplan gaat in op de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend en het saldo van de financieringsfunctie.. Hieronder gaan we in op deze dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:									
OZB Eigenaren (woningen)	10.004		10.004	10.126		10.126	10.240		10.240
OZB gebruiker (niet-woningen)	3.140		3.140	3.177		3.177	2.932		2.932
OZB eigenaren (niet-woningen)	4.183		4.183	4.234		4.234	4.214		4.214
Baatbelasting	22		22	22		22	18		18
Lichtreclame			0	65		65	29		29
Reclamebelasting	256		256	262		262	228		228
Precariobelasting	79		79	79		79	67		67
Totaal lokale heffingen	17.684	0	17.684	17.965	0	17.965	17.728	0	17.728

De werkelijke baten van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van +/- € 237.000. Voor OZB (gebruikers niet-woningen) en eigenaren (niet)-woningen) is een tekort gerealiseerd van € 135.000. Een onderbouwing van dit verschil is aangegeven bij de analyse op de afwijkingen van programma O. De overige afwijking is met name ontstaan bij lichtreclame en reclamebelasting.

Algemene uitkeringen:

Bedragen x € 1.000

Algemene uitkeringen	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkeringen:									
Algemene uitkering 2018	68.351		68.351	70.632	8	70.624	69.620		69.620
Integratie-uitkering decentralisatie AWBZ-WMO	9.896		9.896	10.014		10.014	10.014		10.014
Integratie-uitkering decentralisatie jeugdzorg	14.566		14.566	14.933		14.933	14.933		14.933
Integratie-uitkering participatiewet	15.181		15.181	16.028		16.028	16.099		16.099
Uitkering huidig boekjaar	107.994	0	107.994	111.607	8	111.599	110.666	0	110.666
Mutaties uitkeringsjaar 2016							49		49
Mutaties uitkeringsjaar 2017							172		172
Totaal algemene uitkeringen	107.994	0	107.994	111.607	8	111.599	110.887	0	110.887

De ontwikkeling van de algemene uitkering (accres) wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Kortweg; als het Rijk door bezuinigingen minder uitgeeft, krijgen de gemeenten minder geld in de algemene uitkering.

Uit bovenstaande blijkt dat de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen sociaal domein tezamen € 712k lager zijn dan begroot. Dit komt doordat de septembercirculaire en decembercirculaire is ontvangen na het laatste bijsturingsmoment (2e BERAP 2018) en hierdoor niet vertaald zijn in de begroting. De uitkomsten van deze circulaires zijn kenbaar gemaakt in een raadsinformatiebrief.. Bij het bestemmen van het jaarrekeningresultaat is voorgesteld om een deel van de uitkering welke op basis van de decembercirculaire is ontvangen over te hevelen naar 2019.

Dividend

We verantwoorden dividend in het jaar waarin het besluit is genomen tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van de vennootschap. Deze baten laten zich als volgt specificeren:

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Dividend BNG	130		130	304		304	304		304
Totaal dividend	130	0	130	304	0	304	304	0	304

Het dividend betreft de winstuitkering van het jaar 2017 van de BNG. De uitkering van 2017 wordt in 2018 verantwoord aangezien de aandeelhoudersvergadering in april 2018 heeft plaatsgevonden. Bij de 1e financiële bijstelling is het bedrag in de begroting aangepast naar de hoogte van het werkelijk ontvangen bedrag. De afwijking bij de jaarrekening is daarom nihil.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende geldleningen. Ook wel het renteresultaat genoemd.

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie:									
Externe rentelasten		5.121	-5.121		4.585	-4.585		4.585	-4.585
Externe rentebaten	472		472	515		515	533		533
Door te berekenen rente aan GREX		-3.304	3.304		-2.778	2.778		-2.761	2.761
Aan taakveld toe te rekenen rente		-2.263	2.263		-1.284	1.284		-1.275	1.275
Totaal saldo financieringsfunctie	472	-446	918	515	523	-8	533	549	-16

Bij de 2e BERAP 2018 zijn de totale baten en lasten m.b.t. renten opnieuw bekeken en aangepast in de begroting. Ten opzicht van deze aanpassing is de afwijking bij de jaarrekening 2018 minimaal.

KOSTEN VAN OVERHEAD

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
kosten van de overhead	734	20.443	-19.709	774	22.390	-21.616	1.100	20.293	-19.193
Kosten toerekening 1)			0			0			0
Dekking door toerekening 2)		-1.089	1.089		-1.089	1.089		-909	909
Totaalbedrag van de kosten van de overhead	734	21.532	-20.798	774	23.479	-22.705	1.100	21.202	-20.102

1) Waarvan kosten van overhead toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen en dotaties aan voorzieningen ter dekking van groot onderhoud.

2) Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitaties, investeringen (negatieve last) en onttrekkingen aan de voorzieningen ter dekking van groot-onderhoud

Overheadkosten zijn kosten van ondersteunende functies en kosten die niet direct toe te rekenen zijn aan taakvelden (bijv. opleidingskosten). Deze verantwoorden we centraal op het taakveld Overhead binnen het programma Bestuur en ondersteuning.

Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties, te activeren investeringen en werken voor derden.

In de jaarrekening 2018 is een doorberekening van overhead verwerkt van:

- grondexploitaties € 468
- te activeren investeringen € 313
- werken voor derden € 129

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Op basis van een voorlopige aangiftes over 2016 van de voormalige gemeenten Veghel, Sint Oedenrode en Schijndel is in 2017 een bedrag van € 755.000 betaald aan vennootschapsbelasting. Inmiddels zijn de definitieve beschikkingen over 2016 ontvangen waaruit blijkt dat € 746.904 wordt terugontvangen. Dit is ten gunste van het jaar 2018 gebracht. We verwachten dat we op basis van de inschatting geen vennootschapsbelasting over 2018 zijn verschuldigd.

ONVOORZIEN

In het programma Bestuur en organisatie is een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 350.000 per jaar. Het inzetten van deze post is een college-bevoegdheid. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post. Het college kan besluiten de post onvoorzien aan te wenden voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn.

In 2018 is de post onvoorzien aangewend voor een totaalbedrag van € 148.000 voor de volgende incidentele budgetten:

- Prestatieafspraken met corporaties (€ 25.000)
- Extern onderzoek gebruiksmogelijkheden Raadhuis en andere panden Sint Oedenrode (€ 35.000)
- Huur en plaatsing noodlokalen obs De Ieme (€ 28.000)
- Aanpassing technische installatie EBC Noord en EBC De Regenboog (€ 60.000)

Het resterende budget van € 202.000 maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2018.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Met ingang van belastingjaar 2018 zijn de tarieven rioolheffing geharmoniseerd. Verder zijn medio 2018 de marktgelden, scheepvaartrechten en de begraafplaatsrechten geharmoniseerd. In november 2018 zijn de verordeningen reclamebelastingen voor de kernen Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode met drie jaren verlengd (tot en met belastingjaar 2021).

Ook de legestarteventabel heeft medio 2018 een aantal wijzigingen ondergaan (aanpassing tarieven voor reisdocumenten en rijbewijzen).

Eveneens zijn een aantal tarieven in titel 2 van de legestarteventabel (dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning) gewijzigd. Verder was er de introductie van legesheffing indien bij een aanvraag van een omgevingsvergunning tevens een advies Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij BZV is vereist. Ten slotte zijn in titel 3 van de legestarteventabel (dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) de horecavergunningen als bedoeld in artikel 2.1.1. en artikel 2.4. voor de legesheffing gecombineerd tot één vergunningaanvraag.

HOOFDLIJNEN

Belasting	Hoofdlijnen
OZB	Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet woningen van niet woningen moeten OZB betalen. De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en de daarbij van toepassing zijnde OZB tarieven.
Toeristenbelasting	Personen welke niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie zijn ingeschreven en welke tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt.
Reclamebelasting	Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt alleen geheven voor de kernen van Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel. De opbrengsten daarvan zijn destijds bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen. Voor belastingjaar 2019 zal deze heffing worden gecontinueerd.

Rechten	Hoofdlijnen
Reinigingsheffingen	Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Bedrijven, winkels e.a. kunnen de gemeente vragen het afval op te halen. Het reinigingsrecht is een vergoeding daarvoor.
Rioolheffingen	Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van woningen en niet woningen perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandel eenheid afvalwater (IBA). wordt afgevoerd. .
Marktgelden	Degene aan wie een standplaats is toegewezen op de wekelijkse markt betaalt voor het gebruik van gemeentegrond op marktdagen
Leges omgevingsvergunning Leges burgerzaken Overige leges	Voor een dienst of product van de gemeente betaal je leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
Scheepvaartrechten	Scheepvaartrechten betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven in Veghel. Schippers betalen deze rechten.

	Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.
Baatbelasting	Binnen het domein Veghel is er nog sprake van een aantal kleinere baatbelastingen. Doorgaans zijn deze vastgesteld voor de aanleg van rioleringen in het buitengebied. Deze belastingen kennen een jaarlijks annuïteitenkarakter waardoor deze na tijdsverloop eindigen.

OPBRENGSTEN

(bedragen x € 1.000)

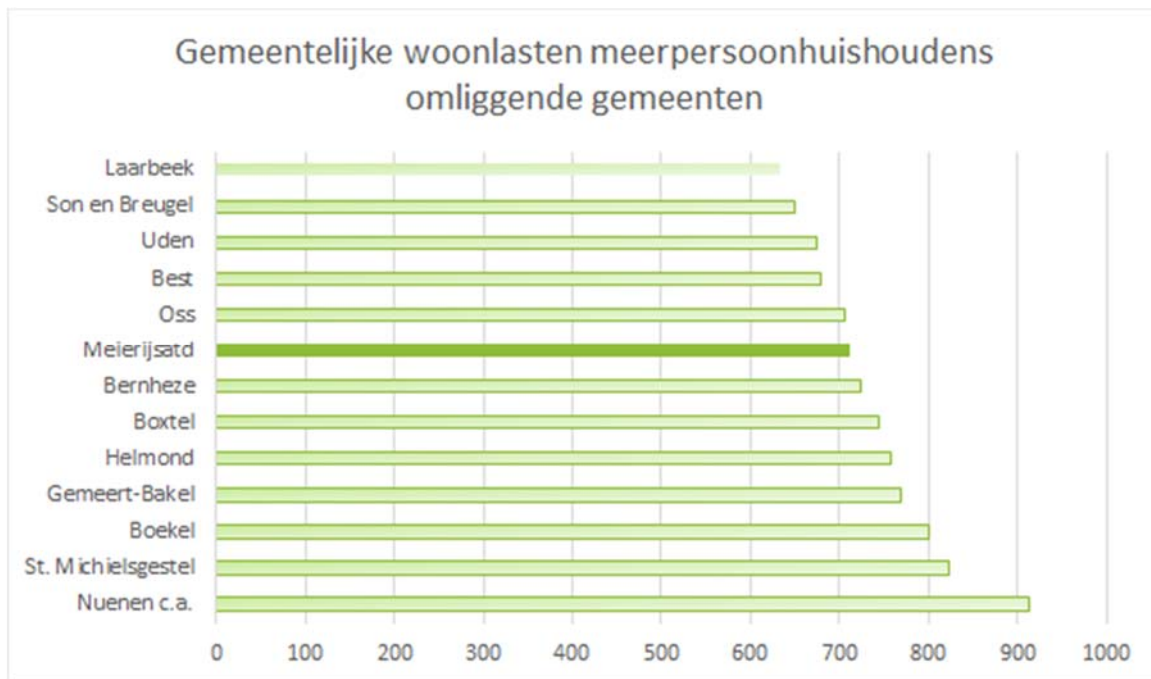
Opbrengsten belastingen, heffingen en retributies	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2018 na wijz.	Realisatie 2018
Onroerende zaakbelastingen	17.194	17.311	17.521	17.386
Parkeerbelasting	76	0	0	0
Toeristenbelasting	201	407	187	191
Precariobelasting	60	79	79	67
Reclamebelasting	232	256	256	227
Reinigingsheffingen	6.201	6.376	6.290	5.295
Rioolheffingen	7.346	6.792	6.792	6.501
Marktgelden	42	45	45	31
Leges omgevingsvergunning, Leges burgerzaken, Overige leges	4.501	4.186	4.305	5.271
Scheepvaartrechten	187	193	193	186
Baatbelasting	20	22	22	18
Totaal	36.060	35.667	35.690	35.173

LOKALE BELASTINGDRUK

De lokale lastendruk is gebaseerd op OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

We hebben in de "Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast

Tarieven omliggende en vergelijkbare gemeenten

Bron: COELO 2019 atlas van de lokale heffingen

KWIJTSCHELDING

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing voor gebruikers en in zeer beperkte mate en onder stringente voorwaarden voor de OZB eigenaren woningen. De kwijtschelding kan voorafgaand aan de aanslagoplegging worden verleend indien door de aanvrager toestemming is verleend voor uitwisseling van de financiële gegevens via de Stichting Inlichtingenbureau. Op verzoek kan kwijtschelding ook op verzoek achteraf worden verleend.

In 2018 is een bedrag van € 220.000 verantwoord aan kwijtscheldingen (begroot € 233.000).

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. De relatie tussen de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en de weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken.

RISICOPROFIEL

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving risico	Toelichting	Risicowaarde
Geen inzicht in de kosten van vastgoed	Risicowaarde is verlaagd gelet op de vastgestelde kadernota maatschappelijk vastgoed	365
Schade als gevolg van leegstand gebouwen	Risicowaarde ongewijzigd	188
Extra personeelskosten als gevolg van wachtgeldverplichtingen en ziekteverzuim	Gelet op resultaten jaarrekening 2018 is de risicowaarde verhoogd	488
Niet voldoen aan de verplichtingen door instellingen waaraan garantie of lening is verstrekt	Risicowaarde ongewijzigd	2.000
Niet voldoen aan de verplichtingen Algemene Verordening gegevensbescherming	Risicowaarde ongewijzigd	2.000
Onverwachte tegenvallers bij verbonden partijen	Risicowaarde ongewijzigd	1.725
Lopende juridische geschillen	Nieuwe ontwikkeling op basis van advocatenbrief	1.000
Wijziging in rekenrente doelvermogen Stadsgewest a.g.v. provinciale regelgeving	Nieuwe ontwikkeling	2.700
Aanpassing van het rijksbeleid m.b.t. het BTW compensatie fonds	Risico is vervallen, effecten zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief	0
Problemen in gebruik bij kunstwerken, openbaar vervoer, verlichting, bruggen en wegen	Risicowaarde is verlaagd op basis van het nieuwe beheersplan	2.150
Vernielen van binnen- en buitenkunst	Risicowaarde ongewijzigd	188
Niet realiseren inverdieneffecten op het Zorg-In-Natura-budget Jeugd	Nieuwe ontwikkeling	1.500
Wijzigen van het inkoopproces zorg	Nieuwe ontwikkeling	100
Ontwikkelingen in de financieringssysteematiek en verdeelsleutels uitgaven SD	Nieuwe ontwikkeling	1.000
BTW verrekeningen op investeringen kunst en cultuur	Risico is vervallen	0
Onduidelijkheid over financiële effect Brabant brede Verordening kwaliteit VTH	Risicowaarde ongewijzigd	125
Planschade	Risicowaarde ongewijzigd	150
Onzekerheid financiële resultaat bij bouwgronden in exploitatie	Risicowaarde is verlaagd op basis van nieuwe calculaties	31.800
Totaal		47.479

WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van de beleidsregels zijn de risico's gekwantificeerd. Daarnaast is in de nota bepaald dat wij ervan uitgaan dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen en dat wij bij de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit een waarschijnlijkheidsfactor van 90% hanteren. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een buffer van 90% van de ingeschatte risico's voldoende is om de effecten van risico's op te vangen.

Dit noemen we de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken. Deze zijn in de volgende tabel opgenomen, per 31 december 2018.

			(bedragen x € 1.000)	
			Raming	Stand per
Beschikbare weerstandscapaciteit			1-1-2018	31-12-2018
Onbenutte belastingcapaciteit			6.503	6.700
Onvoorzien			350	202
Totaal structurele weerstandscapaciteit			6.853	6.902
Algemene risico reserve			41.352	50.189
Totaal incidentele weerstandscapaciteit			41.352	50.189
Totale beschikbare weerstandscapaciteit			48.205	57.091

Algemene Risico Reserve

De geraamde stand van de Algemene Risico Reserve van de gemeente Meierijstad bedraagt per eind 2018 € 50,1 miljoen. Hierbij moet worden bedacht dat een deel van dit bedrag nog zal worden aangewend ter dekking van lopende kredieten als gevolg van raadsbesluiten.

Onvoorzien

Jaarlijks is een bedrag van € 350 opgenomen voor onvoorzien. In de loop van 2018 is hiervan een bedrag van € 148 aangewend voor incidentele uitgaven. Het restant ad € 202 valt vrij in het jaarrekeningsaldo.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB-tarieven wordt berekend op basis van de artikel 12-norm van het rijk. In de meicirculaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elke jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2018 € 6.740 gerelateerd aan de meest recente WOZ-waarde (per 20 maart 2019).

WEERSTANDSVERMOGEN

De relatie tussen de risico's waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen en de beschikbare weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. Dit drukken we uit in de weerstandsratio. In de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing is bepaald dat de ratio minimaal 1,0 (voldoende) moet zijn en dat we bij het bereiken van een ratio van 1,4 (ruim voldoende) met voorstellen komen om de niet voor de algemene risicoreserve benodigde middelen toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

In de volgende tabel is de werkelijk gerealiseerde weerstandsratio te zien.

(bedragen x € 1.000)

Ratio weerstandsvermogen	2018 begroot	2018 werkelijk
Beschikbare weerstandscapaciteit (x € 1,0 mln)	47.950	57.090
Benodigde weerstandscapaciteit (x € 1,0 mln)	38.010	42.730
Ratio weerstandsvermogen	1,26	1,34

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Meierijstad wordt als voldoende aangemerkt.

Voor de benodigde weerstandscapaciteit is uitgegaan van het totaalbedrag bij het risicoprofiel, gecorrigeerd met de waarschijnlijkheidsfactor van 90% conform het vastgestelde beleid.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Het Besluit Begroting en verantwoording (BVV) geeft aan dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen moet bevatten:

	Rekening 2017	Begroot 2018	Rekening 2018
Netto schuldquote	82%	90%	76%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle versterkte geldleningen	76%	82%	72%
Solvabiliteitsrisico	33%	24%	36%
Grondexploitatie	75%	57%	70%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%
Belastingcapaciteit	105%	96%	95%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De werkelijke netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 76% voor 2018. Geconcludeerd kan worden dat de schuld dalend is.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

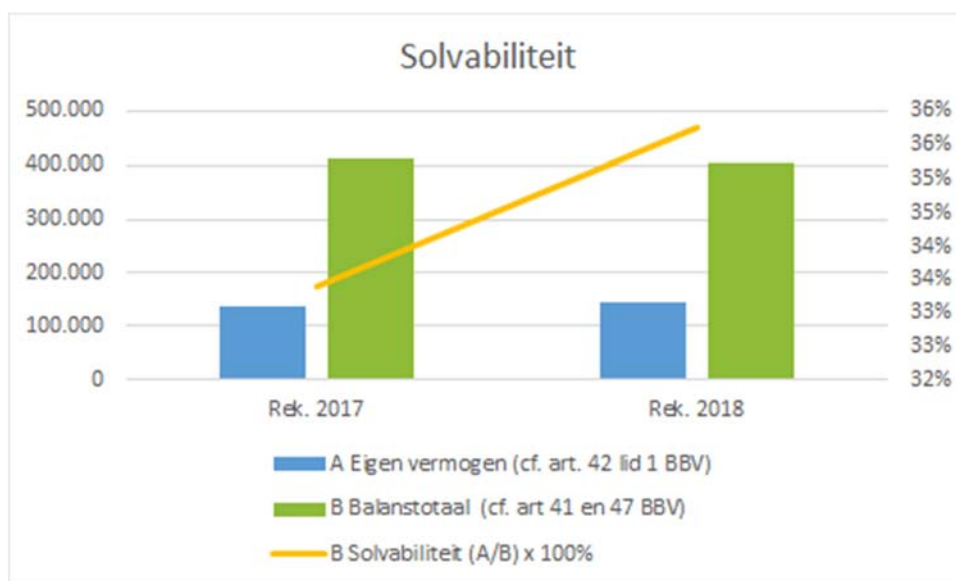
De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2018 berekend op 72%. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze middelen worden terugbetaald.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De solvabiliteitsratio voor

2018 van de gemeente Meierijstad is 36%. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20 en 30%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal voor 2018 is voor de gemeente Meierijstad 70%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de begroting 2018 is de structurele exploitatieruimte 0,85%. Op basis van het kengetal blijkt dat er nauwelijks structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Extra ruimte zal dan gevonden moeten worden door het eigen beleid aan te passen en via ombuigingen ruimte vrij te maken.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad is voor 2018 niet exact weer te geven gelet op de nog bestaande verschillende tarieven voor afvalstoffenheffing.

Totaal beoordeling

Bij het opstellen van de begroting 2018 bestond de verwachting dat de financiële positie van de gemeente Meierijstad zou verbeteren ten opzichte van 2017. Zowel de schuldquoten als de grondexploitatie laten verbetering zien. De structurele exploitatieruimte is nog relatief laag. Ook de solvabiliteitsratio is verbeterd. De belastingcapaciteit ligt onder het landelijk gemiddelde en biedt daarmee nog ruimte..

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Kapitaalgoed	Naam beheerplan	Door de raad vastgesteld d.d.	Looptijd t/m
Wegen	Beheersstrategie verhardingen 2019 - 2023	27-02-2019	2023
Bruggen	Beheersstrategie civiele kunstwerken	27-02-2019	2023
Openbare Ruimte	Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)	20-09-2018	2028
Openbare Ruimte	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	20-09-2018	2028
Riolering	Vrbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2022	21-09-2017	2022
Vastgoed	Kadernota Maatschappelijk Vastgoed inclusief Duurzaam Meerjaren Onderhouds Plan	20-12-2018	2028 (actualisering om de 4 jaren)

In februari van 2019 zijn door de gemeenteraad twee 'beheer'-strategieën vastgesteld voor verhardingen en voor civieltechnische kunstwerken. Met het vaststellen van deze strategieën heeft de gemeenteraad de kwaliteitsniveaus vastgelegd voor dit civieltechnisch vastgoed.

De strategieën vormen de basis waarop investeringen worden gereserveerd en stortingen worden gedaan in de hiervoor benodigde voorzieningen. De strategieën zijn tevens de basis voor het programmatisch vervangen- en/of beheer van het civieltechnisch vastgoed en hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma's.

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Civieltechnische kunstwerken

In 2018 hebben o.a. de volgende onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden:

- het verstevigen van een brug in de parallelweg van de N279 Bosweg. Deze moest tijdelijk worden afgesloten voor het gemotoriseerde verkeer
- het vervangen van dragende bruggedelen en leuningen van fiets- en voetgangersbruggen. Hiermee kan voor een periode van minstens 2 jaar een veilig gebruik van deze bruggen worden geborgd..

De dekking van de uitgaven loopt t/m 2018 via een tijdelijke bestemmingsreserve.. Per 1 januari 2019 is deze omgezet naar een voorziening bij het vaststellen van de nieuwe beheerstrategie door de gemeenteraad.

(bedragen x € 1.000)

Civieltechnische kunstwerken	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve bruggen 1-1-2018	159	198
Toevoeging:	75	76
Onttrekking:	301	212
Werkelijke stand reserve per 31-12-2018	-67	62

Wegen

In 2018 is een inhaalslag gemaakt met het wegwerken van achterstallig onderhoud van verhardingen. Dit achterstallig onderhoud bestond met name uit oneffenheden en scheurvorming in asfaltwegen..

De dekking van de uitgaven loopt t/m 2018 via een tijdelijke bestemmingsreserve.. Per 1 januari 2019 is deze omgezet naar een voorziening bij het vaststellen van de nieuwe beheerstrategie door de gemeenteraad.

(bedragen x € 1.000)

Wegen/verhardingen	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve wegen 1-1-2018	3.093	4.629
Toevoeging:	1.531	1.582
Onttrekking:	1.669	2.546
Werkelijke stand reserve per 31-12-2018	2.955	3.665

Openbare verlichting

In 2018 is het herverlichtingsplan van de openbare verlichting opgesteld. Dit bestaat uit een onderhoudsprogramma en een vervangingsprogramma. In 2018 is alleen incidenteel onderhoud uitgevoerd, omdat het herverlichtingsplan in de 2e helft van 2018 gereed was. Hierdoor zijn de beschikbare middelen van 2018 niet volledig gebruikt. Veel onderhoudswerkzaamheden worden in 2019 uitgevoerd.

Voor het vervangingsprogramma wordt een raadsvoorstel voorbereid.

(bedragen x € 1.000)

Openbare verlichting	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve openbare verlichting 1-1-2018	346	417
Toevoeging:	48	
Onttrekking:	20	
Werkelijke stand reserve per 31-12-2018	374	417

Openbaar groen

In 2018 is de nieuwe bomenverordening vastgesteld. In 2019 zal het bomenbeleid verder worden uitgewerkt door het opstellen van een 'Groene Kaart' en het overlastbeleid. Het onderhoud van groen is opgenomen in het integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). De verdere uitwerking vindt in 2019 plaats met het opstellen van integrale gebiedsbeheerplannen.

In 2018 is ook gewerkt aan een nieuw onderhoudscontract met IBN en WSD voor het netheidsonderhoud binnen de bebouwde kommen. Het doel is om zowel met WSD als IBN (als gezamenlijke contractpartners) tot één contract te komen en ten aanzien van Social Return een hoog rendement te behalen. Verder willen we het beleid van het IBOR plan implementeren en de interactieve werkwijze met de stakeholders ook opnemen. De aanbesteding wordt naar verwachting in de eerste helft van 2019 afgerond.

Het nieuwe integrale beheersysteem voor de openbare ruimte OBSURV is sinds juni 2018 operationeel. Er is gestart met een conversie van de data naar een werkwijze op basis van de Basiskaart Grootchalige topografie (BGT). De integratie met deze basiskaart zal positieve gevolgen hebben voor de actualiteit van de beheergegevens.

Het beheer van gemeentebossen wordt uitgevoerd conform het Bosbeheerplan uit 2013. Verder wordt deelgenomen aan een pilot voor het beheer van onze bossen op natte leemgronden.

Beheer van sportvelden wordt uitgevoerd aan de hand van de systematiek van "Kwaliteitszorg Grassportvelden" en de eisen van NOC*NSF voor kunstgrasvelden. Binnen deze systematiek wordt het beheer van grassportvelden iedere drie jaar geëvalueerd en geactualiseerd op basis van een inspectie. Kunstgrasvelden worden jaarlijks visueel geïnspecteerd en indien nodig getoetst aan de eisen van de sportbonden.

RIOLERING

Beleid / beheer

Op 21 september 2017 is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Meierijstad 2017 – 2022 vastgesteld. Hierin is het beleid vastgelegd hoe vanuit de ambities, zoals beschreven in de Mijlpalen van Meierijstad, invulling wordt gegeven aan de 3 zorgplichten voor respectievelijk afvalwater, hemelwater en grondwater en wat daar aan middelen voor nodig zijn.

Kwaliteit

In het VGRP is uitgegaan van de ambities afgeleid van de Mijlpalen van Meierijstad met een relatief hoog ambitieniveau (participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid) en rekening houdend met aspecten als klimaatverandering. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met voldoende ruimte en middelen voor opvang en berging van hemelwater. Uitvoering heeft plaatsgevonden op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan (OPR 2018), waarin een concreet jaarprogramma was samengesteld voor dagelijks onderhoud en beheer, vervanging en renovatie, onderzoek en inspecties en te treffen maatregelen, afgeleid uit de doelstellingen zoals vastgelegd in het VGRP. De werkzaamheden zijn afgestemd op zowel geplande ondergrondse (nutsvoorzieningen) als overige bovengrondse werkzaamheden.

Budget 2018

In 2018 is minder uitgegeven dan begroot o.b.v. het OPR 2018, zowel de exploitatie als investeringen.

Binnen de exploitatie (regulier onderhoud) is ongeveer € 500.000 minder uitgegeven dan begroot. Bij de investeringen is in 2018 ongeveer € 1.900.000 minder onttrokken dan was gepland. Grootchalige wijk-rioleringsprojecten kosten naar verhouding meer voorbereidingstijd en ook participatie levert een langer traject op. Uitvoeringskosten die gepland waren voor 2018 vinden daardoor plaats in jaarschijf 2019 en 2020.

Voor zowel de exploitatie als de investeringen geldt dat door efficiënter uitvoeren van werkzaamheden de lasten lager zijn in 2018. Daarnaast zijn er werkzaamheden uit 2018 geclusterd met

werkzaamheden in 2019. De werkzaamheden zijn in één werkbesteding opgenomen waardoor uitgaven deels pas in 2019 plaatsvinden. Dit zal worden meegenomen in het OPR 2019. Doordat alles wel is aanbesteed is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

(bedragen x €
1.000)

Riolering	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening spaarvoorziening riolering 1-1-2018	28.592	28.592
Toevoeging:	2.434	2.434
Onttrekking:	3.018	1.137
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2018	28.008	29.889
		(bedragen x € 1.000)
Riolering	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening beklemmende middelen riolering 1-1-2018	13.128	13.128
Toevoeging:		
Onttrekking:	1.948	1.172
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2018	11.180	11.956

VASTGOED

Vastgoedbeleid/-beheer.

Werkzaamheden t.b.v. uniformering Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) en Verduurzaming.

Om de Meerjaren Onderhoudsplannen (MOP) van de rechtsvoorgangers van de gemeente Meierijstad te harmoniseren en te actualiseren was het noodzakelijk de bouwkundige staat van alle objecten in beeld te brengen. Hiervoor is het bureau PVM uit Eindhoven ingeschakeld. PVM heeft per gebouw een conditiemeting uitgevoerd conform de NEN 2767 met als uitgangspunt conditieniveau 3. De conditiemetingen en rapportages zijn afgerond/opgeleverd in mei 2018 en hebben geresulteerd in een kwantitatief en kwalitatief inzicht in de bouwkundige staat van het maatschappelijk vastgoed en de financiële gevolgen ervan zijn doorgerekend.

Tegelijkertijd met de conditiemetingen heeft PVM een QuickScan uitgevoerd om in beeld te brengen welke duurzaamheidsmaatregelen zijn uit te voeren op natuurlijke vervangingsmomenten. Deze bevindingen zijn per pand opgenomen in de MOP waardoor er sprake is van een Duurzame Meerjaren Onderhouds Plan (DMOP). De verduurzaming op natuurlijke (vervangings-)momenten volgens het DMOP zijn ook doorgerekend.

Het DMOP is door de Raad op 20 december 2018 vastgesteld en het jaarlijks benodigde extra budget van € 154.624 voor het reguliere meerjaren onderhoud is beschikbaar gesteld.

Op jaarbasis is er een structureel tekort van € 147.988 voor het duurzaamheidsaspect binnen het meerjaren onderhoud. Het structureel beschikbaar stellen van dit bedrag en een krediet van € 80.000 (voor aanvullend onderzoek t.b.v. de ambitie om in 2030 CO²-neutraal te zijn), worden via de kadernota 2020 aan de raad voorgelegd.

In 2019 wordt er een Plan van Aanpak opgesteld ten behoeve van de realisatie van de ambitie om zoveel mogelijk gebouwen voor 2030 CO₂-neutraal te maken. Hiervoor zijn al energetische Quickscans uitgevoerd op 11 panden met een grootverbruikaansluiting van >50.000 kW/h en/of > 25.000 m³ gas.

Voor MFA "De Magneet" en MFA "Het Klooster" zijn volledige energiescans gemaakt om alle energiebesparende maatregelen in beeld te krijgen. Voor beide objecten zijn inmiddels SDE-subsidies toegekend voor het plaatsen van zonnepanelen. Voorwaarde hiervoor is dat de gemeente de aanschaf en installatie van de zonnepanelen voorfinanciert.

De duurzaamheidsdoelstellingen voor vastgoed dienen nog te worden geconcretiseerd c.q. SMART worden gemaakt. Wet- en regelgeving en klimaatdoelstellingen (Klimaatakkoord) impliceren dit. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Vanaf 2050 alle gebouwen energieneutraal;
- Ieder kantoor groter dan 100 m² moet in 2023 minimaal energielabel C hebben;
- EPA-U is wettelijk verplicht voor publieke gebouwen met een oppervlakte vanaf 500 m² en voor utiliteitsgebouwen vanaf het moment dat de huur- of koopovereenkomst wordt gesloten;
- Het zichtbaar ophangen van energie labels voor publieke gebouwen van meer dan 250 m².

Vastgoednota

De Vastgoednota Meierijstad is door de Raad vastgesteld op 20 december 2018.

Onderhoudsbeleid

In 2018 is een begin gemaakt met het opstellen van een zogenaamd Vastgoedkader. Het Vastgoedkader is een verdere uitwerking en concretisering van de Kadernota Maatschappelijk Vastgoed en Duurzaamheidsvisie Meierijstad.

De Gemeente Meierijstad heeft in de Kadernota Maatschappelijk Vastgoed gesteld het maatschappelijk vastgoed als noodzaak te zien voor het behalen van beleidsdoelen.

De Kadernota Maatschappelijk Vastgoed en Duurzaamheidsvisie Meierijstad geven in hoofdlijnen de doelstellingen en aanpak weer. Het Vastgoedkader wordt opgesteld om een werkbaar en meetbaar aanpak te creëren. In het Vastgoedkader wordt de gewenste kwaliteit vertaald naar meetbare prestatie-eisen per categorie vastgoedobject. Dit geeft de mogelijkheid om transparant te communiceren, zowel intern als extern, over de gewenste kwaliteit en eveneens over de mate waarin de doelstellingen van de Kadernota Maatschappelijk Vastgoed en de Duurzaamheidsvisie worden behaald.

Harmonisatie onderhoudscontracten

De voormalige gemeenten Veghel, Sint Oedenrode en Schijndel hadden bij verschillende leveranciers contracten afgesloten voor het onderhoud van/aan hun vastgoed. Om efficiënter te kunnen werken is het noodzakelijk hierin een harmonisatieslag te maken. Door het grote aantal leveranciers is ervoor gekozen om te starten met het elektrotechnisch en het werktuigbouwkundig onderhoud. In 2018 hebben we voor beide onderwerpen een aanbesteding gehouden. De contracten zijn per 1 januari 2019 ingegaan. In 2019 wordt dit traject vervolgd door meerdere aanbestedingen uit te zetten voor onderhoudswerkzaamheden.

Verhuurmodule

Eind 2018 is een begin gemaakt met de uitwerking van een uniform verhuurregistratiesysteem. Voorheen werden hiervoor door de rechstvoorgangers van Meierijstad diverse systemen/applicaties gebruikt, zoals Excel, Winconsys, Key2Finance, Ultimo en Acces). Het atelier Vastgoed en het atelier Grondzaken hebben in deze gekozen voor het softwarepakket van Ultimo. Dit pakket werd al gebruikt voor de DMOP en wordt in 2019 uitgebreid met de verhuurmodule. Naar verwachting c.q. volgens planning wordt de verhuurmodule eind mei/begin juni 2019 opgeleverd.

(bedragen x € 1.000)

Gebouwen	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve gebouwen 1-1-2018	4.254	6.593
Toevoeging:	1.517	1.267
Onttrekking:	2.139	961
Werkelijke stand reserve per 31-12-2018	3.632	6.899

SPEELTERREINEN

Beleid beheer 2018

Alle gegevens van de speelvoorzieningen zijn vastgelegd in Obsurve. Vanaf 2019 kunnen de resultaten van de inspecties van de speelvoorzieningen in heel Meierijstad gelijk in het veld digitaal worden ingevoerd. Op basis daarvan kunnen werkzaamheden gelijk worden opgepakt. Het beleidsplan voor spelen is in 2018 opgestart. Vanwege de harmonisatie (o.a. gegevens, manier van werken, burgerparticipatie etc.) vergde dit meer tijd en overleg om een bij Meierijstad passende visie te krijgen. Het beleidsplan zal nu in 2019 worden afgerond. Op basis daarvan zal het beheerplan spelen worden opgesteld, zodat we beter grip krijgen op het beheer van alle speelvoorzieningen in Meierijstad.

Resultaten 2018: vervangingen

In 2018 6 complete speelplekken vervangen. Dit is gebeurd in overleg met de bewoners. Verder zijn er in totaal ca. 12 speeltoestellen vervangen in Meierijstad op 9 andere speelplekken. Dit is gebeurd op basis van de resultaten van de inspectie van de speeltoestellen in januari en mei/juni 2018. Er zijn in overleg met de omwonenden 2 speelplekken opgeheven. Op die locaties was behoefte aan iets anders en omdat er voldoende speelvoorzieningen in de omgeving waren, is hier medewerking aan verleend. Het onderzoek naar een mogelijke nieuwe locatie voor de skatebaan in St. Oedenrode loopt nog.

Op basis van de inspectie van de speeltoestellen wordt bepaald welke speeltoestellen onveilig zijn en vervangen moeten worden. Toestellen die nog veilig zijn blijven staan en worden niet vervangen. Daarvan wordt een inschatting gemaakt hoelang ze nog mee kunnen gaan. Het kan dus zijn dat andere speeltoestellen zijn vervangen dan op de lijst van 2018 stonden (zie bijlage voor planning 2018). Een aantal plekken is doorgeschoven naar 2019 (zie bijlage overzicht uitgaven), omdat hier uitgebreidere samenwerking met bewoners nodig is of omdat er bijvoorbeeld onderzocht moet worden of waterberging op de speelplek mogelijk is.

Resultaten 2018: kosten

De gemaakte kosten vallen over het algemeen binnen de kosten zoals die zijn begroot voor 2018. Een plek in Schijndel is doorgeschoven naar 2019. Dat is de reden dat er onder algemeen onderhoud minder uitgaven zijn gedaan. Voor de voorziening Speelvoorziening (vervangingskosten speelvoorzieningen voormalige gemeente Veghel) zijn zoals aangegeven onder hoofdstuk vervangingen wel andere plekken vervangen in Veghel, maar ook deze kosten vallen binnen de begroting voor 2018.

(bedragen x € 1.000)

Speelterreinen	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening speelvoorzieningen 1-1-2018	86	86
Toevoeging:	67	67
Onttrekking:	35	62
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2018	118	91

FINANCIERING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet fido (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld. De gemeente Meerijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meerijstad en in het Treasurystatuut. 2017. Binnen de wettelijke kaders financieren we zo veel mogelijk met kortlopende leningen i.v.m. lager rentepercentage.

RENTE

De externe rentelasten hebben overwegend betrekking op aangetrokken vaste geldleningen en bedragen in de rekening 2018 in totaal € 4,6 mln.. De externe rentebaten hebben betrekking op de terugontvangst van rentes van verstrekte geldleningen aan derden en renteontvangst in verband met negatieve rente kasgeldleningen en overige renteontvangsten en bedragen in 2018 € 0,533 miljoen.

Rente rekenen we toe aan bouwgronden in exploitatie en taakvelden.

Aan bouwgronden in exploitatie (BIE) rekenen we de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen toe. Hercentage voor 2019 bedraagt 1,63%.

De toerekening van rente aan taakvelden is gebaseerd op het omslagpercentage van 0,6%.

Renterisiconorm

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten is in de wet fido een renterisiconorm voorgeschreven. In die wet is bepaald dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn.

In de volgende tabel is de renterisico opgenomen met betrekking tot 2018.

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm	2018
Begrotingstotaal	228.410
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	45.682
Renteherziening vaste schuld	0
Aflossingen vaste schuld	27.750
Ruimte onder de renterisiconorm	17.932

In de volgende tabel is de berekening van het renteresultaat opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Renteresultaat	
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	4.585
Externe rentebaten	533
Saldo door te rekenen externe rente	4.053
Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden	-2.761
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden	0
Totaal door te rekenen externe rente	1.291
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.291
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.275
Renteresultaat op het taakveld treasury	16

Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden ontstaat een positief exploitatieresultaat van € 16.000 op het taakveld treasury.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meierijstad bedraagt in 2018 afgerond € 19.414.000 (8,5% van het begrotingstotaal van € 228.409.000).

In de volgende tabel is het overzicht van ruimte/overschrijding van de kasgeldlimiet gedurende 2018.

Voor de overschrijding van het eerste kwartaal 2018 is ontheffing verleend door de provincie.. In het vierde kwartaal is er een vaste geldlening afgesloten van € 25 mln. door het afsluiten van de vaste geldlening is de kasgeldlimiet in het vierde kwartaal 2018 niet overschreden.

(bedragen x € 1.000)

Kasgeldlimiet	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1-1-2018	228.410	228.410	228.410	228.410
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	0	0	0	0
- in bedrag	19.415	19.415	19.415	19.415
Omvang vlottende korte schuld (+/+)				
Opgenomen gelden < 1 jaar	30.000	40.000	25.000	21.667
Schuld in rekening courant	1.905	553	300	332
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal vlottende korte schuld	31.905	40.553	25.300	21.999
Vlottende middelen (-/-)				
Contante gelden	8	11	8	9
Tegoeden in rekening courant	3.386	11.183	8.403	4.213
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	3.394	11.194	8.410	4.222
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	28.511	29.358	16.889	17.777
Toegestane kasgeldlimiet	19.415	19.415	19.415	19.415
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-9.096	-9.943	2.525	1.638

VERMOGENSPOSITIE

De uitgaven worden gefinancierd door reguliere inkomsten en aangetrokken leningen.

In onderstaande tabel is de opbouw van het vermogen per 31-12-2017 en per 31-12-2018 in beeld gebracht.

De vermogensstructuur van de gemeente Meierijstad is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Vermogen	Rekening 31-12-2017	Rekening 31-12-2018
----------	---------------------	---------------------

Vermogensbehoefte		
Boekwaarde activa	224.947	225.897
Boekwaarde grondexploitatie	169.412	155.427
Totaal vermogensbehoefte	394.359	381.324
Vermogensstructuur		
Eigen vermogen	137.490	143.986
Voorzieningen	76.564	71.311
Lang lopende schuld	165.602	162.867
Totaal vaste passiva	379.656	378.164

Ontwikkeling van de leningenportefeuille

In 2018 is een vaste gedlening afgesloten van € 25 mln. voor een periode van een jaar. Er is gekozen voor een korte periode in verband met het gunstige rentepercentage. In 2018 is € 27,8 mln afgelost. De leningportefeuille bedroeg per 1-1-2018 € 165,5 mln en per 31-12-2018 € 162,8 mln.

Ontwikkeling van leningen

De gemeente heeft leningen verstrekt aan verenigingen en stichtingen, hypotheke aan (voormalig) personeel, startersleningen en leningen i.v.m. aanleg drukriolering. In 2018 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. In totaal is er in 2018 € 2,4 mln afgelost.

De leningportefeuille bedroeg per 1-1-2018 € 12,5 mln en per 31-12-2018 € 10,1 mln.

Ontwikkeling van gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

(bedragen x € 1.000)

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Restant 1 januari 2018	Restant 31 december 2018
NWB	Borg	121.608	56.786	56.059
BNG	Borg	12.667	776	393
BNG	Borg	123.654	55.341	52.570
ING	Borg	86	9	3
Rabobank SOR	Borg	1.000	976	898
Rabobank Uden	Borg	257	30	16
Rabobank Bernheze	Borg	190	116	106
Rabobank Schijndel	Borg	120	0	0
SNS/de Plu	Borg	740	328	299
Scheifelaar II CV	Borg	8.000	8.000	8.000
FMS Wertmanagement	Borg	11.000	5.500	5.500
Totaal gewaarborgd		279.322	127.862	123.845

	Aard	Restant 1 januari 2018	Restant 31 december 2018
Stater totaal:	Garant	2.183	1.509
Nationale Nederlanden	Garant	339	339

SNS Bank	Garant	98	77
Regiobank/SNS bank	Garant	170	103
Syntrus Achmea (Veghel)	Garant	83	53
Syntrus Achmea (Schijsdal)	Garant	31	18
Syntrus Achmea (Sint-Oedenrode)	Garant	283	267
Aegon (Sint-Oedenrode)	Garant	96	96
ING	Garant	1.670	1.362
Rabobank	Garant	17	414
Totaal garantstellingen		4.969	4.238

BEDRIJFSVOERING

AMBITIE

De ambitie op het gebied van dienstverlening is dat deze klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij is. In 2018 is het Dienstverleningsconcept verder inhoud gegeven aan de hand van een uitvoeringsprogramma. Er is een bestuurlijk ambtelijke stuurgroep gevormd en er zijn veel initiatieven gestart. We gaan daarbij uit van de logica van en gemak voor de klant: We stellen de klant centraal, zetten onze digitale dienstverlening in waar (en voor wie) het kan en blijven onze klanten persoonlijk helpen waar dat nodig is. We gaan voor een professionele en innovatieve dienstverlening vanuit de behoeften van onze inwoners en bedrijven, zoals we dit ook hebben aangegeven in onze organisatiefilosofie.

In 2018 was de gemeente Meierijstad ook nog een gemeente in opbouw. Er heeft een stevige ontwikkeling plaatsgevonden in de bedrijfsvoering en de gemeentelijke dienstverlening.

We zijn voor 5 werkprocessen gestart met het bellen van de klant, kort na het leveren van de dienst. Om feedback op te halen en onze werkprocessen nog beter te laten aansluiten bij de wens van en het gemak voor de klant;

Via een bureau (als mystery guest) hebben we een onderzoek laten uitvoeren naar de telefonische bereikbaarheid en ervaringen over de wijze waarop telefoontjes worden beantwoord. Op basis daarvan zijn verbeterplannen opgesteld. Komend jaar herhalen we het onderzoek.

We zijn een persoonlijke internetpagina aan het maken en starten met het beschikbaar stellen daarvan in het sociaal domein: wijzigingen kunnen dan door de klant eenvoudig en snel digitaal worden doorgegeven en de verwerking ervan door de organisatie gaat sneller en is minder fout gevoelig. Dit gaan we, als het succesvol verloopt, uitbreiden naar andere diensten.

We hebben ervoor gekozen om vooralsnog geen algemeen kwaliteitshandvest te maken, maar het denken in serviceformules uit te gaan werken (wat mag u als klant van ons verwachten?). Verder hebben we geïnvesteerd in de digitale dienstverlening door het verder doorontwikkelen van e-formulieren (digitale formulieren). Ook hierbij gaan we testen hoe onze klanten deze formulieren ervaren (zijn ze eenvoudig genoeg, waar haakt men eventueel af? Het gaat dan om leesbaarheid en gebruiksgemak).

College en directie hebben de ambitie geformuleerd, dat we willen gaan voor een klantwaardering van 7,5 in 2019 en een 8 in 2020.

Het onderwerp 'Klare taal' is opgepakt door veel gebruikte brieven, formulieren en onze website te laten screenen en verbeteren op leesbaarheid. Het lezerspanel wordt hierbij betrokken. Verder is eenvoudig schrijven een verplichte training geworden in de organisatie.

INFORMATIE EN GEGEVENSBESCHERMING

Informatievoorziening

Het afgelopen jaar is stevig geïnvesteerd in het verbeteren van processen. Van 12 hoofdprocessen met een groot klantbereik en /of risico is een beschrijving gemaakt en zijn naast verbeteringen ook de key controls vastgesteld. Naast control elementen wordt bij procesoptimalisatie vooral gekeken welke onderdelen slimmer of meer digitaal kunnen. Uitgangspunt is gemak voor de klant.

In het kader van het permanent verbeteren zijn procesbeheerders en procescoaches benoemd; zij ondersteunen de proceseigenaren bij het actueel maken en houden van het proces. Verder zijn we begonnen met een vorm van permanente kwaliteitsmeting en het bouwen van dashboards om de kwaliteit te monitoren.

De wettelijke verplichte audits (zie hierna) zijn uitgevoerd en op basis daarvan is de vooruitgang in de kwaliteit van de bedrijfsvoering zichtbaar.

Wij hebben de landelijke uitgangspunten van Samen Organiseren onderschreven en ons aangesloten bij de landelijke aanbesteding telefonie in het kader van de ontwikkeling om te komen tot een generieke digitale infrastructuur.

Deze ontwikkelingen vloeien voort uit, dan wel zijn in lijn met, het door uw raad afgelopen jaar vastgestelde Informatiebeleidsplan 2018-2022.

Privacy

In mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden en zijn de werkzaamheden op dit gebied gestart. In 2018 zijn de volgende werkzaamheden opgepakt op het gebied van privacy:

- Alle beleidsstukken zijn opgemaakt.

- De rollen op het gebied van privacy zijn belegd en er is een functionaris gegevensbescherming en een privacy-officer benoemd.

- Er zijn 3 PIA's (Privacy Impact Assessments) in het sociaal domein uitgevoerd.

- Het register van verwerkingen is opgesteld.

- Er is een start gemaakt met aanvullen en actualiseren van verwerkersovereenkomsten.

- Er zijn Awareness trajecten uitgevoerd.

- Er zijn trainingen op het gebied van privacy opgezet, gehouden en gevolgd.

- Er is een aanzet gemaakt om te werken met aanspreekpunten privacy binnen de werkateliers.

Naast deze activiteiten is er veel tijd gaan zitten in het oppakken van de vele praktische vragen vanuit de primaire processen, zijn er 'vermeende' datalekken opgepakt en informatieverzoeken afgehandeld.

Ook vanuit de griffie zijn de werkzaamheden opgepakt. In een verwerkingsregister is vastgelegd hoe de griffie omgaat met persoonlijke gegevens en zijn met externe partijen zoals iBabs (papierloos vergaderen) en Company Webcast (livestream vergaderingen) in 2018 verwerkersovereenkomsten gesloten. Daarnaast is er vanuit de griffie continue aandacht voor privacy. Op de website, in weekbladen en tijdens vergaderingen wordt aangegeven dat vergaderingen live worden uitgezonden. Ook voor brieven gericht aan de gemeenteraad is de AVG van toepassing. Brieven met privacygevoelige gegevens worden zonder persoonlijke gegevens op de lijst van ingekomen stukken geplaatst. Deze brieven worden niet getoond op de gemeentelijke website. In ontvangstberichten die door de griffie worden verstuurd wordt deze werkwijze vermeld.

Kengetallen privacy:	
Privacy activiteiten 2018, meldingen	mei t/m dec.
Rectificatie verzoeken	0
Vergetelheid verzoeken	1
Verzoek tot verwerkingsbeperking	0
Inzageverzoeken	1
Overdracht van gegevens verzoeken	0
Inbreuk op privacy (datalek) (*)	4
Ongegrond	3
Totaal	9

(*) Bij de meldingen datalekken is na onderzoek geconstateerd dat het lekken betrof met een laag risico op de inbreuk van de rechten en vrijheden van betrokkene. In 2 gevallen is uit voorzorg een melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gedaan. Bij de overige 2 voorvallen was er een dermate laag risico zonder aantoonbare gevolgen waardoor melding bij de AP achterwege kon blijven.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid draagt bij in het streven naar betere en vooral betrouwbare dienstverlening. De gemeente Meierijstad heeft in 2018 op dit gebied de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Implementatie van de voornaamste beveiligingsmaatregelen van de Baseline Informatiebeveiliging Gegevensbescherming (BIG).
- Het incidentenproces met betrekking tot informatieveiligheid is geoptimaliseerd.
- Het bewustwording traject voor medewerkers rondom informatieveiligheid is gecontinueerd.
- Het Information Security Management Systeem (ISMS) is ingericht.
- De volgende zelfevaluaties hebben plaatsgevonden:
 - o basisregistratie grootschalige topografie (BGT),
 - o basisregistratie adressen en gebouwen (BAG),
 - o basisregistratie ondergrond (BRO)
 - o implementatie beveiligingsmaatregelen BIG,
 - o gebruik Suwinet,
 - o DigiD aansluitingen.

In 2018 zijn de hierboven genoemde zelfevaluaties op de verschillende gebieden uitgevoerd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Volgens de richtlijnen van deze audit zullen de uitkomsten van deze evaluaties via een college verklaring met Assurance rapport apart aan de Raad teruggekoppeld worden. Deze verantwoording zal voor mei 2019 plaatsvinden. Voor de BRO geldt dat de zelfevaluatie in 2018 niet verplicht was en daarmee nog niet aangeeft wat onze score is. De zelfevaluatie BRO wordt wel verplicht vanaf 2019.

Op grond van de Wet Basisregistratie Personen (Wet BRP) en artikel 94 van de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 zijn gemeenten verplicht om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen (BRP) en paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (PNIK), jaarlijks te evalueren. De desbetreffende evaluaties zijn in 2018 uitgevoerd en als voldoende beoordeeld. Zoals verplicht zijn de uittreksels van de resultaten van 2018 voor 1 maart 2019 naar RvIG en de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd.

CONTROL

De rekenkamer heeft in 2018 de onderzoeken 'Toegang Sociaal Domein', en 'Duurzaamheid en maatschappelijk initiatief' opgeleverd. Het onderzoek 'Informatiearchitectuur maatschappelijk vastgoed' is op 21 december 2017 aan de raad aangeboden.

VERBONDEN PARTIJEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

Met een financieel belang is bedoeld: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".

Het bestuurlijk belang is gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".

Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren. We kunnen dit zelf doen, overlaten aan een commerciële partij of door een verbonden partij laten uitvoeren.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen meestal meerdere partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken. Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

OVERZICHT VAN VERBONDEN PARTIJEN

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

BRABANTS HISTORISCH INFORMATIECENTRUM (BHIC)

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.bhic.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Meierijstad is niet vertegenwoordigd in het bestuur

Openbaar belang

Het Brabants Historisch Informatie Centrum is ingesteld met het doel de belangen van de minister, de gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaats van de gemeenten en waterschappen, in gezamenlijkheid te behartigen.

Hieronder valt het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering lokale dienstverlening.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De ambities van het BHIC liggen vast in de beleidsvisie 'Gegist Bestek: het BHIC in 2019'. In deze notitie worden de meerjarige trends onderscheiden die de toekomstagenda van het BHIC zullen bepalen: verdere daling van het fysieke publieksbereik, sterke stijging van het digitale publieksbereik, voorts de noodzaak tot toenemende samenwerking met andere erfgoedaanbieders en verdere afslanking van de eigen organisatie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd.

Financieel belang

VEILIGHEIDREGIO BRABANT-NOORD

Algemene informatie

- Programma: 1. Veiligheid
- URL: www.vrbn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C van Rooij
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij.

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Versteving organisatie brandweer ten behoeve van het uitvoering geven aan beleidsplan 2016-2019. De versteving zal vorm worden gegeven in twee tranches. Waarbij de eerste tranche bekostigd is uit de algemene reserves (2017/2018) en de 2^e tranche vanaf 2019 leidt tot een verhoging van de bijdrage per inwoner.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het Algemeen Bestuur heeft tijdens de bestuursconferenties in 2017 en 2018 besloten om in te zetten in de verstekking van de brandweer en de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio Brabant-Noord en om niet verder op de taakuitvoering van brandweer Noord Brabant te bezuinigen. Verder bezuinigen zullen grote gevolgen hebben voor de veiligheid van burgers.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroet 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	3.414.310	3.673.607	3.234.422
Eigen vermogen per 1-1	9.468.000	9.927.000	9.927.000
Eigen vermogen per 31-12	9.927.000	8.003.582	9.963.000
Vreemd vermogen per 1-1	21.384.000	19.758.000	29.758.000
Vreemd vermogen per 31-12	19.758.000	16.830.753	28.300.000
Resultaat	971.000	0	1.619.000

REGIONAAL BUREAU LEERPLICHT

Algemene informatie

- Programma: 4. Onderwijs
- URL: www.rblbno.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.C.M (Coby) van der Pas
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Van der Pas

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 18 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

N.v.t

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparagraaf: indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen.

Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.

Een ander risico is dat de personeelslasten door cao-ontwikkelingen gaan stijgen, maar dit risico is vergelijkbaar met die van de gemeente ten aanzien van loonontwikkelingen.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	180.107	184.301	180.863
Eigen vermogen per 1-1	137.609	173.367	173.367
Eigen vermogen per 31-12	173.367		391.619
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	nvt
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	nvt
Resultaat			218.252

WERKVOORZIENINGSSCHAP DE DOMMEL (WSD)

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wsd-groep.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid Marischka Klotz (vervanger raadslid J. van Gerwen). Daarnaast is wethouder Roozendaal lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijken een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

1. Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.

Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente *	46.912	46.769	46.769
Eigen vermogen per 1-1	25.525.000	26.521.000	26.521.000
Eigen vermogen per 31-12	26.521.000	27.621.000	27.297.000

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Vreemd vermogen per 1-1	5.314.000	4.915.000	4.915.000
Vreemd vermogen per 31-12	4.915.000	4.915.000	5.992.000
Resultaat	849.000	640.000	776.000

*Betreft een bijdrage in de bestuurskosten.

Daarnaast ontvangt WSD van onze gemeente de rijksbijdrage (2018) in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van:

- € 5.932.790
- € 2.354.045
- Totaal: € 8.286.835

WERKVOORZIENINGSSCHAP NOORDOOST BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wvs-nb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Roozendaal.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente *	8.306	11.136	9.847
Eigen vermogen per 1-1	27.592.900	27.592.900	27.047.800
Eigen vermogen per 31-12	27.047.800	27.592.900	27.359.100
Vreemd vermogen per 1-1	3.097.400	3.097.400	3.968.700
Vreemd vermogen per 31-12	3.968.700	3.097.400	5.422.200
Resultaat	- 545.100	0	311.300

* Bestuurskosten:

- afrekening 2017 € 2.560,69
- voorschot 2018 € 7.286,76
- Totaal: € 9.847

Daarnaast ontvangt het uitvoeringsbedrijf IBN van onze gemeente de rijksbijdrage (2018) in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van € 6.890.461

KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.regiotaxinoorddoostbrabant.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: (tijdelijk) H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.

Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoers-systeem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Het huidige contract met de vervoerder is niet verlengd, er vindt een aanbesteding plaats. De voormalige gemeente Schijndel maakt per 1/1/2019 onderdeel uit van Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost. De aansluiting van de voormalige gemeente Schijndel vloeit voort uit het Inkoopbesluit Wmo Meierijstad (vastgesteld op 16/2/2016) en is het gevolg van de fusie van de voormalige gemeenten Schijndel, Sint- Oedenrode en Veghel.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	35.154	37.824	37.824
Eigen vermogen per 1-1	871.416		1.190.974
Eigen vermogen per 31-12	1.190.974	750.000	837.167
Vreemd vermogen per 1-1	592.294		620.833
Vreemd vermogen per 31-12	620.833	650.000	315.632
Resultaat	- 20.706	0	64.210

OMGEVINGSDIENST BRABANT-NOORD

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.odbn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J.M.P.M. (Eric) van den Bogaard
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Van den Bogaard

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De ODBN heeft de Gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten Noord-Brabant gevraagd om hun zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna: ODBN) op zowel de ontwerp herziene begroting 2018 als de ontwerp begroting 2019.

Het opstellen van de begroting 2019 was uitgesteld. De oorzaak was het gesignaleerde tekort van de jaarrekening 2017, gevolgd door een grondige analyse ten aanzien van de oorzaken, voorzien van

conclusies en aanbevelingen tot verbetering (de zogenaamde "Review [financiële] knelpunten ODBN; BMC Advies, maart 2018).

Hierdoor haalde de ODBN de wettelijke en beoogde oplevertermijnen niet.

Zowel de ontwerp herziene begroting 2018 als de ontwerp begroting 2019 omvat een forse kostenstijging voor de deelnemers. Dit hangt samen met (1) maatregelen met een prijs-effect (het hanteren van kostendekkende uurtarieven), (2) maatregelen met een volume-effect (d.w.z. [a] actualisatie van werkprogramma's en [b] het doorberekenen van uren ondersteuning primair proces) en (3) het Meerjarig Ontwikkelplan (MJOP).

Meerijstad hecht, als mede-eigenaar van de ODBN (verlengstuk gemeentelijke organisatie) groot belang aan een ODBN:

- als robuuste, toekomstbestendige omgevingsdienst die haar taken goed uitvoert en voorbereid is op nieuwe ontwikkelingen (zoals de Omgevingswet);
- die adequaat en met urgentie opvolging geeft aan de aanbevelingen uit de genoemde review;
- die dus de ambitie heeft een naar voren gerichte organisatie te worden/te zijn.

Reden waarom wij de door ODBN voorgestelde maatregelen noodzakelijk en onontkoombaar achten. Op 8 november 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd om de financiële gevolgen te verwerken in de gemeentebegroting 2018 resp. 2019 resp. de meerjarenraming 2020-2022.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. Naast kostendekkende tarieven is er naar aanleiding van de Review een Meerjarenontwikkelingsplan (MJOP) opgesteld met een looptijd van 2018-2020. Dit plan bevat 10 projecten die de komende jaren worden uitgevoerd om tot structurele verbeteringen in de bedrijfsvoering te komen. Gelet op de aangepaste begrotingen 2018/2019 en het vastgestelde MJOP zijn de risico's naar de toekomst toe fors afgenomen.

De ODBN streeft ernaar om de onderkende risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, het afsluiten van verzekeringen, toetsmomenten in processen in te bouwen en het meer-ogen principe toe te passen. Daarnaast is er een intern controlesysteem waarin steekproefsgewijs dossiers en/of processen worden gecontroleerd.

Om een reëel beeld van de financiële positie van de ODBN op te kunnen maken, wordt ingeschat aan de hand van een percentage hoe groot de kans is dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen. Dit percentage wordt vervolgens gehanteerd als rekenfactor om het benodigde weerstandvermogen te bepalen.

Om een juist beeld van de financiële positie van de ODBN te krijgen, is het noodzakelijk dat helder is met welke risico's de dienst kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald, zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen. Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Het is van belang periodiek een analyse van de risico's te maken, welke de financiële zelfstandigheid van de dienst in gevaar kunnen brengen.

Onderverdeling risico's:

Met betrekking tot de inschatting dat risico's zich voor doen, gaan wij uit van de volgende indeling: risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid; risico's op eigendommen; risico's verband houdende met de bedrijfsvoering. In de 'Geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2018' van de ODBN zijn de voornaamste risico's voor de komende jaren opgenomen. Deze betreffen met name in de uitvoering de planning van de werkvoorraad en het realiseren van minder omzet. Met betrekking tot de organisatie en personeel gaat het om de kwantitatieve mismatch, extra druk op indirecte uren en het aanvullende opleidingsbudget.

De waarde die aan deze risico's wordt toegekend bedraagt € 2,15 miljoen. De weerstandratio van de ODBN wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het weerstandsvermogen. Per ultimo 2018 bedraagt deze: € 1.923.100 / 2.150.000 = 0,9.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroet 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	1.580.829	1.896.200	1.675.709
Eigen vermogen per 1-1	7.076.700	3.731.100	3.809.300
Eigen vermogen per 31-12	3.809.300	2.731.600	10.552.700
Vreemd vermogen per 1-1	12.781.300	12.297.800	12.158.100
Vreemd vermogen per 31-12	12.158.100	12.203.800	7.570.200
Resultaat	-/- 2.316.600	-/- 765.600	6.743.400

STADSGEWEST 'S-HERTOGENBOSCH (ALLEEN STORTPLAATS)

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: weth. H. van Rooijen / weth. J. Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder J. Goijaarts

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De afdichting van de stortplaats is inmiddels afgerond. Door de aannemer van de afdichting is hoger beroep ingesteld tegen de eerder (in arbitrage) gedane uitspraak. De aannemer kan zich echter niet in de uitspraak van de arbiters vinden en heeft hiertegen hoger beroep ingesteld. Tot het moment dat er een onherroepelijke uitspraak is gedaan, bestaat er een theoretische kans dat het Stadsgewest alsnog een aanvullend bedrag aan de aannemer dient te betalen. Het Stadsgewest acht deze kans echter zeer klein en heeft hier dan ook geen voorziening voor opgenomen in de begroting.

Met het oog op de overdracht van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats aan de provincie Noord-Brabant vindt er al enige jaren tussen het Stadsgewest en de provincie overleg plaats over de hoogte van het (doel)vermogen, dat benodigd is voor de bekostiging van die nazorg. Belangrijk onderdeel in de gesprekken tussen deze partijen is de hoogte van de door de provincie gehanteerde rekenrente en het effect daarvan op het door het Stadsgewest in te leggen doelvermogen. De provincie heeft het voornemen om de huidige rekenrente van 5,06% te verlagen naar 3,65%. Er bestaat over de hoogte van het in te brengen doelvermogen dan ook nog geen overeenstemming tussen het Stadsgewest en de provincie. Indien uiteindelijk het doelvermogen hoger dient te zijn dan oorspronkelijk geraamd dienen de deelnemende gemeenten een aanzienlijke aanvullende bijdrage aan het Stadsgewest te leveren.

Het Stadsgewest zal de nazorg en exploitatie van de voormalige vuilstortplaats de komende tijd niet aan de provincie over te dragen. Partijen zijn in dat verband overeengekomen dat (de nazorg van) de voormalige stortplaats de komende vijf jaren niet wordt overgedragen aan de provincie, waarbij de rekenrente in ieder geval voor deze periode wordt gehandhaafd op 5,06%. Dit betekent dat het Stadsgewest in ieder geval nog wordt gecontinueerd na 2020. Tot in ieder geval 1 januari 2025 zal er door de provincie dan ook geen formele sluitingsverklaring worden afgegeven.

De komende vijf jaren zullen onder meer worden benut om het overleg met de provincie over de hoogte van het doelvermogen voort te zetten en (dus) te bezien of er voor de deelnemende gemeenten goedkopere alternatieven voor eeuwigdurende beheer van de vuilstortplaats bestaan.

Over de nieuwe voorstellen van het Stadsgewest zal in 2019 besluitvorming plaatsvinden. Alsdan zullen ook de financiële consequenties in beeld komen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats wordt de (eeuwigdurende nazorgverplichting ten aanzien van de) stortplaats overgedragen aan de Provincie. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen.

De hoogte van de eindwaarde van het doelvermogen wordt in hoge mate bepaald door de gehanteerde rekenrente. Thans is die 5,06 % bepaald. In de laatste voorstellen van de provincie wordt voorgesteld die rekenrente naar 3,65 % te verlagen hetgeen een incidentele hogere bijdrage van de gemeente Meierijstad tot gevolg heeft van ca. € 3 mln.

- Beheerskosten

Het voorlopig niet overdragen van de vuilstortplaats aan de provincie en het dus feitelijk langer in stand houden van de beheersorganisatie van het Stadsgewest heeft voor de gemeente Meierijstad financiële consequenties. Als, overeenkomstig voorliggende voorstel van het bestuur van het Stadsgewest, eind 2020 wordt afgerekend moet er eenmalig bijna € 0,7 mln extra in de reeds getroffen voorziening worden gestort. Elk jaar dat het Stadsgewest vervolgens langer blijft bestaan

wordt er per jaar rekening gehouden met € 0,12 mln aan te betalen beheerskosten door de gemeente Meierijstad..

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	p.m.	p.m.	p.m.
Eigen vermogen per 1-1	-5.248.000	-5.248.000	- 5.248.000
Eigen vermogen per 31-12	-5.248.000	-5.261.000	
Vreemd vermogen per 1-1	7.531.000	5.686.000	5.686.000
Vreemd vermogen per 31-12	5.686.000	5.619.000	
Resultaat	0	-13.000	- 111.000

GEWESTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST (GGD) HART VOOR BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.ggdhvb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: (tijdelijk) M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio vallende gemeenten. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij hebben ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Taken GGD:

- Jeugdgezondheid
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Toezicht houden
- Publieke gezondheid bij rampen en crises
- Openbare geestelijke gezondheidszorg

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In de begroting 2018 benadrukt de GGD de verschuiving van het accent in de samenleving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Daardoor krijgt preventie meer aandacht: voorkomen is beter dan genezen. De gemeente heeft hier een belangrijke rol: zij kan zorg en preventie met elkaar verbinden. De GGD helpt en adviseert de gemeente bij de uitvoering hiervan.

De ontwikkelpunten waarmee de GGD in 2018 aan de slag wil, zijn:

- Meer vraaggericht werken
- Meer flexibiliteit, innovatie en maatwerk
- Minder schotten tussen de disciplines in het contact met klanten.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De GGD heeft voor 2018 een sluitende begroting gepresenteerd. De begroting is sluitend met een totale exploitatie van € 56,4 miljoen. De meerjarenbegroting geeft een stabiel beeld. De kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële positie heeft.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	2.324.150	2.484.466	2.369.713
Eigen vermogen per 1-1	11.087.000	10.756.000	10.756.000
Eigen vermogen per 31-12	10.756.000	9.276.000	10.147.000

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Vreemd vermogen per 1-1	10.334.000	8.902.000	8.902.000
Vreemd vermogen per 31-12	8.902.000		7.889.000
Resultaat	330.000	0	357.000

AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.ravbrabantmwn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: (tijdelijk) H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Gemeenten hebben een zorgplicht voor hun burgers en zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van ongevallen en rampen. De deelname aan deze regeling draagt bij aan deze zorgplicht.

De RAV bestaat uit twee onderdelen: de ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg die samen 24 uur per dag en zeven dagen per week klaar staan om hulp te verlenen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Dat de Tijdelijke Wet ambulancezorg (TWAZ) al sinds 2013 van kracht is en onlangs zelfs werd verlengd tot 1 januari 2021, zegt genoeg over het gecompliceerde karakter van de problematiek rondom de ordening van de ambulancezorg. Het ministerie van VWS heeft in 2017 onderzoek laten doen naar de mogelijke stelsels van ordening, maar op dit moment is hierin nog geen keuze gemaakt en het is dan ook nog niet duidelijk of er wel of geen aanbesteding zal gaan plaatsvinden. Tot in ieder geval 1 januari 2021 zal de RAV Brabant Midden-West Noord verantwoordelijk blijven voor uitvoering van de ambulancezorg en ongeacht de keuze van de minister zal de RAV ten minste moeten voldoen aan de eisen die gesteld worden in de vergunningsvoorwaarden van de Tijdelijke WET Ambulancezorg.

In de afgelopen jaren kwamen er vanuit de gemeenten veel vragen over de rechtsvorm van de RAV. Door gewijzigde wetgeving zijn zij immers verantwoordelijk voor een organisatie, die geen gemeentelijke taak (meer) uitvoert en waarbij de zeggenschap over beleid en financiering is belegd bij de minister van VWS en de zorgverzekeraars. Omdat er nog geen zekerheid is over welk stelsel voor ambulancezorg gekozen gaat worden, welke rechtsvorm daar het beste bij past én gezien de grote financiële consequenties, heeft het bestuur van de RAV er in 2017 voor gekozen om de landelijke ontwikkelingen af te wachten. Verwacht wordt dat er in 2019 meer duidelijk wordt over de toekomstige kaders. In dat geval zal de rechtsvorm van de RAV heroverwogen worden.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het traject van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) heeft serieuze vertraging opgelopen, vanwege technische problemen rondom de opvolger van het huidige communicatiesysteem. Volgens planning kon de overstap naar het nieuwe systeem op zijn vroegst in 2018 gemaakt worden. Begin 2018 maakte de minister van Justitie & Veiligheid de nieuwe projectplanning bekend. Ingebruikname van de nieuwe meldkamer Oost-Brabant in Den Bosch werd eind 2018 verwacht. Voorwaarde is wel dat de door de minister begin 2018 afgegeven projectplanning werd behaald.

Gezien de ontwikkelingen rondom de LMO en het onderzoek van VWS naar het optimale stelsel voor ambulancezorg is het niet ondenkbaar dat op langere termijn ook de RAV-regio's te maken gaan krijgen met een van hogerhand opgelegde schaalvergroting.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	12.569.000	12.480.000	13.036.000
Eigen vermogen per 31-12	13.036.000	12.453.000	14.079.000
Vreemd vermogen per 1-1	21.192.000	20.539.000	27.307.000

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Vreemd vermogen per 31-12	27.307.000	21.893.000	25.687.000
Resultaat	473.000	0	1.053.000

*) De (meerjaren)begrotingen zijn kostendekkend en zonder gemeentelijke bijdrage

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖRPERATIES

N.V. BANK VOOR NEDERLANDSE GEMEENTEN

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.bng.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger: C.H.C van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap

Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Ontvangen dividend @	304.200	* 304.200	343.000
Eigen vermogen per 1-1 **	4.486.000.000	4.953.000.000	4.687.000.000
Eigen vermogen per 31-12	4.953.000.000		4.991.000.000
Vreemd vermogen per 1-1	149.514.000.000	135.072.000.000	135.072.000.000
Vreemd vermogen per 31-12	135.072.000.000		132.550.000.000
Resultaat	393.000.000		337.000.000

@ Dividend 2018 is uitbetaald in 2019

*Geraamd door gemeente bedrag

** Met ingang van 2018 rapporteert BNG Bank volgens IFRS9. Dat leidt tot een bijstelling van het eigen vermogen met +/- 266 miljoen.

Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2019.

N.V. BRABANT WATER

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.brabantwater.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger: C.H.C van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap

Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	n.v.t.	n.v.t.	
Eigen vermogen per 1-1	577.900.000		
Eigen vermogen per 31-12	609.100.000		
Vreemd vermogen per 1-1	399.600.000	438.700.000	
Vreemd vermogen per 31-12	438.700.000		
Resultaat	31.200.000		

De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

ACCOMMODATIEBEHEER SCHIJNDEL B.V.

Algemene informatie

- Programma: 5. Sport, cultuur en vrijetijdseconomie
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap

Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur. Gemeente bezit alle aandelen en oefent toezicht uit op de vennootschap onder meer via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Vennootschap beheert, onderhoudt en exploiteert een cultureel centrum en huisvesting aal in beschikbaar aan vaste huurders en incidentele gebruikers.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Met ingang van oktober 2018 faciliteert en programmeert de vennootschap voor publiek toegankelijke muziek- dans- en toneelvoorstellingen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Exploitatietekorten.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	124.786	102.650	103.155

De gemeente heeft 100% van de aandelen. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

N.V. MONUMENTENFONDS BRABANT

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning

- URL: www.monumentenfondsbrabant.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J.M.P.M. (Eric) van den Bogaard
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap

Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumentenfonds Brabant. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professioneel en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Het jaar 2018 stond in het teken van verder stabiliseren van de liquiditeiten, met tegelijk een uitbreiding van het onderhoudsprogramma, om achterstallig onderhoud langzaam in te lopen. Daarnaast speelde de herijking van de N.V. Monumenten Fonds Brabant.

De herijking heeft geleid tot een nieuwe statutaire naam, N.V. Monumenten Beheer Brabant, (formalisatie op 18 januari 2019).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Waardevermindering van panden.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroet 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	833.819		667.635
Eigen vermogen per 31-12	667.635		177.994
Vreemd vermogen per 1-1	8.785.668		8.735.129
Vreemd vermogen per 31-12	8.735.129		9.273.843
Resultaat	-/- 196.184		489.641

Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en lening nu € 60.265.

SCHEIFELAAR II BEHEER B.V.

Algemene informatie

Datum	Naam	Belang
27-09-2007	Scheifelaar II Beheer B.V.	Gemeente Meierijstad 50% Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouw kavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

SCHEIFELAAR II C.V.

Algemene informatie

Datum	Naam	Belang
02-11-2007	Scheifelaar II C.V.	Gemeente Meierijstad. 49,75% Van de Ven Ontwikkelingsgroep B.V. 49,75% Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de

samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouwkvavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BRABANT NOORDOOST

Algemene informatie

- Programma: 1. Veiligheid
- Taakveld: Openbare Orde en Veiligheid
- <https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvhbno>
- Verantwoordelijk bestuurder: C.M.C. van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja
- Soort verbonden partij: netwerksamenwerking met daaronder een gemeentelijk convenant tussen de deelnemende gemeenten

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners

Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg- straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:

1. Procesregie op ketenoverstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht);
2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek;
3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In 2018 is hard gewerkt aan een fusie tussen de Veiligheidshuizen 's-Hertogenbosch en omgeving en het Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf per 1 januari 2019

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Brabant Noordoost met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Om de fusie van de veiligheidshuizen voor te bereiden is er voor gekozen om de manager van het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch ook te benoemen tot interim manager van de stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf.

In het verleden nam de gemeente 's-Hertogenbosch 70% van de kosten voor haar rekening. Vanaf 2018 is gekozen voor een ander financieringsstructuur (inwonerbijdrage). Doordat de gemeente 's-Hertogenbosch de komende periode de huisvestingskosten nog voor haar rekening neemt stijgen de kosten marginaal.

Gezien de hoogte van de reserve bij het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch zijn er geen financiële risico's.

Financieel belang

De begroting van het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch is opgenomen in de begroting van de gemeente Den Bosch. Vandaar geen zicht op de staat van het vermogen en het financiële resultaat.

STICHTING AGRIFOOD CAPITAL

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- URL: www.agrifoodcapital.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: C.M.C. van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in stichtingsbestuur door burgemeester van Rooij Bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. Vanuit AFC is burgemeester van Rooij lid van de Brainport Network Board.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van Agri-Food Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (NOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de "Strategische Agenda", Noordoost-Brabant topregio in Agrifood. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente	318.396	318.396	
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

In de begroting is voor de regionale samenwerking AFC een bijdrage van € 4,- per inwoner structureel opgenomen.

STICHTING TOT BEHEER VAN HET PAULUSGASTHUIS IN SINT-OEDENRODE

Algemene informatie

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

• Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint Oedenrode	Deelname in de beheersstichting en kosten als eigenaar

SMEDERIJMUSEUM IN SINT-OEDENRODE

Algemene informatie

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

- Smederij Museum Sint-Oedenrode
- Gemeente voor 50% deelnemer in Stichting

STICHTING MUSEUM HENKESHAGE

Algemene informatie

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

• Stichting Museum Henkeshage	Gemeente benoemt op voordracht van de Raad van Toezicht de leden van de Raad van Toezicht

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

REGIO NOORDOOST BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C. van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Overige verbonden partijen
- Bestuurlijk belang:

Vertegenwoordigd in Algemeen bestuur/Bestuurlijke Regie Groep : C.H.C. van Rooij. Portefeuillehoudersoverleg Economische Ontwikkeling : J.H.M. Gooijaarts, Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Mobiliteit : H.G.W.M. van Rooijen.

Openbaar belang

De samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (NOB) vindt plaats op basis van een op 19 februari 2014 met de regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in Noordoost-Brabant (NOB) binnen AgriFood Capital (AFC). In 2016 hebben de regiopartijen besloten om het convenant te actualiseren en te verlengen tot en met 2020. In 2016 is ook een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen van het regionale arbeidsmarktprogramma AgriFood Capital Werkt!.

De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'Goed woon-, werk- en leefklimaat'

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Bestuurlijke doelen zijn: een toekomstbestendige arbeidsmarkt; sterke bedrijvigheid; betekenisvolle innovaties en een veerkrachtige leefomgeving. Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht.

Vanuit de regio Noordoost Brabant wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de "Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma" toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

Op basis van de in 2017 gehouden tussen-evaluatie, de Midterm Review (MTR) en de gekozen prioritaire thema's (transities Landbouw, Klimaat & Energie en Voeding & Gezondheid) werkt de regio aan een heldere agenda voor de regionale samenwerking in Noordoost Brabant.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het Jaarplan en begroting Regio Noordoost Brabant. Hierin staan de accenten voor de uitvoering in het betreffende jaar en hoe de bijdrage van bewoners van Noordoost Brabant zo effectief mogelijk wordt ingezet.

Het jaarplan 2019 geeft aan waar de accenten liggen en hoe de bijdrage(n) van de samen-werkende overheden zo effectief mogelijk wordt ingezet. Er zijn drie programma's onderscheiden: één voor de regio Noordoost Brabant, één voor AgriFood Capital Werkt!, en één voor AgriFood Capital BV. Het jaarplan beschrijft de (deel)programma's Economie, Leefomgeving, Ruimte en Mobiliteit, Samenwerking (bestuurlijk), AgriFood Capital Werkt! (arbeidsmarkt) en AgriFood Capital BV.

Het jaarplan 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling en wordt in samenwerking met de gemeenten en waterschappen uitgevoerd door de Regio Noordoost-Brabant.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen risico's met zich mee.

Financieel belang

	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Gegevens nog niet bekend.

GRONDBELEID

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Beleid

De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's maakt onderdeel uit van de nota grondbeleid. Deze nota is op 20 september 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In deze nota is het faciliterende beleid dat de afgelopen jaren is gevoerd omgezet naar een situationeel grondbeleid. Per ruimtelijke ontwikkeling wordt gekeken welke vorm van grondbeleid het meest geschikt is, actief grondbeleid, faciliterend of een mengvorm. Daarnaast fungeert de nota grondbeleid als paraplunota voor de andere beleidsonderwerpen die tot het vakgebied van grondzaken behoren. Dit zijn onder andere de manier van gronduitgifte, grondprijzen, pacht en groen- en reststroken.

Ontwikkelingen

Aanvullend op de nota grondbeleid is in 2018 de nota grondzaken vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. In deze nota wordt meer specifiek de manier van gronduitgifte voor woningbouw en bedrijfsgrond, de grondprijzen, pacht, groen- en reststroken, zakelijke rechten, jacht- en visrechten en onrechtmatig grondgebruik bepaald. Daarnaast zijn als onderdeel van nota grondzaken de algemene uitgiftevoorwaarden voor woningbouw en bedrijfsgrond vastgesteld. Als laatste zijn de grondprijzen voor bouwgrond geactualiseerd naar het prijspeil 2019. Deze laatste wijziging van de grondprijs is daarna opgenomen in de actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties. Voor de jaren 2020 en verder wordt rekening gehouden met een inflatiecorrectie bij een stabiliserende woningmarkt ter hoogte van 2%. Voor bedrijfsgronden wordt net als voor de woningbouw kavels, gerekend met een inflatiecorrectie van 2%.

RESULTATEN

De actuele prognose van te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De gemeente Meierijstad heeft bij aanvang van 2018 in totaliteit 26 gemeentelijke grondcomplexen. De gemeenteraad heeft gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening 2017 alle grondexploitaties hernieuwd vastgesteld. Hierdoor worden deze grondcomplexen aangeduid als Bouwgrond in exploitatie (BIE).

Deze grondexploitaties zijn gericht op het realiseren van woningbouwlocaties voor projectmatige (huur) woningen, zelfbouw woningen en sociale huurwoningen. Daarnaast beschikt de gemeente over zes grondcomplexen ten behoeve van bedrijfsmatige bouw kavels. Alle gemeentelijke grondcomplexen bij elkaar vormen na actualisatie een verwacht positief resultaat van ca. € 25,4 miljoen nominaal en € 21,9 miljoen Netto Contante Waarde (NCW) per 31 december 2018. Als rekening wordt gehouden met de genomen tussentijdse winstneming ter hoogte van € 2,19 miljoen resteert een positief resultaat van € 19,7 miljoen. Bij dit positieve resultaat dient wel een belangrijke kanttekening geplaatst te worden. Het gaat hier nog om een geprognosticeerd resultaat, wat dus nog niet gerealiseerd is. Een belangrijke factor die het resultaat beïnvloed zijn de inkomsten die worden verkregen uit de verkoop van de gronden. Het gaat hierbij zowel om de hoogte van de inkomsten als het moment dat deze inkomsten zullen worden gegenereerd.

In de volgende tabel is weergegeven wanneer welke grondcomplexen naar verwachting zullen sluiten en welk resterend resultaat verwacht wordt op basis van de nominale waarde (NW) en de netto contante waarde (NCW) per 31-12-2018.

Complex	Einddatum	(bedragen x € 1.000)	
		Nominale NCW (2,0%)	waarde
8311 Veghel - 't Ven	31-12-2020	1	1
8313 Veghel - Veghels Buiten	31-12-2028	5.295	4.344
8315 Veghel - Rembrandtboulevard	31-12-2025	4.690	4.083
8317 Veghel - 't Anker	31-12-2019	-119	-117
8318 Veghel - Vijfmaster	31-12-2019	374	367

8319 Veghel - Franciscusschool	31-12-2019	68	67
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	31-12-2020	-6	-6
8321 Veghel - LTS	31-12-2021	-86	-81
8335 Eerde - D'Eerdse Erven	31-12-2020	55	52
8340 Zijtaart - Edith Stein	31-12-2019	99	97
8341 Zijtaart - Zuid	31-12-2027	531	445
8345 Mariaheide - Steenoven II	31-12-2020	576	554
8346 Mariaheide - Mariahof	31-12-2019	6	5
8350 Erp - Bolst	31-12-2028	2.966	2.433
8355 Boerdonk - Korstenhof	31-12-2020	239	230
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	31-12-2019	11	11
8365 Schijndel - Hulzebraak 3e fase	31-12-2019	-35	-35
8370 St. Oedenrode - Sluittappel-Noord/Dijksteegje	31-12-2019	1.277	1.252
8375 Boskant - Elzenpad	31-12-2020	-497	-478
8376 Boskant - Kremselen	31-12-2024	-644	-572
3270 Veghel - D'n Dubbelen	31-12-2024	3.257	2.892
3271 Veghel - Doornhoek	31-12-2021	1.470	1.385
3272 Veghel - De Kempkens	31-12-2027	2.279	1.907
3280 Erp - Molenakker II	31-12-2022	175	162
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	31-12-2027	2.169	1.815
3286 Schijndel - Duin Noord	31-12-2024	1.255	1.114

*1) In tegenstelling tot wat in de planeconomie algemeen als definitie wordt gehanteerd voor de nominale waarde wordt bij de presentatie van de nominale waarde (NW) de rekenmethodiek van de BBV aangehouden die vergelijkbaar is met de eindwaarde. Hierbij wordt resultaat van een grondexploitatie berekend waarbij rekening wordt gehouden met alle kosten en opbrengsten van de GREX inclusief toekomstige kosten- (of opbrengsten)stijging en toekomstige rentewinsten of -verliezen.

*2) De contante waarde (CW) geeft inzicht in het bedrag op prijspeil van heden dat, onder invloed van rente (2019 e.v.: 1,70%), zal groeien naar een bedrag op eindwaarde. Hierin zijn de effecten van kosten- en opbrengstenstijgingen verdisconteerd. Alle grondexploitaties beschikken over een actuele doorrekening van de van de civiele kosten. Voor de komende jaren wordt net als eerdere jaren gerekend met een stijging van de kosten en opbrengsten met 2%. Hierbij wordt aansluiting gevonden bij het inflatiebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). In de notitie grondexploitatie gaat de commissie BBV ook uit van deze inflatie. Namelijk bij het contant maken van het eindresultaat is door de commissie BBV verplicht voorgeschreven om met deze doelstelling van de ECB, 2%, te rekenen.

WINSTNEMINGEN

In maart 2018 heeft de commissie BBV de notitie "aanvulling notitie grondexploitatie: Tussentijds winst nemen (POC-methode)" gepubliceerd. In deze aanvulling wordt een verdere toelichting gegeven op welke wijze een gemeente tussentijds winst dient te nemen in haar gemeentelijke grondexploitaties. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Bij de invoering van de eerdere POC-methode in 2017 heeft dit geleid tot het nemen van tussentijdse winst ter hoogte van € 16,8 miljoen. Deze winst is verwerkt in de individuele boekwaarde van de grondexploitaties en heeft daarmee effect op het restant resultaat, lees winst.

Na de actualisatie is voor de gemeentelijke grondexploitaties gekeken of er zich wijzigingen hebben voorgedaan in de bovenstaande punten 1 tot en met 3. Dit kan zijn naar aanleiding van de gerealiseerde kosten en opbrengsten in 2018, maar ook de aanpassingen aan de ramingen voor 2019 en verder. Rekening houdende met de winst die al bij de jaarrekening 2017 is genomen volgt bij deze jaarrekening een tussentijdse winstneming van ca. € 2,2 miljoen.

In onderstaande tabel is per grondexploitatie de tussentijdse winstneming weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Complex	Tussentijdse winstneming 2018
8318 Veghel - Vijfmaster	171
8319 Veghel - Franciscusschool	17
8335 Eerde - D'Eerdse Erven	30
8340 Zijtaart - Edith Stein	91
8345 Mariaheide - Steenoven II	423
8346 Mariaheide - Mariahof	4
8355 Boerdonk - Korstenhof	67
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	6
8370 St. Oedenrode - Sluitappel-Noord/Dijksteegje	933
3270 Veghel - D'n Dubbelen	150
3271 Veghel - Doornhoek	255
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	1
3286 Schijndel - Duin Noord	42
Totaal	2.190

RISICOBEBEERSING

De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

De risico's van de BIE zijn opgenomen in de risico-inventarisatie bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's van de bouwgronden worden afgedekt binnen het geheel van risicobeheersing dat wil zeggen dat de beschikbare weerstandscapaciteit van voldoende omvang moet zijn om de risico's van de bouwgronden af te dekken. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn becijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat.

Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. Gezien de omvang en looptijd van

de grondposities van de gemeente Meierijstad heeft een dalende grondprijs een grote impact op het resultaat. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie vanaf het jaar 2020 de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen risicobedrag met 50% verlaagd.

Wanneer de financiële gevolgen van de risico's per plan vermenigvuldigd worden met de bijbehorende kans van optreden, ontstaat het financieel risicoprofiel van een grondcomplex. Van alle grondexploitaties bij elkaar is het risicobedrag circa € 50,7 miljoen. De verschillen per grondexploitatie zijn groot zoals uit de volgende tabel is af te lezen.

(bedragen x € 1.000)

Naam complex	Risicobedrag
8311 Veghel - 't Ven	550
8313 Veghel - Veghels Buiten	20.392
8321 Veghel - LTS	66
8341 Zijtaart - Zuid	1.698
8350 Erp - Bolst	2.198
8375 Boskant - Elzenpad	26
8376 Boskant - Kremselen	181
3272 Veghel - De Kempkens	24.783
3280 Erp - Molenakker II	772
Totaal	50.666

Net als bij de jaarrekening 2017 doen zich de grootste risico's voor binnen 8313 Veghel - Veghels Buiten en 3272 Veghel - De Kempkens (Foodpark). Voor beide projecten heeft dit met name te maken met het feit dat nog niet alle gronden binnen deze grondexploitatie bestemd zijn. Voordat de gronden bestemd kunnen worden zal de bestemming nog moeten worden gewijzigd en dat is mede afhankelijk van voldoende vraag. In 2018 is voor Meierijstad de woonvisie vastgesteld. Hieruit blijkt een mogelijke over programmering voor de kern Veghel. Afhankelijk van de ontwikkeling van de provinciale woningbouwprogrammering en de werkelijke realisatie van woningbouwlocaties in Veghel kan dit een negatieve invloed hebben op het nog te bestemmen gedeelte van Veghels Buiten.

In de grondexploitatie Veghel - De Kempkens is de totale gebiedsontwikkeling van het plangebied opgenomen. De feitelijke ontwikkeling is in twee fasen geknipt. Voor het eerste gedeelte is het bestemmingsplan door de raad vastgesteld. De gronden binnen deze fase worden momenteel verkocht. Binnen het regionaal afsprakenkader bedrijventerreinen regio Noordoost-Brabant zijn afspraken gemaakt over het moment dat fase twee van Foodpark mag worden bestemd. De bestemming van fase twee mag pas worden gewijzigd indien 70% van de kavels in fase één verkocht zijn. Dit percentage is in 2018 geëffectueerd. Daarnaast moet in de bestemmingsplanprocedure een onderbouwing worden geleverd dat er voldoende vraag is naar bedrijventerrein. Volgens de huidige prognoses zou deze afdoende moeten zijn voor fase twee. Wel zit hier een afhankelijkheid van andere plannen in de regio. Indien andere plannen de toekomstige vraag hebben ingevuld en er geen verdere onderbouwing kan worden geleverd kan de bestemming niet gewijzigd worden. Dit risico maakt onderdeel uit van de totale risico analyse.

Voor een eerste gedeelte van fase twee is in 2018 een bestemmingsplan vastgesteld. Afhankelijk van eventuele beroepsprocedures zou dit bestemmingsplan in 2019 onherroepelijk kunnen worden. Indien uiteindelijk blijkt dat er onvoldoende vraag is of andere belemmeringen aanwezig zijn om de gronden te bestemmen zullen de gronden uit de exploitatie moeten worden gehaald en worden afgewaardeerd naar de huidige waarde. De complexen in Veghel (Rembrandtboulevard, Stadshobbywerkplaats, LTS), Zijtaart- Zuid, Erp - Bolst (gedeeltelijk) hebben ook nog onbestemde gronden in de planopzet evenals industrieterrein Erp-Molenakker II. Alhoewel de financiële impact minder groot is geldt ook hiervoor dat een afwaardering plaats moet vinden naar de huidige waarde als de gronden niet bestemd kunnen worden.

Verliesgevende complexen

Bij de actualisatie van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2018 zijn de nog te realiseren kosten en opbrengsten opnieuw begroot. Daardoor wordt aansluiting gezocht bij het prijspeil per 1 januari 2019 en worden ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2018 meegenomen in de ramingen. Hierdoor wijzigen de eerdere resultaten zoals deze waren opgenomen in de jaarrekening 2017. De resultaten van verwachte verliesgevende grondexploitaties zijn uiteraard ook aan deze wijzigingen onderhevig. Vandaar dat na actualisatie de omvang van de verplichte verliesvoorziening voor verliesgevende complexen opnieuw wordt bepaald. Door de bijstelling van een aantal grondexploitaties is de verwachting dat de verliezen minder groot zullen zijn. Hierdoor kent de verliesvoorziening een overschot. Dit overschot vloeit weer terug naar de algemene reserve.

Omdat er geen rente wordt toegerekend aan de verliesvoorziening is de omvang van de voorziening op basis van eindwaarde van de grondexploitaties bepaald.

(bedragen x € 1.000)

Naam complex	Bedrag 31-12-2017	Bedrag 31-12-2018	Aanvullend ten laste (-)/ ten gunste (+) van 2018
8317 Veghel - 't Anker	77	119	-42
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	455	6	449
8365 Schijndel - Hulzenbraak	9	35	-26
8375 Boskant - Elzenpad	493	497	-4
8376 Boskant - Kremselen	697	644	52
8321 Veghel - LTS	0	86	-86
Totaal	1.730	1.388	341

FINANCIËN

EXPLOITATIE

In de exploitatierekening wordt duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven. Het jaarrekeningresultaat volgt uit het saldo van de inkomsten en uitgaven in dat jaar (gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten) en de verrekening met de reserves (gerealiseerd resultaat).

Het saldo van inkomsten en uitgaven voor verrekening met reserves geeft aan of er per saldo middelen aan het eigen vermogen kunnen worden toegevoegd (bij een positief saldo), of dat er middelen aan het eigen vermogen moeten worden onttrokken (bij een negatief saldo).

EXPLOITATIERESULTAAT

In de exploitatierekening wordt duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven.

RESULTAAT

De verantwoording van het financiële resultaat is gebonden aan wettelijke voorschriften. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hiervoor bepalend. Belangrijkste doelstelling van dit besluit is transparantie in verslaglegging. Belangrijk element hierin is de wijze van verwerking van mutaties in reserves. Bij de bepaling van het totale financiële resultaat worden deze mutaties afzonderlijk gepresenteerd.

Het BBV spreekt over:

- Het gerealiseerd saldo van baten en lasten is *exclusief* geautoriseerde mutaties in reserves. In 2018 is dit resultaat € 6,2 miljoen positief. Dit is het saldo van € 219,0 miljoen baten minus € 212,8 miljoen lasten.
- Het gerealiseerd resultaat is *inclusief* geautoriseerde mutaties in reserves. In 2018 is dit resultaat € 9,1 miljoen positief.

Dit gerealiseerd resultaat is ten opzichte van de gewijzigde begroting. Na aftrek van de voorstellen tot overheveling resteert een te bestemmen resultaat van € 8,5 miljoen. Voor € 3,9 worden voorstellen gedaan ter bestemming. Het restant (€ 4,6) wordt toegevoegd aan de Algemene Risicoreserve.

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	193.180	226.156	242.147	212.803	29.344
Baten	222.630	220.332	230.116	219.043	-11.073
Saldo van baten en lasten	-29.450	5.824	12.031	-6.240	18.271
Toevoeging reserves	36.720	2.747	32.767	35.891	-3.124
Onttrekking reserves	28.446	8.497	44.798	38.780	-6.018
Gerealiseerd resultaat	-21.176	74	0	-9.129	9.129

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma:									
0 Bestuur en ondersteuning	2.079	13.176	-11.097	2.879	12.059	-9.180	6.888	10.276	-3.388
1 Veiligheid	282	4.836	-4.554	61	4.809	-4.748	203	4.779	-4.576
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	673	9.388	-8.715	749	11.884	-11.135	1.008	11.006	-9.998
3 economische ontwikkelingen	20.165	21.453	-1.288	21.492	23.402	-1.910	15.917	16.751	-834
4 Onderwijs	1.194	8.261	-7.067	1.380	8.840	-7.460	1.469	8.223	-6.754
5 Sport, cultuur en recreatie	3.462	20.074	-16.612	3.751	22.198	-18.447	3.542	20.952	-17.410
6 Sociaal domein	16.541	76.900	-60.359	18.213	81.267	-63.054	19.527	79.775	-60.248
7 Volksgezondheid en milieu	17.138	19.294	-2.156	17.512	20.011	-2.499	16.669	19.241	-2.572
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	31.426	32.357	-931	32.914	34.756	-1.842	23.269	21.705	1.564
Totaal programma's	92.960	205.739	-112.779	98.951	219.226	-120.275	88.492	192.708	-104.216
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	17.684		17.684	17.965	0	17.965	17.728	0	17.728
Algemene uitkeringen	107.994		107.994	111.607	8	111.599	110.887	0	110.887
Dividend	130		130	304	0	304	304	0	304
Saldo van de financieringsfunctie	472	-446	918	515	523	-8	533	549	-16
Overige algemene dekkingsmiddelen			0			0			0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	126.280	-446	126.726	130.391	531	129.860	129.452	549	128.903
Kosten van overhead	734	20.443	-19.709	774	22.390	-21.616	1.100	20.293	-19.193
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-747	747
Totaal saldo van baten en lasten	219.974	225.736	-5.762	230.116	242.147	-12.031	219.044	212.803	6.241
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	8.436	2.747	5.689	44.798	32.767	12.031	38.779	35.891	2.888
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat	228.410	228.483	-73	274.914	274.914	0	257.823	248.694	9.129
Totaal incidentele baten en lasten	6.804	7.102	-298	12.774	13.133	-359	16.650	8.197	8.453

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Het jaarrekeningresultaat is de optelsom van de resultaten op de diverse programma's en bestaat uit zowel positieve als negatieve afwijkingen ten opzichte van de tussentijds aangepaste begroting. De grootste afwijkingen in 2018 ten opzichte van de begroting zijn per programma weergegeven.

BESTUUR EN ONDERSTEUNING

(bedragen x € 1.000)

Bestuur en ondersteuning	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	32.759	33.348	34.980	30.372	4.608
Baten	134.924	129.302	134.044	137.440	3.396
Saldo van baten en lasten	-102.165	-95.954	-99.064	-107.068	8.004
Toevoeging reserves	12.539	2.603	13.265	13.417	-152
Onttrekking reserves	15.837	5.345	29.198	26.092	-3.106
Resultaat programma	-105.463	-98.696	-114.997	-119.743	4.746

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Bij het bepalen van de actuele waarde van de pensioenen houden we o.a. rekening met de rekenrente van het ministerie. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. De belangrijkste oorzaak van de lagere storting in de voorziening is, dat deze rente per 31-12-2018 hoger is dan de rente per 31-12-2017. Daarnaast is in verband met het vertrek van twee wethouders € 510 gestort in de voorziening wachtgelden om de voorziening op de juiste hoogte te brengen.	291	V
De lasten voor het referendum zijn vanwege de zogenaamde sleepwet lager dan begroot. De ontvangen bijdrage van het Rijk is niet besteed.	126	V
In 2018 zijn meer gronden verkocht (geen grex) en pachten ontvangen dan voorzien.	868	V
Het voormalig schoolgebouw Beatrixsingel is wel verkocht, maar nog niet geleverd i.v.m. bestemmingsplanwijziging van maatschappelijk naar wonen. De levering en daadwerkelijk verkoopopbrengst komt in 2019.	-350	N
Een deel van de overheadkosten wordt doorbelast aan grondexploitatie en investeringen. Er zijn minder uren doorbelast aan grondexploitatie en investeringen in 2018, zodat ook de doorbelasting van overheadkosten lager is.	-179	N
Minder lasten dan begroot voor ict infra, software, printers, telefonie, gegevensbeheer, facilitaire kosten, juridische kosten en hogere lasten voor de accountantscontrole i.v.m. meerwerk.	229	V
Minder lasten dan begroot voor bijkomende personeelskosten zoals bedrijfsvervoerplan, opleidingskosten, vergoeding salarisadministratie, zwangerschaps- en WAZO-uitkeringen, reis- en verblijfkosten, restant stelpost voor loonkostenontwikkeling.	848	V
Als gevolg van een hogere leegstand bij de niet-woningen is de opbrengst onroerende zaakbelastingen lager. Daarnaast zijn er afwijkingen en correcties van voorgaande jaren geboekt op 2018.	-135	N
De septembercirculaire 2018, de decembercirculaire 2018 en aanvullingen op voorgaande jaren zijn nadelig. Bij de bestemming van het jaarsaldo 2018 stellen we voor een deel van de uitkering die op basis van de decembercirculaire is ontvangen te bestemmen. Uitkering participatiewet Bij de septembercirculaire is de uitkering voor de participatiewet met € 71 k verhoogd. De septembercirculaire is ontvangen na de 2e BERAP en is zodoende niet in de begroting verwerkt. Voor meer informatie zie de raadsinformatiebrief voor de septembercirculaire 2018.	-729	N
Uit de aangifte vennootschapsbelasting (vpb) 2016 is gebleken dat de betaalde vpb wordt terugontvangen. Daarnaast hebben afwijkingen BTW plaatsgevonden van voorgaande jaren met een negatief effect op het jaarrekeningresultaat.	169	V
De budgetten voor onvoorzien, prijsontwikkeling, kapitaallasten vervangingsinvesteringen zijn niet volledig benut.	823	V

De voorziening Rembrandtlaan kan op dit moment niet in stand worden gehouden omdat de oorspronkelijke raming van de projectkosten achterhaald is. Daarnaast is er beroep ingesteld met betrekking tot de bestemmingsplanprocedure. Bij de bestemming van het jaarsaldo zal worden voorgesteld om het vrijgevalen bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve.	2.537	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	2.194	V
Het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen is niet volgens begroting uitgegeven in afwachting van het meerjarenonderhoudsplan dat in december 2018 is vastgesteld.	196	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	1.116	V
Geraamd resultaat	8.004	V
Mutaties reserves:		
Toevoegingen:		
Vrijval boekwaarde van activa die niet meer gedekt worden uit de reserve kapitaallasten	-152	N
Totaal:	-152	
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-2236	N
Niet uitgegeven groot onderhoud gebouwen met als dekking reserve	-641	N
Lagere afschrijvingslasten met als dekking bestemmingsreserve kapitaallasten	-229	N
Totaal	-3.258	N

V = Voordeel, N = Nadeel

VEILIGHEID

(bedragen x € 1.000)

Veiligheid	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	5.015	4.836	4.809	4.779	30
Baten	666	282	61	203	142
Saldo van baten en lasten	4.349	4.554	4.748	4.576	172
Toevoeging reserves	58		12	12	0
Onttrekking reserves	32		12	16	4
Resultaat programma	4.375	4.554	4.748	4.572	176

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Bij crisisbeheersing en brandweer zijn er lagere lasten i.v.m. de afrekening 2017 van het GHOR en een lagere bijdrage aan Meldkamer Oost Brabant	85	V
Binnen het taakveld openbare orde en veiligheid zijn hogere baten omdat van andere gemeenten een vergoeding is ontvangen voor de projectleider Ondermijning.	63	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	24	N
Geraamd resultaat	172	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Afschrijvingslasten met als dekking reserve kapitaallasten	4	V
Totaal	4	V

V = Voordeel, N = Nadeel

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

(bedragen x € 1.000)

Verkeer, vervoer en waterstaat	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	7.517	9.372	11.884	11.006	878
Baten	1.191	673	749	1.008	259
Saldo van baten en lasten	6.326	8.699	11.135	9.998	1.137
Toevoeging reserves	12.200	144	1.865	1.865	0
Onttrekking reserves	7.531	346	4.569	3.676	-893
Resultaat programma	10.995	8.497	8.431	8.187	244

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Bij het taakveld verkeer en vervoer zijn hogere lasten gerealiseerd voor onderhoud zandwegen, berm en berm sloten in verband met achterstallig onderhoud en externe inhuur i.p.v. eigen dienst. Daarnaast is door het aanblijven en duur van winters weer meer zout ingekocht en meer inhuur c.q. onderhoud materieel.	-126	N
De legesopbrengsten kabels en leidingen zijn hoger dan begroot.	72	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	937	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	254	V
Geraamd resultaat	1.137	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-717	N
Lagere afschrijvingslasten met als dekking bestemmingsreserve kapitaallasten	-176	N
Totaal:	-893	

V = Voordeel, N = Nadeel

ECONOMIE

(bedragen x € 1.000)

Economie	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	5.142	21.453	23.402	16.751	6.651
Baten	20.847	20.165	21.492	15.916	-5.576
Saldo van baten en lasten	-15.705	1.288	1.910	835	1.075
Toevoeging reserves	58				0
Onttrekking reserves	89	500	740	247	-493
Resultaat programma	-15.736	788	1.170	588	582

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
De actualisatie van de grondexploitatie (bedrijventerreinen) is toegelicht in de paragraaf grondbeleid. De binnen programma 3 verantwoorde kosten grondexploitatie betreft de bedrijfterreinen.		
Zie paragraaf grondbeleid voor een onderbouwing van de winstnemingen en aanpassingen van de verliesvoorzieningen binnen de grondexploitatie (bedrijventerreinen). De totale winstnemingen en aanpassing voor exploitaties bedrijventerreinen is € 448.	448	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	493	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	134	V
Geraamd resultaat	1.075	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-493	N
Totaal	-493	N

V = Voordeel, N = Nadeel

ONDERWIJS

(bedragen x € 1.000)

Onderwijs	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	7.348	8.261	8.840	8.223	617
Baten	1.977	1.194	1.380	1.469	89
Saldo van baten en lasten	5.371	7.067	7.460	6.754	706
Toevoeging reserves	1.016		120	120	0
Onttrekking reserves	334	306	1.323	1.174	-149
Resultaat programma	6.053	6.761	6.257	5.700	557

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
In afwachting van nieuw beleid peuteropvang zijn de zogenaamde oude wet OKE-middelen niet besteed. Het nieuw beleid is vastgesteld op 18-12-2018.	78	V
Minder lasten voor leerlingenvervoer, omdat de uitgaven sterk afhankelijk zijn van aanvragen en de noodzaak van leerlingenvervoer.	49	V
Minder lasten voor combinatiefuncties vanwege niet ingevulde vacatures combinatiefuncties in 2018.	272	V
Lagere lasten voor laaggeletterdheid, omdat de uitvoeringsnotitie Laaggeletterdheid nog in ontwikkeling was. Uitvoering kan pas na vaststelling hiervan plaatsvinden. Ook is gebruik gemaakt van de rijksmiddelen voor volwasseneneducatie (hier was in 2018 een onderbesteding).	47	V
Het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen is niet volgens begroting uitgegeven in afwachting van het meerjarenonderhoudsplan dat in december 2018 is vastgesteld.	74	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	97	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	89	V
Geraamd resultaat	706	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-97	N
Niet uitgegeven groot onderhoud gebouwen met als dekking reserve	-74	N
Lagere afschrijvingslasten met als dekking bestemmingsresere kapitaallasten	22	V
Totaal	-149	O

V = Voordeel, N = Nadeel

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

(bedragen x € 1.000)

Sport, cultuur en recreatie	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	18.045	20.185	22.198	20.951	1.247
Baten	3.892	3.461	3.751	3.542	-209
Saldo van baten en lasten	14.153	16.724	18.447	17.409	1.038
Toevoeging reserves	5.411		422	422	0
Onttrekking reserves	2.229	778	3.006	2.329	-677
Resultaat programma	17.335	15.946	15.863	15.502	361

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
De geraamde inkomsten bij de zwembaden zijn in 2018 niet gerealiseerd. Oorzaken hiervan zijn, minder verhuur zonnebanken, minder opbrengsten diverse verkopen, minder entreegelden en minder opbrengsten zwemlessen.	-94	N
De uitvoeringskosten Noordkade zijn hoger vanwege verlengde betaling van 16 maanden gebruikerslasten Noordkade fase 1.	-114	N
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	642	V
Het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen is niet volgens begroting uitgegeven in afwachting van het meer jaren onderhoudsplan dat in december 2018 is vastgesteld.	475	V
Hogere lasten voor groenonderhoud door het wegwerken van achterstallig onderhoud, veel schade van de storm van januari 2018 en een droge zomer met extra watergiften.	-165	N
Overige (financieel technische) afwijkingen	294	V
Geraamd resultaat	1.038	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-402	N
Niet uitgegeven groot onderhoud gebouwen met als dekking reserve	-134	N
Lagere afschrijvingslasten met als dekking bestemmingsreserve kapitaallasten	-141	N
Totaal	-677	N

V = Voordeel, N = Nadeel

SOCIAAL DOMEIN

(bedragen x € 1.000)

Sociaal domein	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	75.664	77.050	81.267	79.775	1.492
Baten	17.301	16.691	18.213	19.528	1.315
Saldo van baten en lasten	58.363	60.359	63.054	60.247	2.807
Toevoeging reserves	4.700		297	3.269	-2.972
Onttrekking reserves	1.312	959	4.390	4.290	-100
Resultaat programma	61.751	59.400	58.961	59.226	-265

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Het beroep op het budget van het sociaal domein voor inhuur is lager geweest dan begroot.	139	V
Het Koetshuis de Werf is wel verkocht, maar nog niet geleverd ten gevolge van bestemmingsplanwijziging maatschappelijk naar wonen. Levering en realisatie opbrengst verkoop in 2019.	-185	N
Bij het taakveld inkomensregelingen zijn meer baten verantwoord dan begroot o.a. doordat het definitieve budget BUIG is verhoogd en inkomsten zijn ontvangen uit de vangnetregeling over 2016. Voor re-integratie/werk zijn extra inkomsten gerealiseerd uit een egalisatiereserve van IBN en een vergoeding voor trajectkosten van vergunninghouders. Er zijn lagere lasten bij de BBZ, doordat er minder leningen zijn verstrekt. Ook lagere lasten door nieuwe regels IOAW in de hoogte van de uitkering en door afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. Daarnaast zijn er fors hogere lasten dan begroot voor trajecten en activiteiten en hogere lasten vanwege de nieuwe doelgroep en de begeleidingskosten. Tenslotte is er meer bijzondere bijstand verstrekt dan begroot.	527	V
Bij de PGB jeugd en individuele voorzieningen natura jeugd zijn in 2018 meer beschikkingen PGB geweest dan begroot, maar er is wel sprake van onderuitnutting van de budgetten. Daartegenover staat een overschrijding van het deeltaxivervoer i.v.m. meer vervoer bij LTA en maatwerkoplossingen waar leerlingenvervoer (m.n. zorgarrangementen) geen oplossing biedt. Het nog niet bestede deel van het transformatiebudget ad € 1,3 miljoen is als vooruitbetaald verantwoord en is er sprake van een positieve correctie van € 0,5 miljoen n.a.v. de meicirculaire. De rijksbijdrage voor 2018 voor de transformatie-opgave is als inkomst verantwoord.	2.229	V
Bij de WMO specialistische hulp begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf is het budget voor natura gedurende het jaar opgeplust door verhoging van het regionale inkoopkader 2018. Hiermee zijn er in het natura budget geen grote afwijkingen. Het voordeel komt door lagere uitgaven voor pgb specialistische hulp. Deze lasten zijn vooraf moeilijk in te schatten.	131	V
Bij WMO hulp bij het huishouden, pgb en hulp in natura hebben we in 2018 bij de raming rekening gehouden met extra kosten i.v.m. de invoering van een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulp. Het totaal van de kosten wijkt minimaal af op de totale uitgaven voor hulp bij het huishouden van ruim 4,4 miljoen.	-103	N
De indicatiekosten in 2018 en ook de overige algemene kosten wmo en welzijn zijn lager dan geraamd.	245	V
De inkomsten eigen bijdrage WMO worden door het CAK opgelegd en geïnd. De lagere opbrengsten zijn o.a. veroorzaakt door een wijziging vanuit het rijk van de parameters. Meerpersoonshuishoudens, niet pensioengerechtigd met een bijdrageplichtig inkomen < € 35.000 hoeven vanaf 2017 geen eigen bijdrage meer te betalen. Bij de raming is hier onvoldoende rekening mee gehouden.	-196	N

Het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen is niet volgens begroting uitgegeven in afwachting van het meerjarenonderhoudsplan dat in december 2018 is vastgesteld.	141	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	84	V
Overige (financieel technische) afwijkingen programma 6	-205	N
Geraamd resultaat	2.807	V
Mutaties reserves:		
Toevoegingen:		
Storting saldo sociaal domein 2018 in bestemmingsreserve sociaal domein	-2972	N
Totaal:	-2972	
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-84	N
Niet uitgegeven groot onderhoud gebouwen met als dekking reserve	-98	N
Lagere afschrijvingslasten met als dekking bestemmingsresere kapitaallasten	82	V
Totaal	-3.072	N

V = Voordeel, N = Nadeel

VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

(bedragen x € 1.000)

Volksgezondheid en milieu	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Lasten	18.857	19.294	20.011	19.241	770
Baten	16.624	17.138	17.512	16.668	-844
Saldo van baten en lasten	2.233	2.156	2.499	2.573	-74
Toevoeging reserves	311		6	6	0
Onttrekking reserves	233	8	564	395	-169
Resultaat programma	2.311	2.148	1.941	2.184	-243

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Er zijn in 2018 nog vrijwel geen kosten gemaakt voor het uitvoeringsplan gezondheidsbeleid waardoor de budgetten niet besteed zijn.	83	V
De bijdrage aan de ODBN is aanzienlijk minder dan begroot, omdat minder uren zijn afgenomen en het feitelijk doorberekende uurtarief is lager dan begroot. In de begroting gaan we uit van het gemiddeld uurtarief dat afgenomen wordt bij de ODBN.	220	V
Voor een toelichting op riolering zie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	-185	N
Het nadeel op het taakveld afval bedraagt € 447. Dit kan als volgt worden gespecificeerd: hogere lasten € 750 (N), lagere baten € 763 (N) en een onttrekking aan de voorziening afval € 1.066 (V)	-447	N
Toelichting hogere lasten (€ 750 nadeel): Medio 2018 is de inzameling aan huis van diverse afvalstromen, als gevolg van aflopende overeenkomsten van de voormalige gemeenten Schijndel en Veghel, opnieuw aanbesteed. Na een Europese aanbesteding is de inzameling in Schijndel en Veghel tot 1 januari 2019 weer gegund tegen hogere kosten met een totaalbedrag van € 334.		
Daarnaast zijn de handlingkosten voor het recyclen van de ingezamelde hoeveelheden plastic kunststofverpakkingen gestegen met € 169 en zijn de inzamel-, verwerkings- en exploitatiekosten van de milieustraten met € 247,- toegenomen.		
Toelichting lagere baten (€ 763 nadeel): Lagere inkomsten afvalstoffenheffing € 994 (N) Bij de afrekening van het variabel gedeelte 2017 bleek de opbrengst lager uit te vallen: € 160 nadeel. Als gevolg van het omchippen van minicontainers ten behoeve van het nieuwe registratiesysteem in 2019 kan het variabel gedeelte 2018 niet geheel worden opgelegd: € 220 nadeel		
Het restant-tekort is het gevolg van het niet aanpassen van het tarief van de afvalstoffenheffing in 2018. Hogere inkomsten overige afvalstromen € 176 voordeel. Op de milieustraten zijn meer inkomsten gegenereerd doordat er in 2018 meer stortingen hebben plaatsgevonden door burgers dan begroot. Daarnaast zijn er hogere opbrengsten gegenereerd door een hoger ingezameld tonnage van plastic kunststofverpakkingen		

In 2018 is in verband overschrijding budget implementatie afvalbeleid een hoger bedrag ten laste van de voorziening gebracht. Toelichting onttrekking voorziening afval (€ 1.066 voordeel) De voorziening afval bedraagt per 1-1-2018 € 2.371. Gedurende 2018 hebben er voor een bedrag van € 19 mutaties (voordeel) plaatsgevonden zodat de voorziening voor de jaarrekening € 2.390 bedraagt. In de voorziening moet er i.v.m. de afwikkeling van Vlagheide (€ 854) en een naheffing van de afvalverwerking (€ 470) een bedrag van € 1.324 beschikbaar blijven. Uit de voorziening afval kan derhalve € 1.066 worden onttrokken. Toelichting op nadelig saldo afval van € 416 Het nadelig saldo van afval in de samenvatting van de jaarrekening kan als volgt worden gespecificeerd: Nadelig saldo op taakveld afval € 447 (zie hiervoor) Overige toe te rekenen kosten van afval € 31 (V) Nadelig saldo op afval € 416		
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	214	V
Overige (financieel technische) afwijkingen:	41	V
Geraamd resultaat	-74	N
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-184	N
Meer uitgegeven groot onderhoud gebouwen met als dekking reserve	15	V
Totaal	-169	N

V = Voordeel, N = Nadeel

(bedragen x € 1.000)

Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Lasten	22.833	32.357	34.756	21.705	13.051
Baten	25.208	31.426	32.914	23.269	-9.645
Saldo van baten en lasten	-2.375	931	1.842	-1.564	3.406
Toevoeging reserves	427		16.780	16.780	0
Onttrekking reserves	849	255	996	561	-435
Resultaat programma	-2.797	676	17.626	14.655	2.971

(bedragen x € 1.000)

Toelichting		V/N
Door de aantrekkende economie zijn er in 2018 voor 12 miljoen aan bouwpercelen verkocht voor de woningbouw en voor 14 miljoen aan bedrijventerreinen. De hiermee samenhangende verstrekte omgevingsvergunningen verklaren mede het grote verschil. Ook zijn er minder werkzaamheden verricht voor inhuur vergunningverlening en optimalisatie software-systeem en minder uren welstandscommissie.	789	V
Voor het invoeren van de omgevingswet was het in 2018 de planning dat we onder andere een start zouden maken met het omgevingsinstrumentarium zoals het opstellen van de omgevingsvisie. Daarvoor werd verwacht en begroot dat gebruik gemaakt zou worden van externe deskundigheid met een daaraan gekoppeld budget. We zijn echter hoofdzakelijk met de eigen organisatie aan de slag gegaan met het invoeren van de Omgevingswet en daarvoor is in 2018 de inzet van het budget voor externe deskundigheid niet nodig geweest.	136	V
Zie paragraaf grondbeleid voor een onderbouwing van de winstnemingen en aanpassingen van de verliesvoorzieningen binnen de grondexploitatie. De totale winstnemingen en aanpassing voor exploitaties niet bedrijventerreinen is ruim € 2 miljoen.	2.084	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit de algemene risico-reserve. Wij stellen voor deze over te hevelen naar 2019 bij de resultaatbestemming (zie raadsvoorstel).	485	V
Overige (financieel technische) afwijkingen	-88	V
Geraamd resultaat	3.406	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves:		
Niet uitgegeven éénmalige budgetten met als dekking een reserve	-435	N
Totaal	-435	N

V = Voordeel, N = Nadeel

INCIDENTELE BATEN EN LATEN

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal 3 jaren achtereen voordoen. Hieronder de specificatie van 2018.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma O	5.632	5.770	-138	5.109	5.282	-173	3.967	3.646	321
Onttrekking aan pensioenvoorziening wethouders							801		801
Storting voorziening wachtgelden wethouders								510	-510
Instandhoudingskosten voormalige Blauwe Kei				3	43	-40	2	66	-64
Verkoopopbrengst kantoorruimte De Boekt 28							84		84
Verkoop voormalig schoolgebouw Beatrixsingel (nog niet overgedragen)				350		350			
Afrekening algemene uitkering 2016/2017							221		221
Vrijval vennootschapsbelasting 2016								-747	747
Afwikkeling BTW Noordkade								619	-619
Herberekening mengpercentage fiscus								39	-39
Storting voorziening dubieuze debiteuren								207	-207
Basisregistratie (personen)		20	-20		20	-20		5	-5
Verkiezingen		35	-35		175	-175		48	-48
Voormalig schoolgebouw Beatrixsingel 1a		3	-3		3	-3		1	-1
Transitiekosten uittreederegeling BSOB		1.604	-1.604		204	-204		204	-204
Ontvangen frictiegelden fusie	1.943		1.943	1.943		1.943	1.943		1.943
EB: Knelpuntenbudget					169	-169		117	-117

EB: Aanpassing gebouw Vossenbergh 20-13					19	-19		3	-3
EB: Optimalis.Werkplekken (progr dienstverl E07C)					42	-42		31	-31
EB: Burger Innovatiefonds (MVM)		100	-100		127	-127		32	-32
EB: Opzet+uitvoer leefbaarheidsinstrument in wijk		50	-50		50	-50			
EB: Onderzoek huisvesting locatie SO					85	-85		29	-29
EB: Leegstaand vastgoed, bijeenbrengen vraag+aanbod		25	-25		25	-25			
EB: Energielabeling		60	-60		60	-60		3	-3
EB: Informatiebeveiliging (IT audit + GAP analyse)					100	-100		25	-25
EB: Profilering MvM / profilering bestuurders		75	-75		150	-150		30	-30
EB: Citymarketing		50	-50		87	-87		87	-87
EB: Organisatie optimalisatie		250	-250		441	-441	50	289	-239
EB: Subsidiescan					6	-6		6	-6
EB: Aanstellen Privacy-officer, 0,5 fte tm mei`18					60	-60		64	-64
EB: Bewerken+afsluiten archieven voorm.gemeenten		55	-55		55	-55			
EB: Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom		1.500	-1.500		1.398	-1.398			
EB: Indirecte kosten Subsidieverwerving					20	-20		35	-35
Mutaties reserves	3.689	1.943	1.746	2.813	1.943	870	866	1.943	-1.077
Programma 1	0	0	0	0	0	0	0	-44	44
Afrekening 2017 GHOR (regionale brandweer)								-44	44
Programma 2	200	300	-100	3.724	3.824	-100	2.886	2.918	-32
Kosten verkeerseducatie 2017							1	33	-32
EB: Street-art project tunnel Struct.					24	-24		24	-24
EB: OV schilderwerk & Remplace SO					18	-18		22	-22

EB: Groot onderhoud wegen SO 2017					117	-117		116	-116
EB: Groot onderhoud bruggen SO 2017					24	-24			
EB: Onderzoeksbudget N279 (Veghel-Asten)					44	-44		33	-33
EB: Opstellen kwaliteits- en beheersplan wegen		125	-125		240	-240		11	-11
EB: Opstellen kwaliteits- en beheersplan VRI's		75	-75		150	-150		77	-77
EB: Onderhoud bruggen SO 2016					22	-22			
EB: Groot onderhoud wegen en bruggen 2015 (SO)					50	-50			
EB: Haalbaarheidsstudie N279 Keldonk-Bedr.terrein					110	-110		72	-72
EB: Mobiliteitsvisie Meerijstad		100	-100		100	-100			
EB: Onderhoudsplan Bruggen 2018					405	-405		188	-188
EB: Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2018					2.500	-2.500		2.322	-2.322
EB: Bouwkundig onderzoek parkeergarage Lichtenburg					20	-20		20	-20
Mutaties reserves	200		200	3.724		3.724	2.885		2.885
Programma 3	550	550	0	915	915	0	246	246	0
EB: Beleidsontwikkeling economische zaken		200	-200		300	-300		105	-105
EB: Centrumontwikkeling Veghel 10-17		50	-50		80	-80			
EB: Ondernemingsinnovatiefonds (co-financiering)		150	-150		185	-185			
EB: Samenwerking opzoeken (VVV-ANWB-Recron etc)		25	-25		50	-50		42	-42
EB: Samen met bedrijven ondernemingsvisie opstellen		25	-25		25	-25			
EB: (EU) regio event We are food 2018		100	-100		100	-100		99	-99
EB: Actieplan acquisitie en beleidsharmonisatie			0	175	175				0
Mutaties reserves	550		550	740		740	246		246

Programma 4	0	0	0	97	97	0	0	0	0
EB: Nieuwbouw bs Nijnsel sloopkn + asbest (SO)					97	-97			
Mutaties reserves				97		97			
Programma 5	282	292	-10	1.125	1.296	-171	622	683	-61
EB: Extra toegangscontrole zwembad 1-16					9	-9		10	-10
EB: Haalbaarheidsonderzoek Omnisportpark Erp					50	-50		3	-3
EB: Haalbaarheidsonderzoek sportpark/MFA Boskant					50	-50			
EB: Oplossen probleem Rhode, voorber.		20	-20		77	-77		77	-77
Budget kapitaallasten oplossen probleem Rhode		-75	75						
Realisatie theaterfunctie aan Noordkade (aanloopkosten)		125	-125		125	-125		125	-125
Herdenkingen en vieringen: klank- en lichtspel		25	-25						
In opslag nemen van de kunstcollectie		20	-20		20	-20		13	-13
Stimuleringskader groen blauwe diensten		5	-5		5	-5		39	-39
EB: Realiseren voldoende zwemvoorzieningen (M)		50	-50		50	-50			
EB: Erfpacht buitensportaccomodaties					10	-10			
EB: Vervanging scorebord sporthal					8	-8			
EB: Bodemuiger Zwembad de Neul (VVI-2018)					10	-10		9	-9
EB: Beveiliging bronzen kunstwerken buitenruimte					13	-13			
EB: Evenementenaansluiting in het Kloosterpark					9	-9		2	-2
EB: Tijdelijke huisvesting tijdens bouw podiumacc.					207	-207		61	-61
EB: Instandhoudingsplan Molen De Pegstukken 10-16					14	-14			
EB: Erfgoedvisie		35	-35		90	-90		9	-9
EB: Realisatie Hooibrug Sint Oedenrode					25	-25		25	-25

EB: Opzetten nieuwe lokale omroep in Meierijstad		12	-12		60	-60		30	-30
EB: Uitvoering projecten LOP 22-08 (WBE)					34	-34	5	11	-6
EB: Aankoop gronden Vlagheide P4 en P7				145	330	-185	99	233	-134
EB: Onderzoek aantrekking toeristen		25	-25		25	-25		18	-18
EB: Verv.velduitrusting sportparken PWA+VOW (VVI)					14	-14		10	-10
EB: Verv. hekwerk Dierenpark Plein					11	-11		8	-8
EB: Vlagheide: toeristische trekker duurzaam buiten		50	-50		50	-50			
Mutaties reserves	282		282	980		980	518		518
Programma 6	0	0	0	288	103	185	3.046	74	2.972
WMO, Hulp bij het huishouden, kosten 2017								55	-55
Mutaties reserves							55		55
Verkoop Koetshuis de Werf (nog niet overgedragen)				185		185			
EB: Visie verbetering leefbaarheid 10-17					3	-3			
EB: Onderzoek wijkgebouw Boschweg Schijndel					100	-100		19	-19
Mutaties reserves				103		103	19		19
Onderbesteding sociaal domein naar bestemmingsreserves							2.972		2.972
Programma 7	0	0	0	577	577	0	122	120	2
EB: Meierijstad een gezonde gemeente					90	-90		13	-13
EB: Implementeren afvalbeleid Meierijstad					50	-50		105	-105
EB: Stimuleringsr. Klimaatactief Bebouwd Gebied					8	-8			
EB: Uitvoering Klimaatbeleid					121	-121			
EB: Collectief energieverbeteringen organiseren					8	-8	2	2	
EB: Gebiedsgericht grondwaterbeheer in Veghel-West				300	300				

Mutaties reserves				277		277	120		120
Programma 8	140	190	-50	939	1.039	-100	5.761	554	5.207
Vrijval facilitair project Veghel Campanule							138		138
Vrijval voorziening verliesgevende complexen GREX							342		342
Winstnemingen grondexploitatie 2018							2.190		2.190
Vrijval voorziening Rembrandtlaan							2.537		2.537
EB: Herbestemming gemeentehuis 9-16					78	-78		63	-63
EB: Opstellen programma Vitaal buitengebied		20	-20		90	-90		41	-41
EB: Landschap-, water- en natuurontwikkelingsvisie		50	-50		100	-100			
EB: Haalbaarheidsonderz. kloostercompl. Francisc.					100	-100		19	-19
EB: Herontw woonwagenlocatie Nederboekt (V					120	-120		69	-69
EB: Breed gedragen woonvisie ontwikkelen		120	-120		136	-136		118	-118
EB: Herijking Woningbouwprogramma					415	-415		244	-244
Mutaties reserves	140		140	939		939	554		554
Totaal incidentele baten en lasten	6.804	7.102	-298	12.774	13.133	-359	16.650	8.197	8.453

INFORMATIE IN HET KADER VAN DE WNT

(bedragen x € 1.)

Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.199	88.813
Beloningen betaalbaar op termijn	18.287	15.397
Subtotaal	141.482	104.211
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	141.482	104.211
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.347	86.411
Beloningen betaalbaar op termijn	16.952	12.513
Subtotaal	138.299	98.923
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
Totale bezoldiging	138.299	98.923

BALANS

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking. De balans is het overzicht van de bezittingen en schulden van de gemeente op een bepaald tijdstip.. Hierna is de balans per 31 december 2018 weergegeven.

Het saldo van de bezittingen minus de schulden noemen we het eigen vermogen. Het eigen vermogen per 31 december 2018 bedraagt € 143,7 miljoen.
Het eigen vermogen is met € 6,2 miljoen gestegen en bedraagt nu 35,5% van het balanstotaal.

(bedragen x € 1.000)

Balans per 31 december 2018					
Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa:			Vaste passiva:		
Immateriële vaste activa	410	249	Algemene reserves	50.189	41.352
Materiële vaste activa	197.444	194.271	Bestemmingsreserves	84.413	74.962
Financiële vaste activa	12.494	14.878	Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	9.129	21.176
			Totaal eigen vermogen	143.731	137.490
			Voorzieningen	52.905	57.351
			Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar of langer	162.867	165.602
			Totaal vreemd vermogen	215.773	222.953
Totaal vaste activa	210.349	209.399	Totaal vaste passiva	359.504	360.443
Vooraad - Bouwgronden in exploitatie	154.039	167.682	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	35.950	36.089
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar	25.869	14.067	Overlopende passiva	7.936	15.076
Liquide middelen	356	300			
Overlopende activa	12.776	20.160			
Totaal vlottende activa	193.041	202.209	Totaal vlottende passiva	43.886	51.165
Totaal activa	403.390	411.608	Totaal passiva	403.390	411.608
			Totaal borg- of garantstellingen	128.082	132.831

TOELICHTING OP DE BALANS

TOELICHTING ACTIVA

Aan de activazijde van de balans worden de bezittingen van de gemeente Meierijstad weergegeven.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

(bedragen x € 1.000)

	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12- 2018
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	217	851	0	452	407	0	210
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	32	189	0	0	20	0	201
Totaal	249	1.040	0	452	427	0	410

MATERIËLE VASTE ACTIVA

(bedragen x €
1.000)

	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waard e 31- 12- 2018
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	29.825	909	0	315	804	0	29.616
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	80.203	4.165	0	3.723	618	0	80.026
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.482	2.497	0	534	25	0	9.420
Vervoermiddelen	455	82	0	165	0	0	372
Machines, apparaten en installaties	6.414	168	0	584	8	0	5.991
Overige materiële vaste activa	25.962	941	0	1.224	10	0	25.670
Totaal investeringen met economisch nut	150.342	8.762	0	6.545	1.464	0	151.095
Voorziening oninbaarheid	-15.549	0	0	0	0	0	-15.549
Totaal investeringen met economisch nut (balanswaarde)	134.794	8.762	0	6.545	1.464	0	135.547

(bedragen x €
1.000)

	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waard e 31- 12- 2018
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	643	0	0	0	0	0	643
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	1.528	0	0	47	0	0	1.482
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	37.145	4.292	0	840	1.153	0	39.445
Vervoermiddelen	35	0	0	15	0	0	19
Machines, apparaten en installaties	1.270	87	0	153	0	0	1.205
Overige materiële vaste activa	279	0	0	91	0	0	188
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	40.901	4.380	0	1.146	1.153	0	42.982

(bedragen x €
1.000)

	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waard e 31- 12- 2018
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude" wetgeving)							
Gronden en terreinen	0						0
Woonruimten	0						0
Bedrijfsgebouwen	0						0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.498	3.391	0	801	2.309	0	17.779
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	9	0	0	2	0	0	7
Overige materiële vaste activa	1.070	215	0	102	54	0	1.129
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	18.576	3.607	0	906	2.362	0	18.915

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

(bedragen x € 1.000)

	Boek- waarde 1-1- 2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrijving/ aflossingen	Waardever- mindering	Boek- waarde 31- 12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	2.400	0	0	0	0	2.400
- gemeenschappelijke regelingen	18	0	0	0	0	18
- overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Totaal kapitaalverstrekkingen	2.418	0	0	0	0	2.418

(bedragen x
€ 1.000)

	Boek- waarde 1-1- 2018	Investe- teringen	Desinves- teringen	Afschrijving/ aflossingen	Waardever- mindering	Boek- waarde 31- 12-2018
Leningen aan:						
- openbare lichamen						0
- woningbouwcorporaties	456	0	0	107	0	349
- deelnemingen	0					0
- overige verbonden partijen	0					0
Totaal leningen u/g	456	0	0	107	0	349
Overige langlopende leningen	11.459	0	0	2.108	0	9.351
Totaal overige langlopende leningen	11.459	0	0	2.108	0	9.351
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0					0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0					0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	545	0	0	169	0	376
Totaal financiële vaste activa	14.878	0	0	2.384	0	12.494

VOORRADEN

(bedragen x € 1.000)

Onderhanden werk, gronden in exploitatie	Boek-waarde 1-1-2018	Vermeer-deringen	Verminder-ingen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2018	Voorzie-ning ver-lieslatend complex	Balans-waarde 31-12-2018
Veghel 't Ven	1.126	30	426	0	730	0	730
Veghels Buiten	51.944	4.452	1.857	0	54.540	0	54.540
Veghel Rembrandtboulevard	3.996	156	11	0	4.142	0	4.142
Veghel 't- Anker	16	130	103	0	43	119	-76
Veghel Vijfmaster	11	188	806	-171	-436	0	-436
Veghel Franciscusschool	10	49	309	-17	-232	0	-232
Veghel Stadshobbyplaats	51	540	0	0	591	6	585
Veghel LTS	1	16	0	0	17	86	-69
Eerde D'Eerdse Erven	266	24	224	-30	96	0	96
Zijtaart Edith Stein	746	41	976	-91	-98	0	-98
Zijtaart - Zuid	2.649	47	10	0	2.685	0	2.685
Mariaheide Steenoven II	1.979	153	2.646	-423	-92	0	-92
Mariaheide Mariahof	151	20	253	-4	-77	0	-77
Erp Bolst	9.855	388	717	0	9.527	0	9.527
Boerdonk - Korstenhof	401	22	201	-67	290	0	290
Keldonkse Morgen	81	10	141	-6	-44	0	-44
Hulzebraak 3e fase	-216	272	21	0	35	35	-1
Sluitappel noord/Dijksteegje	1.427	213	3.936	-933	-1.363	0	-1.363
Boskant - Elzenpad	607	70	631	0	46	497	-451
Boskant Kremselen	2.017	59	6	0	2.070	644	1.426
Den Dubbelen	10.712	203	517	-150	10.549	0	10.549
Veghel Doornhoek	14.088	300	4.871	-255	9.772	0	9.772
Veghel De Kempkens	63.608	4.027	9.550	0	58.085	0	58.085
Erp Molenakker II	1.648	30	5	0	1.673	0	1.673
Duin III-Zuid 1e fase	189	22	-1	-1	213	0	213
Duin III-Noord	2.521	105	4	-42	2.664	0	2.664
Complex algemeen	-475	0	-475	0	0	0	0
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	169.412	11.567	27.742	-2.190	155.427	1.388	154.039
Voorziening verlies-gevende complexen	-1.730						0

(bedragen x € 1.000)

Geraamd resultaat	Balans- waarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbreng- sten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Veghel 't Ven	730	57	791	5	1
Veghels Buiten	54.540	30.973	89.836	4.322	4.344
Veghel Rembrandtboulevard	4.142	297	7.780	3.341	4.083
Veghel 't- Anker	-76	75	0	-118	-117
Veghel Vijfmaster	-436	70	0	327	325
Veghel Franciscusschool	-232	167	0	66	49
Veghel Stadshobbyplaats	585	1.257	1.845	-4	-6
Veghel LTS	-69	464	415	-66	-81
Eerde D'Eerdse Erven	96	22	141	24	23
Zijtaart Edith Stein	-98	91	0	6	7
Zijtaart - Zuid	2.685	1.043	4.163	434	445
Mariaheide Steenoven II	-92	341	385	136	134
Mariaheide Mariahof	-77	76	0	1	1
Erp Bolst	9.527	5.645	17.577	2.405	2.392
Boerdonk - Korstenhof	290	30	485	166	163
Keldonkse Morgen	-44	40	0	4	4
Hulzebraak 3e fase	-1	0	0	-35	-35
Sluitappel noord/Dijksteegje	-1.363	1.047	0	316	322
Boskant - Elzenpad	-451	587	149	-484	-478
Boskant Kremselen	1.426	176	1.662	-584	-572
Den Dubbelen	10.549	106	13.562	2.907	2.744
Veghel Doornhoek	9.772	134	11.241	1.336	1.133
Veghel De Kempkens	58.085	24.484	84.802	2.233	1.907
Erp Molenakker II	1.673	317	2.152	163	162
Duin III-Zuid 1e fase	213	1.850	3.884	1.822	1.814
Duin III-Noord	2.664	66	3.825	1.095	1.073
Complex algemeen	0	0	0	0	0
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	154.039	69.412	244.695	19.817	19.836

KORTLOPENDE VORDERINGEN

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	14.591		14.591	3.445
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	0		0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0			0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.950		2.950	1.351
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0		0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	671		671	3.811
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0		0	0
Overige vorderingen	7.658	1.724	9.382	5.460
Overige uitzettingen	0			
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	25.869	1.724	27.593	14.067

LIQUIDE MIDDELEN

(bedragen x € 1.000)

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Kassaldo	14	10
Banksaldi	342	290
Totaal liquide middelen	356	300

OVERLOPENDE ACTIVA

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.279	54
Overige nog te ontvangen bedragen	6.062	18.637
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.435	1.468
Totaal overlopende activa	12.776	20.160

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2018	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Europese overheidslichamen				
Het Rijk				0
Prov. Nrd Brabant Reg acties verkeersveiligheid 2016	0		0	0
Optimisd BBZ hardheidsclausule 2016	15		0	15
Optimisd Afrekening BBZ	0		0	0
Provincie Wijboschbroek	0		0	0
Provincie declaratie mensgerichte maatregelen	40		0	40
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	54	0	0	54

TOELICHTING PASSIVA

Aan de passiva zijde worden de schulden en het eigen vermogen van de gemeente Meierijstad weergegeven.

EIGEN VERMOGEN

(bedragen x € 1.000)

Naam reserve	Saldo 1-1-2018	Resultaat-bestemming 2017	Toevoegingen 2018	Rentetoe-rekening	Onttrekkingen	Verminderen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve:							
Algemene reserve vrij besteedbaar	0						0
Algemene risicoreserve	41.352	0	12.268	0	3.431	0	50.189
Totaal algemene reserves	41.352	0	12.268	0	3.431	0	50.189
Bestemmingsreserves:							
Reserve dekking kapitaallasten	48.891	0	946	0	4.839	2.182	42.816
Tijdelijke BR overig	2.289	0	0	0	461	0	1.828
Tijdelijke BR wegen	4.629	0	1.582	0	2.546	0	3.665
Tijdelijke BR bruggen	199	0	76	0	212	0	62
Tijdelijke BR openbare verlichting	417	0	0	0	0	0	417
Tijdelijke BR gebouwen	6.593	0	1.267	0	961	0	6.899
Tijdelijke BR risicoprofielen GREX	0	0	16.780	0	0	0	16.780
Reserve sociaal domein	11.191	0	2.972	0	2.737	0	11.427
Reserve vordering bouwfonds	753	0	0	0	233	0	520
Totaal bestemmingsreserves	74.962	0	23.623	0	11.990	2.182	84.413
Totaal reserves	116.314	0	35.891	0	15.421	2.182	134.602
Gerealiseerd resultaat	21.176	-21.176	9.129	0	0	0	9.129
Totaal	137.490	-21.176	45.020	0	15.421	2.182	143.731

Algemene reserves

Algemene reserve vrij besteedbaar

Incidentele ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. De gemeente Meierijstad vindt dat er minimaal een ratio moet zijn van 1,0, wat gezien wordt als voldoende. Het aanhouden van te veel reserves is echter geen doel op zich. Vandaar dat bij het bereiken van een ratio van 1,4 (ruim voldoende) de niet voor de algemene risicoreserve benodigde middelen worden toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar. Hiermee ontstaat incidentele ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Er hebben in 2018 geen mutaties plaatsgevonden op deze reserve.

Algemene risicoreserve

Buffer ter afdekking van de geïnventariseerde risico's in het kader van risicomanagement en

ter afdekking van de schommelingen in de jaarrekeningresultaten. In Meierijstad dient de weerstandsratio (verhouding tussen beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal aan gekwantificeerde risico's waar geen beheersmaatregelen tegenover staan) minimaal 1,0 te zijn.

	bedragen x € 1.000
In 2018 hebben o.a. de volgende onttrekkingen plaatsgevonden	
Saldo exploitatie 2018 primitieve begroting	73
Overboeking naar reserve kapitaallasten	583
Eenmalige budgetten vanuit Mijlpalen voor Meierijstad	2.423
Afwikkeling Stadsgewest	178
Herziene begroting 2018 ODBN	174
Onder andere de volgende toevoegingen hebben plaatsgevonden:	
Saldo exploitatie 1 ^e bestuursrapportage 2018	821
Saldo exploitatie 2 ^e bestuursrapportage 2018	252
Ontvangen uitkering gemeentefonds i.v.m. herindeling	1.943
Overboeking van reserve kapitaallasten	3.652
Opbrengst verkoop grond	591
Jaarresultaat 2017	5.507
Vrijval als gevolg van administratieve afwikkelingen	94

Reserve dekking kapitaallasten

Administratief verloop van geactiveerde investeringen waarvan afschrijvingslasten worden gedekt uit reserve. Alleen voor investeringen waarvoor voeding van de reserve heeft plaatsgevonden. Voor de afschrijvingslasten van de betreffende investeringen worden bedragen onttrokken en ten gunste van de jaarlijkse exploitatie gebracht.

In verband met het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut vanaf 1 januari 2017 hebben toevoegingen voor die investeringen plaatsgevonden. voor een bedrag van € 946.000,-.

De afschrijvingslasten welke in 2018 zijn onttrokken bedragen € 2.182.000.

Bij de fusie is besloten om vanaf 1 januari 2018 te groeien naar een situatie waarin alle afschrijvingslasten ten laste gebracht worden van de exploitatie en geen gebruik meer te maken van deze dekkingsreserve. Jaarlijks zal een bedrag van € 3,5 miljoen van de reserve vrijvallen ten gunste van de algemene risicoreserve.

In 2018 heeft een extra onttrekking plaatsgevonden van € 1,3 mln. in verband met afwikkeling investering 2017.

Tijdelijke bestemmingsreserve overig

Tijdelijke reserve voor de dekking van begrote onttrekkingen uit eerdere raadsbesluiten van de 3 voormalige gemeenten. De reserve is aflopend.

In 2018 hebben onttrekkingen plaatsgevonden voor incidentele budgetten voor een bedrag van € 315.000,-.

Een bedrag van € 146.000 wordt jaarlijks onttrokken ten gunste van de exploitatie tot en met 2021 en in 2022 nog € 127.000.

Tijdelijke bestemmingsreserves

De voorzieningen groot onderhoud voor wegen, openbare verlichting en onderhoud gebouwen zijn niet meer geactualiseerd in 2016 i.v.m. de fusie tot Meierijstad. De BBV schrijft in dit geval voor dat voorzieningen omgezet moeten worden naar een (tijdelijke) bestemmingsreserve totdat er een actueel beheerplan is opgesteld. In 2017 is besloten om tijdelijke bestemmingsreserves in te stellen, zodat de middelen beschikbaar blijven voor groot onderhoud aan respectievelijk wegen, openbare verlichting en

gebouwen. Actualisatie van deze plannen is niet afgerond in 2018 vandaar dat in de jaarrekening 2018 deze tijdelijke bestemmingsreserves zijn gehandhaafd.

Begin 2019 zijn de onderhoudsplannen geactualiseerd en zullen er weer voorzieningen gevormd worden..

Tijdelijke bestemmingsreserve wegen

Egalisatie van onderhoudskosten van wegen.. De kosten van uitvoering van het beheerprogramma worden onttrokken aan de reserve.

Tijdelijke bestemmingsreserve bruggen

In verband met ontbreken meerjarenonderhoudsplan is de voormalige voorziening overgeboekt naar de bestemmingsreserves. De reserve is bestemd voor onderhoudskosten van bruggen.

Tijdelijke bestemmingsreserve openbare verlichting

Reserve bestemd voor schilderwerkzaamheden en groepsremplace openbare verlichting.

Tijdelijke bestemmingsreserve gebouwen

Deze reserve is gevormd ter egalisatie van de kosten voor het (groot)onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.. De kosten van uitvoering van het onderhoudsprogramma worden onttrokken aan de reserve.

Reserve sociaal domein

Er is een "Reserve Sociaal Domein" ingesteld. Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de eventuele gevolgen in verband met de grote risico's van de decentralisaties op te vangen. De raad heeft besloten om de in enig jaar niet bestede budgetten sociaal domein toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

Toegevoegd is het batig exploitatiesaldo 2018 ad € 2.972.000 Onttrekking 2018 heeft plaatsgevonden voor een bedrag van € 2.737.000,-

Reserve vordering bouwfonds

Betreft de weergave van de contante waarde van de totale vordering op NV Bouwfonds i.v.m. verkoop. Jaarlijks wordt de afname van de contante waarde geboekt (t/m 2020). Afname 2018 € 233.000,-.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen
x € 1.000

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves									
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 0)		2.324	-2.324		924	-924		695	-695
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 1)			0			0			0
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 2)		271	-271		271	-271		95	-95
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 3)			0			0			0
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 4)		306	-306		306	-306		327	-327

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 5)		490	-490		490	-490		346	-346
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 6)		195	-195		195	-195		186	-186
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 7)		8	-8		8	-8		8	-8
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 8)			0			0			0
Bestemmingsreserve gebouwen	387	495	-108	387	495	-108	387	0	387
Bestemmingsreserve overig		146	-146		146	-146		146	-146
Bestemmingsreserve vordering bouwfonds			0			0			0
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	387	4.235	-3.848	387	2.835	-2.448	387	1.803	-1.416

VOORZIENINGEN

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen opgenomen op de balans	Saldo 1-1-2018	Reclassificatie	Vrij-gevallen bedragen	Toevoe-gingen	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2018
Pensioenverplichtingen wethouders	8.341		418	28	241	7.710
Wachtgelden voormalig collegeleden	906		0	509	349	1.067
Duin Zuid 2e fase (S)	186		0	0	0	186
Bovenwijkse voorzieningen gebiedsoverstijgend	79		0	20	0	99
Bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	17		0	4	0	21
Realisatie verlegging Rembrandtlaan	2.651	0	2.537	0	114	0
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	12.180	0	2.956	562	703	9.083
Speelvoorzieningen	86		0	67	62	90
Totaal voorzieningen gelijkmatige verdeling lasten	86		0	67	62	90
Afvalstoffenheffing	2.371		1.241	194	0	1.324
Riolering	13.128		0	45	1.217	11.955
Verbetering kwaliteit buitengebied	995		0	341	772	564
Totaal voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is	16.493		1.241	580	1.990	13.843
Riolering, spaarvoorziening	28.592		0	2.434	1.137	29.889
Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven	28.592	0	0	2.434	1.137	29.889
totaal	57.351					52.905

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht op de activa	Saldo 1-1-2018		Vrij-gevallen bedragen	Toevoe-gingen	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2018
Verliesgevende complexen GB	1.730		342	0	0	1.388
Risico i.v.m. oninbaar vaste activa	0		0	0	0	0
Veghels Buiten	15.549		0	0	0	15.549
Totaal voorzieningen verplichtingen of verliezen te schatten	17.279		342	0	0	16.937
Algemene dienst (inclusief belasting + leges)	360		0	144	0	503
Belastingen buiten K2F (BSOB)	200		0	0	134	65

Belastingen (GouwIT)	O		O	26	O	26
Sociale zaken	1.375		O	O	246	1.129
Totaal voorzieningen dubieuze debiteuren	1.934		O	169	380	1.724
Totaal	19.213					18.661

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioenverplichtingen wethouders

Afdekken toekomstige pensioenaanspraken van zittende en gewezen wethouders. Jaarlijks dient bijstelling van de actuele waarde plaats te vinden.

Wachtgeldten voormalig collegeleden

Vertrek van collegeleden leidt tot wachtgeldverplichtingen. Als gevolg van tussentijds opstappen collegeleden alsmede de fusie zijn wachtgeldverplichtingen ontstaan. Hiervoor is een voorziening getroffen voor de gehele looptijd van de verplichting.

Duin Zuid 2e fase (S)

Voorziening is voor kosten nog uit te voeren civiele werken op Duin Zuid 2e fase na definitief verkavelings-/bouwplan van Berco

Bovenwijkse voorzieningen gebied overstijgend

Door de raad van de voormalige gemeente Schijndel is de Nota Gebied overstijgende kosten vastgesteld. In deze nota zijn de bijdragen voor de Voorziening Bovenwijkse Gebied overstijgend en Voorziening Bijdrage RO Gebied overstijgend vastgesteld. Op basis van deze nota zijn er bij de anterieure overeenkomsten bijdragen vastgesteld en in deze voorziening gestort.

Bijdrage RO nota gebied overstijgend

Door de raad van de voormalige gemeente Schijndel is de Nota Gebied overstijgende kosten vastgesteld. In deze nota zijn de bijdragen voor de Voorziening Bovenwijkse Gebied overstijgend en Voorziening Bijdrage RO Gebied overstijgend vastgesteld. Op basis van deze nota zijn er bij de anterieure overeenkomsten bijdragen vastgesteld en in deze voorziening gestort

Realisatie verlegging Rembrandtlaan

De Voorziening Rembrandtlaan vloeit voort uit de voormalige voorziening bovenwijkse voorzieningen. Deze voorziening heeft als doel om de kosten voor het verleggen van de Rembrandtlaan te bekostigen. In 2018 is besloten in verband met het ontbreken van de onderbouwing van de voorziening de voorziening vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat 2018. Bij de bestemming van het jaarresultaat 2018 wordt voorgesteld het vrijvallende bedrag te bestemmen voor de realisatie verlegging Rembrandtlaan.

Voorzieningen gelijkmatige verdeling lasten

Speelvoorzieningen

De financiering voor het vervangen van het speeltoestellen en ondergronden lopen via een daartoe ingestelde voorziening. Aanvulling van de voorziening vindt plaats door jaarlijkse stortingen ad € 66.635,- vanuit de exploitatie. In 2018 is voor een bedrag van € 62.209,- aangewend ten behoeve van speelvoorzieningen.

Voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Afvalstoffenheffing

Egalisatie eenmalige tekorten/overschotten onderdeel afval i.v.m. 100%-kostendekking in exploitatie. In 2018 is een bedrag van € 193.591 toegevoegd en een bedrag van 1.240.952 onttrokken. Eind 2018 bedraagt de voorziening € 1.323.000,- ter dekking van de volgende verplichtingen:

- voor de afwikkeling van de vuilstort Vlagheide die door het Stadsgewest wordt uitgevoerd moet er een bedrag beschikbaar blijven van € 853.000,-. In het Stadsgewest nemen de gemeenten deel die gebruik maakten van deze vuilstortplaats.
- reservering mogelijke compensatie naheffing verwerking restafval 2015-2016 groot € 470.000

Riolering, beklemmende middelen derden

Voor de financiering van het VGRP is gekozen voor de 'spaarvariant' (raadsbesluit 21 september 2017) Conform het besluit bij de vaststelling van het VGRP+ 2017-2022 is het saldo van de Voorziening Beklemde middelen per 1 januari 2017 ad € 38,1 miljoen verdeeld waarbij een verdeling is aangenomen van 25% voor het 'algemeen deel' 75% voor het 'spaardeel'.

De spaarvoorziening wordt gebruikt voor de vervangingsinvesteringen, zodat de rentelasten beperkt worden. De algemene voorziening wordt ingezet om de tariefstijging te beperken. Beide voorzieningen worden in de planperiode ingezet om alle in het plan opgenomen werkzaamheden te kunnen uitvoeren, zonder dat de tarieven fors toenemen.

In 2018 is in de voorziening beklemmende middelen riolering een bedrag van € 45.000 gestort en een bedrag van € 1.200.000,- onttrokken waardoor de voorziening een stand bereikt van € 11.955.000..

Riolering, spaarvoorziening

De spaarvoorziening wordt gebruikt voor de vervangingsinvesteringen, zodat de rentelasten beperkt worden. De algemene voorziening wordt ingezet om de tariefstijging te beperken. Beide voorzieningen worden in de planperiode ingezet om alle in het plan opgenomen werkzaamheden te kunnen uitvoeren, zonder dat de tarieven fors toenemen.

In 2018 is een bedrag van € 2.434.000,- gestort en een bedrag van € 1.137.000 mln. onttrokken waardoor de voorziening een stand bereikt van € 29.889.000,-..

Verbetering kwaliteit buitengebied

Deze voorziening wordt ingezet voor verbetering van de kwaliteit van het buitengebied.

De gelden zijn ontvangen op grond van de regeling 'Buitengebied in Ontwikkeling'. Als in het buitengebied iemand op eigen terrein een woning mag bouwen moet daarvoor een bijdrage aan de gemeente worden betaald waarbij de gemeente de (juridische) verplichting heeft deze ontvangsten te bestemmen voor een kwaliteitsimpuls in het landelijk gebied van Meierijstad. Enkele zaken waarvoor de gelden aangewend kunnen worden, zijn: recreatieve ontwikkelingen, sloop van ongewenste bebouwing, aanleg van ontsluitingen en (toegangs-)wegen in het landelijk gebied, cultuurhistorische ontwikkelingen, natuurontwikkeling en landschapsverbetering. De komende jaren zal dit worden uitgevoerd.

In balans netto verantwoorde voorzieningen

Verliesgevende complexen GB

Jaarlijks worden de gemeentelijke grondexploitaties herzien op basis van de in het voorgaande jaar behaalde resultaten (kosten en opbrengsten) en de nieuwe prognoses voor de te verwachten kosten en opbrengsten. Uit deze actualisering van de exploitatieopzetten blijkt of er een negatief exploitatieresultaat te verwachten is.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2018 worden de volgende verliesgevende grondexploitaties voorzien (o.b.v. eindwaarde):

Voorzieningen verliesgevende complexen	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2018	Vrijval
Verliesgevende complexen			
Veghel - De Kempkens	0	0	0
Schijndel Hulzebraak 3e fase	9	35	26
Boskant Elzenpad	493	497	4
Boskant Kremselen	697	644	-53
Veghel LTS	0	86	86
Veghel 't Anker	77	119	42
Veghel Stadshobbywerkplaats	455	6	-449
Totaal voorziening verliesgevende complexen	1.731	1.388	-343

Een bedrag van € 343.000 is vrijgevallen ten gunste van het exploitatieresultaat 2018.

Risico's grondcomplexen

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn gecijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat.

Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. In de huidige markt bestaat met name onzekerheid over de ontwikkeling van de grondprijzen. Gezien de omvang van de grondposities van de gemeente Meierijstad heeft een dalende grondprijs een grote impact op het resultaat. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie vanaf het jaar 2020 de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen bedrag met 50% verlaagd.

Wanneer de financiële gevolgen van de risico's per plan vermenigvuldigd worden met de bijbehorende kans van optreden, ontstaat het financieel risicoprofiel van een grondcomplex. Gelet op de gestelde eisen uit het BBV is er vanaf 2016 geen post onvoorzien meer opgenomen in de grondexploitatieberekeningen. Normaliter zou hiervoor een post ter hoogte van 10% van de nog te realiseren civiele kosten worden meegenomen. In 2015 was in de grondexploitatie nog een post onvoorzien opgenomen in de grondexploitaties. Door het vervallen van de post onvoorzien zal indien zich onvoorziene kosten voordoen deze direct ten laste komen van het resultaat. Met andere woorden, het risicoprofiel van het grondbedrijf is gestegen. Van alle grondexploitaties bij elkaar is het risicobedrag circa € 50,7 miljoen. (2017 € 58,6)

Veghels Buiten

Voor de gronden Veghels Buiten welke onder de Materiële Vaste Activa zijn opgenomen is een verliesvoorziening gevormd voor mogelijk toekomstige afboeking.

In 2018 hebben hier geen mutaties plaatsgevonden.

Dubieuze debiteuren algemeen K2F (incl. belasting + leges)

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de posten welke als werkelijke dubieus zijn aangemerkt.

Dubieuze debiteuren belastingen (BSOB)

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. Deze voorziening is gevormd voor belastingen welke zijn opgelegd door de BSOB.

Dubieuze debiteuren belastingen (GouwIT)

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. Deze voorziening is in 2018 gevormd.

Dubieuze debiteuren sociale zaken

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. Bij berekening van het inbaar zijn van vorderingen wordt in het algemeen uitgegaan dat een vordering in 5 jaar wordt afgelost waarna het restant in aanmerking komt om buiten invordering kan worden gesteld. Uitzonderingen hierop zijn de verstrekte Krediethypotheke en verstrekte leningen in het kader van de Bbz. Deze vordering worden zover als mogelijk in zijn geheel ingevorderd.

LANGLOPENDE SCHULDEN

(bedragen x € 1.000)

Vaste schulden	Saldo 1-1-2018	Vermeer- deringen	Aflossin- gen	Saldo 31-12- 2018	Rentelast 2018
Obligatieleningen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van:					
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	154.421	25.000	27.050	152.371	4.380
- binnenlandse bedrijven	21	0	21	0	0
- openbare lichamen	11.100	0	700	10.400	186
- overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0	0	0	0
Door derden belegde gelden	0	0	0	0	0
Waarborgsommen	60	42	5	96	0
Totaal vaste schulden	165.602	25.042	27.776	162.867	4.566

De aflossingverplichting voor 2019 bedraagt € 42.159.

KORTLOPENDE SCHULDEN

(bedragen x € 1.000)

Kortlopende schulden	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	0	0
Overige kasgeldleningen	20.000	20.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	15.950	16.089
Totaal	35.950	36.089

OVERLOPENDE PASSIVA

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.341	11.623
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
Europese overheidslichamen		
Het Rijk	301	548
Overige Nederlandse overheidslichamen	924	1.753
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:	1.369	1.153
Totaal	7.936	15.076

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2018	Ontvangen bedragen	Vrij- gevallen bedragen	Terug- betalingen	Saldo 31-12-2018
Europese overheidslichamen	0	0	0	0	0
Het Rijk:					
Gevelisolatie 70+ woningen (V)	58	0	0	0	58
Gereserveerde gelden tijd. Stim. Regeling woningbouwproj.	243		0	0	243
Onderwijs Achterstanden Beleid 2016 St.O	0	0	0	0	0
Onderwijs Achterstanden Beleid 2016 Schijndel	0	0	0	0	0
Sanering B-lijstwon. Geluidhinder	0	0	0	0	0
Subsidie Praktijkleren	24	0	24	0	0
Onderwijs Achterstanden Beleid 2017	223	906	868	262	0
Subtotaal het Rijk	548	906	892	262	301
Overige Nederlandse overheidslichamen:					
Overdr. Provinciale weg N616	998	0	998	0	0
Inv budget stedelijke vernieuwing 2 bodem	139	0	0	0	139
Reg. Studie integrale mobiliteit	43	0	43	0	0
Grondexploitatie complex 9 Veghel	0	0	0	0	0
Bijdrage uit Ruimte voor Ruimte versterking Aadal	220	0	0	0	220
Ruimte voor Ruimte	13	0	12	0	1
UWV SGA DK 50 12-12-2016	0	0	0	0	0

Mensgerichte maatregelen	0	0	0	0	0
Geluidssanering gevelisolatie S	2	0	2	0	0
Biodiversiteit kom Veronicapark/Beemd	0	0	0	0	0
Carpool N-randweg	78	0	78	0	0
ReseaRCH Ex Ag Brussel subs Acttivate	61	0	29	0	32
Mozaiek dommelvallei	200	100	23	0	277
EB: Uitvoering Klimaatbeleid	0	22	0	0	22
EB: Collectief energieverbeteringen organiseren	0	93	2	0	91
Fietspaden Populierenlaan Veghel	0	173	31	0	142
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	1.753	388	1.218	0	923
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.301	1.294	2.110	262	1.224

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Artikel 53 van de BBV gaat in op de niet in de balans opgenomen verplichtingen. In de toelichting op de balans worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijke verplichtingen.

(bedragen x € 1.000)

Soort verplichting	Contract bedrag	Ingang	Einde
Groen afval	PxQ	1-1-2017	31-12-2018
Huishoudelijk restafval (BOVUS)	PxQ	1-2-2017	31-1-2022
Ophalen containers milieustraat	PxQ	1-1-2017	31-3-2021
Ecologisch onderhoud	PxQ	1-12-2018	1-12-2022
Raamcontract lease (ICT)	PxQ	15-3-2016	31-12-2019
Inzameling afval c.a. in de gemeente Meierijstad	13.132	1-1-2019	31-12-2022
Adviesdiensten Veghels Buiten	PxQ	16-3-2018	16-3-2022
ICT infrastructuur	PxQ	23-3-2016	23-3-2020

VERANTWOORDING SPECIFIEKE UITKERINGEN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01 € 423.644 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05 1 100	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02 € 283.468 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03 € 160.652 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04 € 195.362 Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09 Ja			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeen- tedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01 € 10.627.707 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07 € 54.985	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02 € 146.320 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08 € 39.446	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03 € 883.170 Baten (jaar T) VWWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (VWWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09 € 0	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04 € 7.340 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10 € 1.199.727	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05 € 56.462 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11 € 98.530	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12 Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeent- edeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01 € 120.114 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07 € 0	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02 € 61.982 Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03 € 18.642 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09 Ja	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04 € 104.505 Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05 € 71.911	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06 € 0			

GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Naast de algemeen geldende gemeentelijke verslaggeving regels opgenomen in het BBV zijn de volgende aanvullende raadsbesluiten van toepassing:

Verordening ex artikel 212 Gemeentewet (raadsbesluit 2 januari 2017, gewijzigd 8 november 2018)

Nota waardering en afschrijving 2017 (raadsbesluit 22 juni 2017)

Nota beleidsregels reserves en voorzieningen 2017 (raadsbesluit 22 juni 2017)

BALANS

De verplichte balans-rubrieken uit het BBV die niet van toepassing zijn voor onze gemeente, zijn niet in de balans gepresenteerd.

Wij hebben in het boekjaar 2018 geen stelselwijzigingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de beginbalans 2018.

Algemeen

Uitgangspunten

- Alle verkregen activa zowel met een economisch nut als investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Uitzondering: investeringen met verkrijging - of vervaardigingsprijs van € 20.000 of minder worden niet geactiveerd maar worden ten laste van de exploitatie gebracht.
- De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden.
- Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode. Slechts in incidentele gevallen kan van deze methoden worden afgeweken als bijvoorbeeld wet- of regelgeving dit voorschrijft of als er gerelateerde inkomsten tegenover staan. Investerings in het kader van het rioolbeheerplan worden op annuïteitenbasis afgeschreven.
- Op gronden wordt niet afgeschreven.
- De restwaarde van activa wordt in principe op 0 (nul) gesteld.
- Voorzieningen die een correctie zijn op de waarde van activa, worden op de betreffende activa in mindering gebracht. Voorbeelden hiervan zijn:
Voorzieningen wegens oninbaarheid van leningen en vorderingen. Deze worden in mindering gebracht op de betreffende lening of vordering.
Voorzieningen wegens incourantheid van bijvoorbeeld voorraden of wegens verwachte verliezen op grondexploitaties. Deze worden in mindering gebracht op de betreffende voorraad of de boekwaarde van het betreffende complex.

Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gedane uitgaven waar geen tastbare gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De kosten die verbonden zijn aan het sluiten van geldleningen inclusief het saldo van agio en disagio worden geactiveerd wanneer de kosten hoger zijn dan € 20.000.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling veelal de kosten die worden gemaakt in de voorbereiding van een groot project. Deze kosten mogen echter alleen geactiveerd worden als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- het voornemen bestaat om het actief te verkopen of te gebruiken;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te gebruiken staat vast;
- dat het actief economisch of maatschappelijk nut zal genereren;
- dat de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De afschrijvingstermijn voor onderzoek en ontwikkeling bedraagt maximaal vijf jaren.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro (Besluit Ruimtelijke Ordening); en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiele vaste activa:

- Investerings met een economisch nut:
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief worden op de waardering in mindering gebracht.

(Bestemming) reserves mogen we niet op de investeringswaarde in mindering brengen. Indien er voor de dekking van kapitaallasten van een investering met een economisch nut een reserve is opgebouwd, wordt deze reserve gebruikt om de jaarlijkse kapitaallasten af te dekken.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens

duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De afschrijving op activa vindt plaats in het jaar na gereedmelding. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De volledige lijst met afschrijvingstermijnen is opgenomen in te vinden in de Nota Waardering en afschrijving 2017.

De afschrijvingen worden berekend volgens de bruto of netto-methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen;
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer;
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden

onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De verliesvoorziening is bepaald op het resultaat op eindwaarde

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2018 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

Rentepercentage bedraagt 1,7 %;

Kostenindexatie bedraagt 2,00 %;

Opbrengstenindexatie bedraagt 2,00 %;

De geplande afzet is gebaseerd op provinciale prognoses en gerealiseerde verkopen.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in de individuele exploitatieopzetten.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in de individuele exploitatieopzetten.

Op basis van het gemotiveerde besluit van de raad d.d. 13 juli 2017 en later bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 kennen de projecten Veghel - Veghels Buiten en Erp - Bolst een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en

risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan zijn gelegen in de complexen Veghel – Veghels Buiten, Veghel – De Kempkens en Erp – Bolst.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Onder het eerste punt staat als voorwaarde voor het tussentijds nemen van winst omschreven dat het resultaat betrouwbaar moet kunnen worden ingeschat. Voor een aantal grondexploitaties zijn nog onzekerheden aanwezig of het resultaat ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Het gaat hier met name over grondexploitaties waar de definitieve eindbestemming nog niet onherroepelijk is. Binnen onderstaande grondexploitatie moet nog een ruimtelijke procedure worden doorlopen cq afgerond: 8313 Veghel – Veghels Buiten, 8315 Veghel – Rembrandtboulevard, 8321 Veghel – LTS, 8341 Zijtaart – Zuid, 8350 Erp – Bolst, 3272 Veghel – Kempkens, 3273 Erp – Molenakker II

Kortlopende vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Eigen Vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene- en bestemmingsreserves alsmede het saldo van de rekening van baten en lasten.

We kennen twee algemene reserves:

- een ter afdekking van de geïnventariseerde risico's in het kader van risicomanagement en ter afdekking van de schommelingen in de jaarrekeningresultaten.
- een algemene reserve vrij besteedbaar.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de

noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

De Nota Beleidsregels Reserves en Voorzieningen 2017 is vastgesteld door de raad. In deze nota zijn als uitgangspunten onder andere opgenomen:

- het terughoudend zijn in het vormen van bestemmingsreserves;
- daar waar voor de bestemmingsreserves van de 3 voormalige gemeenten geen concrete onderbouwing aanwezig is, worden deze toegevoegd aan de algemene risicoreserve;
- dat deel van de Algemene reserves van de 3 voormalige gemeenten, waar begrote onttrekkingen uit eerdere raadsbesluiten op liggen, hevelen we over naar een tijdelijke bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- Bestaande risico's op balansdatum van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, m.u.v. de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Kortlopende schulden

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

Er is een splitsing aangebracht in de overlopende passiva. Op de balans staan nu de volgende posten: Vooruit ontvangen bijdragen van de EU, vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk, vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid en overige overlopende passiva.

Waarborgen en garantstellingen

De verplichtingen die voortvloeien uit het waarborgen van geldleningen zijn op de balans vermeld maar zijn geen onderdeel van het balanstotaal. Dit betreffen borgstellingen en garanties van opgenomen leningen van diverse instellingen en particulieren.

BATEN EN LASTEN

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Lasten worden direct opgenomen zodra ze zich voordoen. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Op basis van actuele kostprijsberekeningen worden bij verlieslatende complexen de hoogte van de te nemen voorziening bepaald.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten wordt wel een verplichting gevormd.

Conform de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV wordt tussentijds winst genomen op basis van de percentage of completion methode. De POC-methode is nader uitgewerkt door de commissie BBV in de "aanvulling notitie grondexploitatie: tussentijds winst nemen (POC-methode).

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

BIJLAGEN

AF TE SLUITEN KREDIETEN PER 31-12-2018

Kredieten zijn middelen die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de uitgaven in één of meerdere achtereenvolgende jaren plaatsvinden.

Bij de jaarrekening sluiten we kredieten af, waarvan zowel de activiteiten als de uitgaven zijn gedaan. In de volgende tabel zijn de kredieten opgenomen die per 31-12-2018 administratief afgesloten zijn.

(Bedragen x € 1.000)

Progr.	Af te sluiten kredieten per 31-12-2018	Totaal krediet	Netto-uitgaven	Verschil
0	Positioneringsstrategie: Veghel maakt er werk van	200	201	-1
0	Fusie Meierijstad	8.602	8.619	-16
0	Invoering/implementatie RNI en MGBA Veghel	150	10	140
0	Wifi Bizzi, gemeentewerf en museum Schijndel	40	25	15
2	Onderhoud herinrichting Boskantseweg	782	792	-10
2	Openbare verlichting 2017	137	19	118
2	Plankosten Veghel Centrum	252	237	15
2	Herinr. openbare ruimte bij Hart van Zuid *)	164	273	-109
2	Ontbrekende schakel fietspad Den Bosch-Veghel	60	-3	63
2	Aanv. verkeersmaatregelen bij Hart van Zuid *)	65	41	24
2	Herinrichting Hoofdstraat als winkelstraat	192	15	177
4	Aanp. MFC De Magneet tbv de Ark en het Anker	100	89	11
4	Verv. nieuwb. bs De Vijfmaster, uitvoering *)	2.700	2.636	64
4	Uitbreiding 1e inrichting o.l.p. en meubilair de Ieme	26	26	0
5	Aanleg natuurgrasveld sportpark Nijnsel	74	74	0
5	Verv. Sportzaal Micro-Zuid, uitvoering *)	1.142	964	178
5	Uitbreiding Wielerbaan Schijndel	180	180	-1
5	Aanpassing installatie Zwembad (toegang) Schijndel	25	25	0
5	Verplaatsing bibliotheek Schijndel	100	0	100
5	Implementatie groen blauw Stimuleringskader 2015	46	46	0
5	Maatregelen blauwalgen visvijver Het Ven Veghel	30	10	20
6	Nieuwbouw De Golfstroom Veghel *)	671	636	36
7	Wegen en riolering Bloemenwijk	2.290	2.339	-49
7	Inr. grondwatermeetnet fase 1 (De Leest) Veghel	13	10	3
7	Afkoppelen gemeentelijke eigendommen OPR Veghel	110	55	55
7	Nader onderz. afkoppelmog.heden Erp	22	14	8
7	Afkoppelmaatregelen Noordkade	200	199	1
7	Verbindingsriool Kloostergracht-Moeders Gat	365	181	184
7	Inrichten hoofdpst vrijverval/riolering Sint-Oedenrode	30	3	27
7	Vervolg Masterplan Veghel Centrum (riolering)	339	339	0
8	Gebiedsvisie BIO Veghel	325	2	323
8	Overeenkomst Ruimte voor Ruimte Veghel	271	270	1
0	Overige kleine vervangingsinvesteringen	139	82	57
		19.842	18.409	1.433

*) Kredieten van het project Vijfmaster

Toelichting op af te sluiten kredieten per 31-12-2018

Hieronder volgt een toelichting op de afgesloten kredieten per 31-12-2018, waarbij het verschil tussen totaal krediet en de totale netto-uitgaven > 20% is met een minimum van € 20.000.

Invoering/implementatie RNI en MGBA Veghel

De landelijke ontwikkelingen terzake zijn gestopt. Er is geen reden meer krediet te handhaven en kan mitsdien per ultimo 2018 worden afgesloten.

Openbare verlichting 2017

Dit krediet was bedoeld voor het uitvoeren van het herverlichtingsplan 2017/2018. Doordat de aanbesteding pas in het najaar rond was is er in 2018 niet uitgegeven wat was verwacht. Ondertussen is in het voorjaar van 2018 is een nieuw plan voor de aanpak van openbare verlichting gemaakt, waarvoor een nieuw krediet in de kadernota 2019 is opgenomen. Daarmee kan dit krediet nu vervallen, en zal vanaf 2019 verder worden gewerkt vanuit het nieuwe krediet.

Project "Vijfmaster" is afgerond.

De kredieten van dit project hebben in totaal een onderschrijving van € 191.000. Deze onderschrijving volgt uit een positieve aanbesteding van de realisatie van het gebouw.

Voor dit project waren de volgende kredieten beschikbaar gesteld: herinrichting openbare ruimte bij Hart van Zuid, aanvullende verkeersmaatregelen bij Hart van Zuid, vervangende nieuwbouw basisschool De Vijfmaster, vervanging sportzaal Micro-Zuid en nieuwbouw De Golfstroom Veghel

Ontbrekende schakel fietspad Den Bosch - Veghel

De werkzaamheden zijn in 2017 afgerond en zijn de kosten gemaakt. In 2018 heeft de accountscontrole plaats gevonden en is definitief de subsidie van de provincie uitbetaald. Vandaar dat het krediet in 2018 nu met positief verschil wordt afgesloten.

Herinrichting hoofdstraat als winkelstraat

Dit betreft een restantkrediet van een grote reconstructie die sinds 2015 is uitgevoerd in de voormalige gemeente Schijndel. Het restant was bedoeld om alle losse eindjes af te werken. De winkelstraat is inmiddels opgeleverd en de werkzaamheden zijn afgerond, waarmee het krediet kan worden afgesloten.

Verplaatsing bibliotheek Schijndel

Bij de begroting 2019 is een investering t.b.v. herbestemming voormalig gemeentehuis Schijndel opgenomen, waarin de verplaatsing van de bibliotheek ook is meegenomen. Derhalve kan dit bedrag vrijvallen.

Maatregelen blauwalgen visvijver Het Ven Veghel

Ter bestrijding van blauwalgen is er een pomp met stroomaansluiting geplaatst in overleg met de hengelsport vereniging Veghel. Daarmee is het project naar tevredenheid afgerond. Dit betrof nog een krediet uit de voormalige gemeente Veghel, en de plannen zijn in de loop der tijd wat gewijzigd waarmee de hoogte van het krediet niet meer aansloot bij de benodigde maatregelen. Het kan nu worden afgesloten.

Afkoppelen gemeentelijke eigendommen OPR Veghel

Werkzaamheden zijn uitgevoerd en afgerond. Het krediet stamde nog uit een oud vGRP (2016) en bleek qua begroting niet meer aan te sluiten bij de huidige werkelijkheid. De werkzaamheden konden worden afgerond voor de helft van het oorspronkelijk geraamde bedrag. Het restant blijft in de voorziening behouden voor andere rioolwerkzaamheden.

Verbindingsriool Kloostergracht Moeders Gat

In samenwerking met het waterschap is een Verbindingsriool aangelegd tussen de kloostergracht en het Moedersgat om wateroverlast in de kloostertuin bij hevige regenval te verhelpen. Daarmee gecombineerd is ook alvast een rioolafvoer aangelegd naar Moedersgat voor het te ontwikkelen voormalige ziekenhuis locatie Bernhoven. Dit alles heeft minder gekost dan oorspronkelijk begroot. Het restant blijft in de voorziening behouden voor andere rioolwerkzaamheden.

Inrichten hoofdpst vrijverval/riolering Sint-Oedenrode

Dit krediet wordt afgesloten omdat de nog resterende werkzaamheden verder worden meegenomen in het bestek renovatie hoofdrioolgemalen 2017-2018. Het restant blijft in de voorziening behouden voor andere rioolwerkzaamheden.

Gebiedsvisie BIO Veghel

Het saldo per ultimo 2018 gaat over naar de Voorziening Verbetering kwaliteit buitengebied en blijft aldaar beschikbaar als dekking voor investeringen in het verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied. Het betreft vooruit ontvangen BIO-gelden.

KREDIETEN DIE OVERGAAN NAAR 2019

Kredieten zijn middelen die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de uitgaven in één of meerdere achtereenvolgende jaren plaatsvinden.. Deze kredieten zijn onder te verdelen naar:

Investerings

We activeren de uitgaven van deze kredieten en jaarlijks vindt afschrijving plaats. De kapitaallasten (afschrijving en rente) zijn opgenomen in de gemeentebegroting.

Investerings in riolering

De uitgaven van de kredieten van het VGRP++ (Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan) worden ook geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de berekening van de tarieven rioolrechten.

Overige kredieten

De uitgaven op de overige kredieten worden niet geactiveerd en leiden dus niet tot kapitaallasten. Het zijn dan uitgaven gedekt door bijvoorbeeld subsidies of voorzieningen.

We stellen voor onderstaande kredieten over te hevelen naar 2019. De investeringen hebben een restant krediethoogte van afgerond € 16,0 miljoen, voor investeringen in riolering is dit afgerond € 13,3 miljoen en voor overige kredieten € 1,5 miljoen.

Investerings	Besluit *)	Totaal krediet	Netto-uitgaven t/m 2017	Netto-uitgaven 2018	Restant per 1-1-2019	Toelichting
<i>Bestuur en Organisatie</i>						
ICT Meierijstad: Telefonie	2016	75	19	9	47	Dit krediet is nog nodig voor de projectkosten van KPN.
<i>Verkeer Vervoer en Waterstaat</i>						
Fiets-/wandelpad Bobbenagelseweg	2016	471	615	-140	-4	In 2019 passeren nog 2 aktes voor de aankoop van gronden. De aankoopbedragen zijn in 2015 uitbetaald aan grondeigenaren
Aanleg carpoolplaats Noordelijke Randweg	2016	146	-72	197	21	Naast afrondende uitvoeringswerkzaamheden moet ook declaratie subsidie nog worden afgewikkeld met daarmee gepaard gaande uitgaven.
Andere verkeersoplossingen ZOE (incl. Molenpark)	2016	3.208	0	130	3.078	Gemertsedijk/ Heuvelberg is uitgevoerd in 2018.Dit project wordt verder in 2019 gerealiseerd.

Vervolg Masterplan Veghel Centrum	2017	900	-231	401	730	Restant krediet inzetbaar voor klimaatadaptieve en mitigerende maatregelen (riolering/water/vergroenen) in en rond het centrum van Veghel. Te denken valt aan de Blauwe Kei, vergroenen Stadhuisplein, afkoppelen gemeentehuis.
Vervanging bruggen Erp en Keldonk	2016	638	523	57	58	Er staat nog steeds één betaling open, wij moeten nog grond aankopen en over het bedrag en de overige zaken in de overeenkomst zijn we het eens maar om (ons) niet goed bekende redenen heeft de wederpartij dit nog niet afgerond en kunnen we dus nog niet naar de notaris.
Vervanging bruggen Gazellepad +Veerstraat	2017	460	11	60	389	De brug in de Bosscheweg is in 2018 gerepareerd, omdat deze brug waarschijnlijk gedurende de werkzaamheden aan de N279 moet worden vervangen De Gazellebrug wordt vervangen ikv de snelfietsroute.
Reconstructie Hoogstraat	2016	196	11	190	-5	Project wordt in 2019 afgesloten. Restant krediet wordt dan overgeheveld naar fcl. 24000
Aanpassing kruising Structuurweg-Wijboscheweg	2016	2.028	1.997	14	17	De fietsenstalling moet nog worden aangepast.
Herinrichting H.Bolsiuslaan,Schaepmanl+Elsen	2017	1.310	267	365	678	Uitvoering in 2018 is afgerond. In 2019 vinden nog enige onderhoudswerkzaamheden plaats.
Fietspaden Populierenlaan te Veghel	2018-3	500	265	-142	377	Voorbereidingen zijn in 2018 uitgevoerd. In 2019 vindt uitvoering plaats.
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 (voorbereiding)	2018	100	0	2	98	Voorbereiding vindt plaats in 2019.
Aanvullende maatregelen doorgaand (vracht)verkeer	2018	150	0	25	125	Werkzaamheden zijn nog niet gereed.
Snelfietsroute Veghel-Uden 2017	2018-3	8.081	5.400	22	2.659	De Snelfietsroute heeft een doorlooptijd van nog zeker 3 jaar, dus t/m 2021. Dit omdat er diverse langlopende zaken bijzitten waaronder ruimtelijke procedure, grondaankoop e.d.
Passantenhaven kades verbeteren	2016	350	83	1	266	IN uitvoering. Werkzaamheden lopen door in 2019
Hoogwaardig openbaar vervoer	2016	1.580	1.376	24	180	Project wordt in 2019 afgesloten. Restant krediet wordt dan bij 1e BERAP 2019 overgeheveld naar fcl. 20080 (zie zaaknummer 1948132591)
Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes	2017-10	100	0	1	99	De dienstregeling in 2019 heeft naar verwachting grote impact op bestaande haltes. De HOV-haltes trekken reizigers aan. De gevolgen hiervan zijn medio februari 2019 inzichtelijk. Voorgesteld wordt om derhalve dit bedrag door te schuiven.

Aanleg HOV-halte Sint Oedenrode	2016	277	0	373	-96	Naast afrondende uitvoeringswerkzaamheden moet ook declaratie subsidie nog worden afgewikkeld met daarmee gepaard gaande uitgaven en inkomsten..
Parkeervoorziening vrachtwagens	2018	175	0	6	169	Project moet nog gestart worden.
Onderwijs						
Nieuwbouw basisschool Antonius.v.Padua, Nijnsel	2018-3	4.331	13	112	4.206	Vorbereidingen zijn gestart. Loopt door in 2019
Inrichting terrein basisschool Nijnsel	2016	175	0	0	175	Vorbereidingen zijn gestart. Loopt door in 2019
Nieuwbouw basisschool Petrus en Paulus (vorbereiding)	2018-3	134	0	0	134	Uitvoering loopt
Renovatie basisschool de Uilenbrink	2018-3	249	0	1	248	Uitvoering loopt
Uitbreiding basisschool de Uilenbrink	2018-3	171	0	0	171	Uitvoering loopt
Sport, cultuur en recreatie						
Vorbereiding herlocatie overdekt zwembad	2016	50	17	16	18	Onderzoek loopt nog
Huisvesting/materialen turnvereniging Educa	2016	159	0	0	159	Krediet dient gehandhaafd te blijven om dat er nog geen oplossing is voor de huisvesting.
Kassasysteem/toegangscontrole binnensport	2017	150	0	72	78	Met de uitvoering is gestart. Traject is vertraagd agv problemen met softwareleverancier. Een deel is in rekening gebracht; het restant volgt in 2019
Renovatie zwembad de Neul: vorbereiding	2018-1	100	0	51	49	Plan on hold ivm onderzoek gemeente breed.
Verduurzaming sporthal de Dioscuren	2018-3	270	0	255	15	Werkzaamheden nagenoeg gereed. Er volgen nog wat facturen in periode maart tot juni 2019 i.v.m. onderhoudstermijn en nazorg die niet correct is gebleken.
Aanpassingen sportpark de Neul	2018-4	2.000	0	1.931	69	Afrekening nog te maken in 2019
Realisatie theatertechniek en inventaris Noordkade	2017	2.810	1.389	611	810	Activiteiten nog niet afgerond.
Realisatie inventaris theater Noordkade	2017	618	0	618	0	Activiteiten nog niet afgerond.
Nieuwe Podiumzaal `t Spectrum	2017	2.807	350	2.448	9	Afronding restpunten in 2019.
Herbestemming voormalige gemeentehuis Schijndel	2016	145	0	60	85	Is vorbereidingskrediet voor Wenkend perspectief dat in begroting 2019 is gevoteerd.
Aanpassing Julianapark tbv evenementen	2017	182	82	30	70	Nieuwbouw is in 2018 gestart. Oplevering vindt plaats in 2019.
Investerings Ruimte voor de Aa	2016	365	0	0	365	Project wordt in 2019 afgesloten. Restant krediet wordt dan bij 1e BERAP 2019 overgeheveld naar fcl. 20080 (zie zaaknummer 1948132591)

Wijkverbetering Busselbunders	2016	240	164	6	69	Spreeuwendonk is klaar. Concept inrichtingsplan voor de Sterndonk is intern gereed.
Ontwikkelen/onderhouden fiets- en wandelpadennetwerk	2018	60	0	20	40	Krediet overhevelen. Wordt gebruikt om fietsroutenetwerken aan elkaar te koppelen.
Natuurontwikkeling Eerdse Bergen	2016	105	73	31	1	Werk is uitgevoerd. Subsidie moet nog worden aangevraagd.
Herinrichting terrein Beatrixsingel Veghel	2018-7	162	0	4	158	Voorbereiding heeft in 2018 plaats gevonden. Uitvoering in 2019/2020.
Aankoop grond natuurontwikkeling t Hurkske	2018-10	1.265	524	907	-165	Met name subsidies moeten nog verrekend worden
VHROSV						
Versterking robuuste groenblauwe structuren 2017	2017	200	0	45	155	Project zit nog in definitiefase en loopt door naar 2019
Aankoop i.k.v. waterberging en natuurontwikkeling	2017	163	223	-57	-3	Project loopt door. Subsidies worden in 2019 afgewikkeld
Versterken Centra Veghel en Schijndel	2017	293	0	130	163	De uitwerking loopt de komende jaren nog door.
		37.949	13.100	8.886	15.963	
*) Alleen jaartal = begrotingsbehandeling van dat jaar. Jaar 2016 = investeringen uit de voormalige gemeenten Veghel, Schijndel en St.Oedenrode. Afzonderlijke raadsbesluiten =Jaar-maand b.v. 2018-10 betekent raadsbesluit van oktober 2018.						

Investeringen in riolering (VGRP++)	Besluit *)	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2017	Netto-uitgaven 2018	Restant per 1-1-2019	Toelichting

Groot onderhoud rioleringen 2016	2016	293	66	9	218	Afgelopen jaren zijn nog niet alle maatregelen uitgevoerd. In 2018 is de riolering in de Mater Lemmenstraat in Sint-Oedenrode vervangen. Daarnaast is het inkoopproces van reparatie van een aantal specifieke locaties vrijvervalriolering, onderhoud aan elektromechanische rioleringsonderdelen en aanbrengen/vervangen van terugslagkleppen en schuiven bij specifieke rioleringsonderdelen gestart. Ook is het overleg met waterschap De Dommel gestart om het lozingspunt van het drainagegemaal Kienhoef aan de Beatrixstraat aan te passen (relatie Streekpark Kienehoef). Dat zal tot een uitvoering in 2019 leiden.
Groot onderhoud rioleringen 2017	2017	403	1	1	401	Zie de toelichting hierboven.
Verv. riolering Koolenkampen fase 1+2 OPR 2016	2016	1.405	259	1.092	54	Project loopt door in 2019. Wordt in 2019 financieel en technisch afgerond.
Uitv. Schaepmanlaan/PvdElzenstraat	2016	754	0	365	389	Uitvoering in 2018 is afgerond. Er worden in 2019 nog enige onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.
Aanp.riool/maaienveld ter voorkoming wateroverlast	2016	25	4	1	20	Maatregelen gereed. Opdracht en uitvoering 1e kwartaal 2019.
Maatregelen De Dubbelen 1+2 nav Herberekening	2017	110	0	9	101	Herijking van de maatregelen in de Dubbelen is bezig. De uitkomsten hiervan worden in het 1e kwartaal 2019 verwacht. Overhevelen naar 2019.
Verv.riolering+afkoppelen verharding weg door Erp	2017	2.700	11	2	2.687	Uitvoering vindt plaats in 2019.
Afkoppelmaatregelen Rembrandtlaan	2017	300	0	1	299	Uitgesteld in verband met bezwaren belanghebbenden.
Maatregelen riolering Erp-Oost	2017	200	5	1	194	Uitvoering in 2019.
Verplaatsen+vernieuwing gemaal Nederboekt	2017	60	0	0	60	Uitvoering staat gepland in 1e kwartaal 2019.
Hemelwaterverbetering Kienehoef	2017	534	1	86	447	De voorbereidingen voor het maken van een ontwerp lopen volop. Naar verwachting leidt dit tot een oplevering omstreeks februari 2019. Eind 2019 vindt in de kader van de uitvoeringswerkzaamheden de uitgaven plaats. Gecombineerd met de volgende fase hiervoor. Zie FCL 71088.

Hemelwaterverwerking Dommelrode	2017	2.200	500	-277	1.977	In 2018 hebben we bereikt dat we voor het onderdeel zuidelijk zoetwatersysteem de toegezegde subsidie van € 500.000 hebben weten te behouden. In de laatste kwartaal van 2018 zijn we gestart met het opstellen van een definitief ontwerp voor dit plan. In 2019 zullen de werkzaamheden worden vervolgd en worden gecombineerd met een afkoppelplan voor de wijk Dommelrode. Naar verwachting vinden de grootste uitgaven, met de start van de uitvoering in 2020 plaats
Maatregelen afwatering Capelleveelt	2017	100	0	57	43	Project loopt door in 2019
Aanpassing vrijverval riolering 2017	2017	2.551	0	7	2.544	In totaal dient een bedrag van € 963.889 overgeheveld te worden naar 2019. Het overige deel kan worden afgesloten. Het restant dient te worden ingezet voor uitvoering maatregelen Wijboscheweg en rioolwerkzaamheden Bloemenwijk Veghel
Rioolgemalen elektro-mechanisch 2017	2017	515	0	87	428	Uitvoering loopt door tot en met juni 2019.
Drukriolering elektro-mechanisch 2017	2017	285	0	1	284	De preventieve ronde is uitgevoerd. In 2019 wordt het renovatiebestek opgesteld en zo snel mogelijk uitgevoerd.
Hemelwaterverbetering Kienehoef 2018	2018	534	1	0	533	Zie toelichting bij FCL 71080.
Aanpassing vrijverval riolering 2018	2018	1.787	0	5	1.782	Voor 2018 waren diverse vervanging- en reparatiemaatregelen gepland in Schijndel. Er stonden werkzaamheden gepland in de wijk Hoevenbraak, maar vanwege de ontwikkelingen ten aanzien van de nutspartijen (grootschalige vervanging gas en water) en grootschalige werkzaamheden ten aanzien van de woningbouwvereniging, is gekozen voor een opvolgende planning waarbij het riool als laatste vervangen wordt. Daarnaast wordt een deel gereserveerd voor water, klimaat- en rioolmaatregelen. Tenslotte is een deel bestemd voor water- en rioolmaatregelen in de wijk Dommelrode en voor de zuidelijke zoetwatervoorzieningen.
Rioolgemalen elektro-mechanisch 2018	2018	437	0	12	425	Uitvoering loopt door tot en met juni 2019.
Drukriolering elektro-mechanisch 2018	2018	27	0	1	26	De preventieve ronde is uitgevoerd. In 2019 wordt het renovatiebestek opgesteld en zo snel mogelijk uitgevoerd.

Maatregelen vergroting waterbeleving Dommeldal	VGRP 2018 2018-13	100	0	3	97	Uitvoering van de "maatregelen vergroting waterbeleving Dommeldal" is gekoppeld aan "(recreatieve) doorsteek van Bolckpad met onderdoorgang A50" zoals opgenomen in investeringen en bestedingen 2019. Betreffend project is pas met de vaststelling van de begroting 2019 op te pakken. De voor beide projecten uit voeren maatregelen liggen qua inhoud maar ook qua locatie in elkaars verlengde.
BRP maatregelen Schijndel 2018	2018	25	0	2	23	In 2018 zijn overleggen geweest met bewoners over wateroverlast lokaties in Schijndel. Dit project is onderdeel van 71.065. Dit betreft fase 2 waarbij een grootschaligere hydraulische doorrekening gemaakt wordt. Door de latere uitvoering van fase 1 wordt fase 2 ook in 2019 uitgevoerd.
Randvoorziening elektro-mechanisch 2018	2018	110	0	2	108	Uitvoering loopt door tot en met juni 2019.
Communiceren + maatregelen foutieve hemelwateraansluiting	VGRP 2018 2018-13	20	0	0	20	Vanwege gebrek aan capaciteit nog niet uitgevoerd.
Controle ontbrekende b.o.b.'s in beheerbestand	VGRP 2018 2018-13	25	0	0	25	Vanwege gebrek aan capaciteit nog niet uitgevoerd.
Ruimte voor de Aa	VGRP 2018 2018-13	20	0	2	18	Overleggen hebben geplaatst gevonden. Onduidelijkheid over mogelijke aankopen van gronden.
Aanleg meetnet vrijvervalriool (stelselmetingen)	VGRP 2018 2018-13	75	0	1	74	Er ligt een gezamenlijk plan van de A50+ gemeenten. Moet nog concreet gemaakt worden voor Meierijstad.
Inrichten grondwatermeetnet Meierijstad	VGRP 2018 2018-13	30	0	3	27	Afstemming met de regio over meetnet vindt nog plaats.
Opstellen beheerplan rioleringsvoorzieningen	VGRP 2018 2018-13	30	0	5	25	Vanwege gebrek aan capaciteit nog niet uitgevoerd.
		15.655	848	1.478	13.329	

Overige kredieten	Besluit *)	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2017	Netto-uitgaven 2018	Restant per 1-1-2019	Toelichting
Eenmalige uittredingskosten BSOB	2016	1.680	1.363	204	113	Het voorstel is nu om dit restkrediet bij de jaarrekening 2018 te behouden en dit te bestemmen - in logische navolging van de eerdere besluitvorming herijking keten belastingen, WOZ, BAG en functioneel beheer - voor een verdere doorontwikkeling in de keten met daarbij een sterke nadruk op het optimaliseren van gebruik van de Gouw IT (keten)applicaties (BAG-WOZ-Heffen & Innen), het verbeteren van de werking van de koppelingen met gelieerde applicaties (zoals Squit en Key2Fininaciën) en tenslotte voor het opheffen van mogelijke knelpunten binnen de keten.
WOZ-waardering op basis van gebruiksoppervlakte	2018-10	120	0	0	120	Het voorstel is nu om dit restkrediet bij de jaarrekening 2018 te behouden en dit te bestemmen - in logische navolging van de eerdere besluitvorming herijking keten belastingen, WOZ, BAG en functioneel beheer - voor een verdere doorontwikkeling in de keten met daarbij een sterke nadruk op het optimaliseren van gebruik van de Gouw IT (keten)applicaties (BAG-WOZ-Heffen & Innen), het verbeteren van de werking van de koppelingen met gelieerde applicaties (zoals Squit en Key2Fininaciën) en tenslotte voor het opheffen van mogelijke knelpunten binnen de keten.
Uitwerking beleidsplan GEO informatie	2016	172	125	6	41	Restant dient onder meer voor mutatiesignalering BGT, BAG en WOZ in 2019.
Distributie en meldingenvoorz basisregistratie	2016	116	80	2	34	Restant dient onder meer voor mutatiesignalering BGT, BAG en WOZ in 2019.
Migratie Sociaal domein	2016	354	-51	312	93	Het werk is nog niet af wat in de opdracht stond. Dat heeft te maken met dat de organisatie niet genoeg tijd prioriteerde om mee te lopen in het project. En dat ook ict technische oorzaken vertraging veroorzaken. (bv bij de implementatie van de Persoonlijke Internet Pagina (PIP).
Verkenning gemeentelijk Vastgoed	2017	50	0	9	41	Uitvoering loopt
Opname en invoering t.b.v. MJOP	2017	35	0	0	35	Condiëtmeting installaties staat in 2019 gepland (opgenomen in bestek WTB installaties). Start 2019. Was mede afhankelijk van vaststelling DMJOP (raad dec. 2018).
Actualiseren MJOP	2017	150	6	98	46	Mutaties MJOP ook in 2019. Was mede afhankelijk van vaststelling DMJOP (raad dec. 2018).

Proceskosten Noordkade	2017	481	516	169	-204	Diverse deelprojecten binnen de gebiedsontwikkeling Noordkade - Zuidkade (Oude Haven) worden in 2019 afgerond. Gevraagd is hiervoor middelen te bestemmen bij de jaarrekening 2018 - zie onderdeel Samenvatting onder Algemeen.
Deelname Horizon2020 project ACTTiVAte	2017	116	116	-32	33	Het ACCTiVAe-project heeft betrekking op het realiseren van innovatie- en technologietransfer tussen het midden- en kleinbedrijf in Europa. Dekking geschiedt geheel via een Europese subsidie en uitvoering in Meierijstad vindt plaats door Agrifood Capital. De kosten in 2018 hebben overwegend betrekking op, namens de gemeente Meierijstad, gedetacheerd personeel.
Aanleg MIXX velden	2016	100	0	0	100	Nog onduidelijkheid waar Mixxveld moet komen
Transitiekosten Jeugdzorg	2016	255	232	13	10	Uitvoering loopt nog. Budget mogelijk nodig voor afkoop investeringslasten pand CJG Odendaal.
Gevelisolatie 70+woningen	2016	31	31	-58	58	Verplichting om te besteden i.v.m. ontvangen subsidies
Revoluerende reserve duurzame energie	2016	105	56	2	47	Verplichting om te besteden i.v.m. ontvangen subsidies
Herontwikkeling vm ziekenhuisterrein Bernhoven	2016	19	19	-332	332	Project loopt door in 2019
Versterking Aa-dal	2016	332	332	-235	235	De robuuste groenblauwe structuren worden programmatisch aangepakt. De ambitie voor dit programma is het leggen van slimme verbindingen en het maken van heldere keuzes voor de robuuste groenblauwe structuren. Regie wordt gevoerd op de gezamenlijke koers. Aansluitend zal in 2019 een voorstel voor een nadere verdeling van het uitvoeringskrediet worden voorgelegd aan de raad.
Investeringsbudget stedelijke vernieuwing 2 Bodem	2016	238	238	-139	139	Verplichting om te besteden i.v.m. ontvangen provinciale subsidies
Gereserv.gelden tijd.stim.reg.woningbouwprojecten	2016	2.419	2.419	-243	243	Zijn gelden die specifiek voor Wonen bestemd moeten blijven vanuit provinciale subsidieregelen.
Invoering Omgevingswet	2016	31	5	7	19	Dit bedrag wordt ingezet voor de invoering van de Omgevingswet. De uitwerking loopt de komende jaren door.
		6.804	5.486	-217	1.535	

KREDIETEN VOOR VERVANGING DIE OVERGAAN NAAR 2019

Ook voor het vervangen van investeringen zijn kredieten door de raad beschikbaar zijn gesteld. De uitgaven hiervoor vinden in één of meerdere achtereenvolgende jaren plaats. De uitgaven voor deze kredieten activeren we en jaarlijks vindt afschrijving plaats. vinden.. De kapitaallasten (afschrijving en rente) zijn opgenomen in de gemeentebegroting.

(Bedragen x € 1.000)

Vervangingsinvesteringen	Besluit *)	Totaal krediet	Netto-uitgaven	Verschil
Vervoermiddelen en machines				
Daily 5-VHP-35	2018	55		55
Daily 8-VGJ-13	2018	55		55
Bestelauto 2-VDT-79	2018	30		30
Toyota RA4	2018	35		35
Kangoo elekt Mercedes Citan	2018	22		22
Merlot laadmachine	2018	67		67
Crafter en transporter	2018	115		115
Vrachtwagen BV-VZ-32	2018	225	46	179
VW crafter 23-BZ-TD	2018	50		50
Houtversnipperaar	2018	25		25
Trekker John Deere	2018	80		80
2 Zoutstrooiers Nido Stratos	2015	162		162
Zoutstrooier	2018	47		47
2 strooiploegen	2018	28		28
3 sneeuwschuiven/borstels	2018	40		40
Sneeuwplough	2018	25		25
Sport				
Toplaag kunstgras VV Avanti	2018	255	305	-50
Toplaag kunstgras VV WEC	2018	255	305	-50
Aanbrengen hekwerk sportpark PWA	2018	43	28	15
Beregeningsinstallatie sportpark PWA	2018	50	1	49
Beregeningsinstallatie sportpark SCMH	2018	26	1	25
		1.690	686	1.004

Toelichting op kredieten van vervangingsinvesteringen die overgaan naar 2019

Hieronder volgt een toelichting op kredieten die overgaan naar 2019, waarbij een negatief restant is per 1-1-2019 en/of geen uitgaven hebben plaatsgevonden in 2018.

Vervangingsinvesteringen in tractiemiddelen

In samenwerking met de gemeente Den Bosch is in 2018 het programma van eisen opgesteld voor de vervoersmiddelen. Aanschaf vindt plaats in 2019.

In afwachting van de ontwikkelopdracht buitendienst vindt aanschaf plaats in 2019 voor de houtversnipperaar, de trekker, de zoutstrooiers, strooiploegen, sneeuwplough en de sneeuwschuiven/borstels.

Toplaag kunstgras VV Avanti

Budget voor vervanging van het kunstgrasveld was € 255.000,00. Er is een pilot aangeboden voor de aanleg van een non-fill kunstgrasveld. Ook was het wenselijk om een beregeningsinstallatie aan te leggen rond het kunstgrasveld. Totaal extra kosten € 50.000,00. De extra kapitaallasten hiervoor kunnen worden gedekt uit de vermindering van de jaarlijkse onderhoudskosten. Bij de 1e berap 2019 zal budget worden opgehoogd met € 50.000,00 met als dekking vermindering van de jaarlijkse onderhoudskosten.

Derhalve budgettair neutraal..

Toplaag kunstgras VV WEC

Budget voor vervanging van het kunstgrasveld was € 255.000,00. Er is een pilot aangeboden voor de aanleg van een non-fill kunstgrasveld. Ook was het wenselijk om een beregeningsinstallatie aan te leggen rond het kunstgrasveld. Totaal extra kosten € 50.000,00. De extra kapitaallasten hiervoor kunnen worden gedekt uit de vermindering van de jaarlijkse onderhoudskosten. Bij de 1e berap 2019 zal budget worden opgehoogd met € 50.000,00 met als dekking vermindering van de jaarlijkse onderhoudskosten.

Derhalve budgettair neutraal..

EENMALIGE BUDGETTEN

Eenmalige budgetten zijn de gemeenteraad beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van projecten/activiteiten waarvoor eenmalige uitgaven worden gedaan. Deze eenmalige uitgaven begroten we in het desbetreffende begrotingsjaar. Als deze projecten/activiteiten niet of niet volledig zijn afgerond in dat begrotingsjaar stellen wij voor ze over te hevelen naar het volgende jaar. Dit om het mogelijk te maken de activiteiten alsnog (volledig) uit te voeren.

Voor het overhevelen van eenmalige budgetten hebben wij de volgende spelregels gehanteerd:

- Er is sprake van een beleidsinhoudelijke noodzaak om het geld te behouden voor uitvoering in 2019.
- Er zijn in 2019 geen middelen beschikbaar om deze uitgaven te dekken.
- De uitvoering in 2019 past binnen de planning van het werkatelier..
- Daadwerkelijke realisatie vindt uiterlijk plaats in 2019 Het bedrag kan niet 2 keer worden overgeheveld.
- Het over te hevelen budget bedraagt minimaal € 25.000.

Wij stellen voor de onderstaande eenmalige budgetten over te hevelen naar 2019. Onder deze tabel volgt een toelichting op de eenmalige budgetten die in 2018 afgerond zijn.

(bedragen x € 1.000)

Progr.	Eenmalige budgetten die overgaan naar 2019	Besluit	Totaal budget	Netto-uitgaven	Verschil	Toelichting
O	Knelpuntenbudget	2017-17	169	117	52	Het knelpunten budget dient in 2019 als dekking voor een opdracht bij P&O
O	Informatiebeveiliging IT-audit en GAP analyse *)	2018-02	100	25	75	In 2018 is een start gemaakt met het project identity en acces management. De planning is om dit in 2019 verder op te pakken. Voor de ondersteuning op het gebied van privacy voor backoffice is in 2018 goed gekeken welke behoefte er is in de back office. In 2019 gaan we verder met dit traject en vindt begeleiding plaats vanuit de privacy officer(s), waarvoor deze middelen nodig zijn.
O	Burger Innovatiefonds 2017 en 2018	MvM	150	55	95	In 2018 is gestart met het uitvoeren van het burgerinnovatiefonds. De uitvoering sluit aan bij de ambities en doelstellingen van de programmalijsnen Participatie en Innovatie. De activiteiten in beide programmalijsnen beginnen nu "op de rol" te komen. Daadwerkelijke realisatie van o.a. de burgerinitiatieven vinden in 2019 en volgende jaren plaats.

O	Profilering MvM / profilering bestuurders 2017 en 2018	MvM	150	30	120	Dit bedrag werd opgenomen als incidenteel maar is destijds bedoeld om te verdelen over zittingsperiode van ons huidige college B&W. Voor 2019 heeft het college tijdens de Heidag in januari bepaald dat er een krant moet komen met een terugblik op de afgelopen twee jaren. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om de film over Meierijstad, die in 2018 werd betaald uit dit budget, verder thematisch uit te werken. Op diverse manieren proberen we de Mijlpalen van Meierijstad een gezicht te geven de komende jaren.
O	Organisatie optimalisatie 2017 en 2018	MvM	500	297	203	Organisatie ontwikkeling is voor 3 jaar door de raad toegekend voor 2017, 2018 en 2019. Budget gaat daardoor over naar 2019.
O	Leegstand vastgoed / bijeenbrengen vraag en aanbod *)	MvM	25	0	25	De Kadernota Maatschappelijk Vastgoedbeleid is in december 2018 vastgesteld. De 'makelaarsfunctie' is hier een uitwerking van en kan worden ingericht in 2019.
O	Opzet en uitvoer leefbaarheidsinstrument in wijken	MvM	50	0	50	Budget is bestemd voor de leefbaarheidsmonitor. Dit is eind 2018 aanbesteed en de opdracht is inmiddels verleend.
O	Energielabeling	MvM	60	3	57	I.v.m. landelijke ontwikkelingen/discussies rondom status energielabeling is dit niet in 2018 uitgevoerd, maar wordt dit in 2019 gedaan.
O	Bewerken en afsluiten archieven voormalige gemeenten *)	pb2018	55	0	55	De voorbereiding voor overheveling zijn nu in volle gang. De overheveling wordt in 2019 uitgevoerd.
O	Onderzoek huisvesting locatie bestuurscentrum *)	berap2018	85	29	56	Het huisvestingsonderzoek St. Oedenrode wordt in 2019 (door externe projectleider) doorgezet.
2	Harmonisatie parkeerontheffingen *)	2018-13	20	0	20	Het budget is nodig voor het houden van een parkeeronderzoek in de centra van Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel. Parkeeronderzoek is nodig voor het onderbouwen van de beleidsregels parkeerontheffingen (in het kader van de harmonisatie). Dat is in 2018 vanwege capaciteitsgebrek niet uitgevoerd.
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan wegen 2017 en 2018	MvM	250	20	230	Dit budget wordt gebruikt om de areaalgegevens op orde te brengen. Met het vaststellen van het IBOR werd duidelijk dat de areaal gegevens nog een kwaliteitsslag moeten krijgen.
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan VRI's 2017 en 2018	MvM	150	77	73	Dit budget wordt gebruikt om de areaalgegevens op orde te brengen. Met het vaststellen van het IBOR werd duidelijk dat de areaal gegevens nog een kwaliteitsslag moeten krijgen.
2	Haalbaarheidsstudie N279 Keldonk-Bedrijventerrein	2017-15	123	85	38	Hiervoor zijn in 2018 verplichtingen aangegaan die in 2019 leiden tot prestaties en betalingen.

2	Mobiliteitsvisie Meierijstad *)	MvM	100	0	100	Dit project wordt in 2019 opgestart en in 2021 afgerond. Dit is ook zo afgesproken met de gemeenteraad.
3	Beleidsontwikkeling economische zaken 2017	MvM	300	105	195	Budget moet worden overgeheveld om in 2019 diverse activiteiten te kunnen dekken.
3	Centrumontwikkeling Veghel 2017 en 2018	MvM	80	0	80	Voorzienbare activiteiten in 2019 en dus behouden.
3	Samen met bedrijven ondernemingsvisie opstellen	MvM	25	0	25	Uitvraag is in 2019 te verwachten.
4	Nieuwbouw bs Nijnsel sloopkosten + asbest	pb2017	97	0	97	Is onderdeel van project vervangende nieuwbouw basisschool Nijnsel
5	Erfgoedvisie *)	MvM	90	9	81	Te helft 2019 komt de Erfgoedvisie voor Meierijstad gereed. Een uitvoeringsplan maakt deel uit van deze visie. In dit uitvoeringsplan zal voor 2019 het opstellen en harmoniseren van de diverse beleidskaarten een prominente plaats innemen. Vooruitlopend hierop zal Meierijstad deelnemen aan een Pilotproject om de archeologische beleidskaarten te harmoniseren, te actualiseren conform de standaard om deze 'Omgevingswetproof' te maken.
5	Uitvoering projecten LOP 22-O8 (WBE)	2017-05	34	6	28	Het budget is bedoeld voor de uitvoering van projecten in het kader van het landschapsontwikkelingsplan o.a. betaling van de bijdragen van Meierijstad voor het Stika Gebiedscontract Groene Woud III en Erven-project.
5	Aankoop gronden Vlagheide P4 en P7	2018-13	330	278	52	Budget moet worden overgeheveld omdat in 2019 en 2020, cf B&W-besluit nog activiteiten worden verricht waar kosten aan verbonden zijn.
5	Realiseren voldoende zwemvoorzieningen (M)	MvM	50		50	Onderzoek loopt en wordt in 1e kwartaal 2019 afgerond
5	Vlagheide: toeristische trekker duurzaam buiten	MvM	50		50	Uitvraag wordt in 2019 voorzien.
5	Opzetten nieuwe lokale omroep in Meierijstad 2017 en 2018	MvM2017	60	30	30	Voor het opzetten van de nieuwe lokale omroep is in Mijlpalen voor Meierijstad een bedrag opgenomen van € 62.000. Dit bedrag wordt verdeeld over 4 jaren beschikbaar gesteld: 2017/€ 10.000, 2018/€ 30.000, 2019/€ 12.000, 2020/€ 10.000. In 2017 en 2018 zijn deze bedragen uitbetaald middels een subsidiebeschikking.
5	Tijdelijke huisvesting tijdens bouw podiumaccommodatie	2017-19	207	61	146	Overheveling is noodzakelijk met het oog op afrekening krediet podium Spectrum en huur tijdelijke ruimte bibliotheek zolang Wenkend perspectief niet is uitgevoerd.

5	Haalbaarheidsonderzoek Omnisportpark Erp *)	2018-17	50	2	481 ^e week van januari 2019 is gestart met het haalbaarheidsonderzoek. Afronding gepland medio 2019
5	Haalbaarheidsonderzoek sportpark/MFA Boskant *)	2018-17	50	0	50wordt uitgevoerd in 2019. Heeft vertraging opgelopen i.v.m. sportharmonisatie. Plan van aanpak is in concept-gereed. Aanbesteding haalbaarheidsonderzoek volgt na vaststelling plan van aanpak.
6	Onderzoek wijkgebouw Boschweg Schijndel	2018-16	100	19	81Loop door naar 2019 en zal naar verwachting in dat jaar worden afgerond.
7	Uitvoering Klimaatbeleid 2017	2017-05	121	-22	143Budget is van 2017 en wordt nu dus voorgesteld om voor de 2e keer over te hevelen. Het betreft gerealiseerde energievoordelen uit 2017, waarvan in 2019 een bedrag van € 74k .nodig is als 'handgeld' ter dekking van de aanloopinvesteringen t.b.v. energiebeheer(der). Restant van het eenmalig budget is nog benodigd voor de uitvoering van het klimaatbeleid.
7	Meerijstad een gezonde gemeente 2017 en 2018	MvM	90	13	77Dit budget is nodig voor de actielijnen: 1. sporten als middel in het sociaal domein 2. een aantrekkelijk sportaanbod voor iedereen. Sportbeleid heeft verder geen werkbudget en voor de uitvoering van enkele actielijnen is dit budget nodig.
7	Collectief energieverbeteringen organiseren	jr resultaat 2017	8	-91	99dit zou ook door moeten naar 2019 omdat dit project nog loopt
7	Gebiedsgericht grondwaterbeheer in Veghel-West	2018-13	300	300	0Dit jaar (2018) is met een aantal partijen een overeenkomst gesloten over het zogenaamde "Gebiedsgericht Grondwaterbeheer in Veghel West". De gemeente zal optreden als gebiedsbeheerder, waarbij zij de aanwezige grondwaterverontreiniging zal gaan monitoren. Hiervoor ontvangt zij van diverse partijen bijdragen van in totaal € 300.000,-- waar voor een gelijk bedrag aan gemeentelijke kosten voor gemaakt(kunnen) worden.
8	Opstellen programma Vitaal buitengebied 2017 en 2018	MvM	90	41	49Er worden kwaliteitskaders voorgelegd aan de raad. In 2019 is budget nodig om de opstelling van deze kaders te kunnen bekostigen.
8	Landschap-, water- en natuurontwikkelingsvisie 2017 en 2018 *)	jr resultaat 2017	100	0	100Dit is een mijlpaal uit het collegewerkprogramma. De opstelling van de natuur- en landschapsvisie is doorgeschoven naar 2019 en is onderdeel van het project Vitaal Buitengebied. De landschapsanalyse is bijna afgerond.

8	Herijking Woningbouwprogramma	2018-15	415	244	171	De verwachting is dat de werkzaamheden in het eerste kwartaal van 2019 gedaan worden. De kleine vertraging heeft te maken met de dynamiek en prioritering van de organisatie.
8	Haalbaarheidsonderz. kloostercompl. Francisc.		100	19	81	Werkzaamheden zijn medio 2018 gestart en lopen door in 2019. In de loop van 2019 vindt besluitvorming plaats over een eventueel vervolgtraject.
8	Herontw woonwagenlocatie Nederboekt	2016	120	69	51	Betreft bijdrage aan AREA die nog voor deel in 2019 moet worden voldaan.
			4.854	1.821	3.033	
*) Deze eenmalige budgetten zijn opgenomen als resultaatbestemming bij deze jaarrekening.						

(Bedragen
x € 1.000)

Progr.	Af te sluiten eenmalige budgetten per 31-12-2018	Totaal budget	Netto-uitgaven	Verschil
0	Citymarketing 2017 en 2018	100	100	0
0	Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom	1.398	0	1.398
2	Onderzoeksbudget N279 (Veghel-Asten)	50	39	11
2	Groot onderhoud wegen en bruggen	3.192	2.747	445
3	Ondernemingsinnovatiefonds 2017 en 2018 (co-financiering)	200	15	185
3	Samenwerking opzoeken (VWV-ANWB-Recron etc) 2017 + 2018	50	42	8
3	(EU)regio event We are food 2018	100	100	0
3	Food Waste Experience	183	185	-2
5	Oplossen probleem Rhode, voorbereiding	78	78	0
7	Implementeren afvalbeleid Meierijstad	50	105	-55
8	Herbestemming gemeentehuis 9-16	138	123	15
8	Breed gedragen woonvisie ontwikkelen	260	242	18
	Eenmalige budgetten < € 50.000 (niet in MvM)	471	344	127
		6.270	4.120	2.150

Toelichting op af te sluiten eenmalige budgetten per 31-12-2018

Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom

De middelen worden niet meer besteed omdat de bestemming niet meer verworven kan worden. Restant valt bij ten gunste van algemene risico reserve.

Groot onderhoud wegen en bruggen 2015 t/m 2018

Project afgerond, geen verplichtingen meer. In februari 2019 is nieuwe beheerplan wegen en bruggen vastgesteld door de gemeenteraad. Daarmee kunnen deze eenmalige budgetten vervallen en zal vanaf 2019 gewerkt worden vanuit de nieuw gevormde voorzieningen.

Ondernemingsinnovatiefonds 2017 en 2018

In 2017 is dit budget voor een deel aangewend. In 2018 is geen verder gevolg gegeven aan de hoofddoelstelling van dit budget. Herbestemming voor andere vergelijkbare doeleinden is vooralsnog niet aan de orde.

Implementeren afvalbeleid Meierijstad

Dit eenmalige budget is een onderdeel van het taakveld Afval. Dit budget is meegenomen bij de toelichting van dit taakveld Afval bij de financiële jaarrekening.

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Bedragen x €1.000,-

		Begroting		Rekening	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
0	Bestuur en Ondersteuning	67.747	178.842	75.391	176.219
0.1	Bestuur	4.495	3	4.141	490
0.10	Mutaties reserves	32.767	44.798	35.891	38.779
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	9.129	0
0.2	Burgerzaken	1.970	1407	1.931	1530
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.632	1255	1.928	1823
0.4	Overhead	22.477	774	20.380	1100
0.5	Treasury	574	819	606	837
0.61	OZB woningen	1.041	10126	837	10240
0.62	OZB-niet woningen	456	7412	489	7146
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64	Belastingen Overig	155	442	339	514
0.7	Algemene uitkering	8	111607	0	110888
0.8	Overige baten en lasten	2.172	199	467	2872
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	-747	0
1	Veiligheid	4.809	61	4.779	203
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.977	9	3.877	69
1.2	Openbare Orde en Veiligheid	832	52	902	134
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	11.885	749	11.006	1.009
2.1	Verkeer en vervoer	11.572	509	10.742	785
2.2	Parkeren	157	41	119	34
2.3	Recreatieve Havens	10	6	6	4
2.4	Economische Haven en waterwegen	121	193	122	186
2.5	Openbaar Vervoer	25	0	17	0
3	Economie	23.401	21.491	16.750	15.917
3.1	Economische ontwikkeling	1.329	25	763	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	21.099	21099	15.093	15541
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	665	52	601	45
3.4	Economische promotie	308	315	293	331
4	Onderwijs	8.839	1.380	8.224	1.469
4.1	Openbaar basisonderwijs	40	0	31	0
4.2	Onderwijs huisvesting	5.194	314	5.068	412
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.605	1066	3.125	1057
5	Sport, cultuur en recreatie	22.198	3.750	20.952	3.541
5.1	Sportbeleid en activering	1.333	0	1.234	0
5.2	Sport accommodaties	6.192	2775	5.691	2687
5.3	Cultuurpresentatie, productie en participatie	4.979	379	4.723	383
5.4	Musea	594	38	575	43
5.5	Cultureel erfgoed	298	1	164	0
5.6	Media	1.820	177	1.728	158
5.7	Openbaar groen en recreatie	6.982	380	6.837	270

6	Sociaal Domein	81.268	18.212	79.774	19.527
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8.012	1956	7.294	1831
6.2	Wijkteams	4.383	0	4.279	9
6.3	Inkomensregelingen	17.411	14782	16.473	14338
6.4	Begeleide participatie	15.234	0	15.234	137
6.5	Arbeidsparticipatie	1.653	4	2.419	414
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.377	0	2.504	2
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	12.370	770	12.442	668
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	19.130	700	18.385	2128
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	698	0	744	0
7	Volksgezondheid en milieu	20.012	17.512	19.241	16.669
7.1	Volksgezondheid	2.665	29	2.521	52
7.2	Riolering	6.586	8687	5.912	7827
7.3	Afval	6.429	8371	7.179	8675
7.4	Milieubeheer	4.290	300	3.587	2
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	42	125	42	113
8	VHROSV	34.756	32.915	21.706	23.269
8.1	Ruimtelijke Ordening	2.124	304	1.929	245
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	29.813	29813	17.412	19496
8.3	Wonen en Bouwen	2.819	2798	2.365	3528
TOTAAL		274.915	274.912	257.823	257.823

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AGR	Algemene Gemeentelijke Reserve
ARU	Accres Relevante Uitgavenontwikkeling
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabants Historisch Informatiecentrum
BIE	Bouwgrond In Exploitatie
BIG	Baseline Informatieveiligheid Nederlandse Gemeenten
BIN	Buurt Informatie Netwerk
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporing Ambtenaar
BRO	Besluit Ruimtelijke Ordening
BSOB	Belasting Samenwerking Oost Brabant
CAO	Collectieve Arbeid Overeenkomst
CEP	Centraal Economisch Plan
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
DMS	Documenten Management Systeem
DMJOP	Duurzaam Meerjarig Onderhoud Plan
EVZ	Ecologische Verbinding Zone
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information audit
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime-equivalent (eenheid)
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GIDS	Gezond In De Stad
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
IBP	Inter Bestuurlijk Programma
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klant Contact Centrum
LEA	Lokale educatieve Agenda
LIO	Lokaal Informatie Overleg (LIO)
LOG	Landbouw Ontwikkeling Gebied
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MER	Milieu Effect Rapportage
MFA	Multi Functioneel Accommodatie
MJOP	Meer Jaren Onderhoud Programma
MOP	Meer jaren Ontwikkeling Programma
MvM	Mijlpalen van Meierijstad
NCW	Netto Contante Waarde
OZB	Onroerend Zaak Belasting
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
PIP	Persoonlijk Internet Portaal
PPS	Publiek Private Samenwerkingsovereenkomst
PMG	Platform Middelgrote Gemeenten
POM	Platform Ondernemers Meierijstad
PSO	Prestatieladder Sociaal Ondernemen

PvE	Programma van Eisen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RAW	Rationalisatie en Automatisering in de Grond-, Water- en Wegenbouw
RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
RNI	Registratie Niet Ingezetenen
RWS	Rijkswaterstaat
SiSa	Single Information Single Audit
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
Stika	Stimuleringskader
SVN	Stimulering Volkshuisvesting Nederland
TWAZ	Tijdelijke Wet ambulancezorg
UWO	Uit Werking Overeenkomst
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioolbeheer Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOC	Veghels Overleg Cultuur
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeer Regel Installatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
(V)SO	(voortgezet) speciaal onderwijs
VTH	Vergunningverlening Toezicht Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse educatie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WAS	Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardebepaling Onroerende Zaken
Wgv	Wet Geurverordening
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZMLK	Zeer Moeilijk Lerende Kinderen.

Meierijstad zijn we samen!

